ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ'. ΑΡΙΘ. 283 (9)	ΑΘΗΝΑ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 1930	ΓΡΑΦΕΙΑ: ΡΟΜΒΗΣ 7 ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 63—10	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΔΡΧ. 50	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΤ. ΑΛΕΪΖΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1) Διαμαρτυρίες τῆς Διδ. Ὁμοσπονδίας γιὰ τὸ ζήτημα τῶν προαγωγῶν.— 2) Ἡ ΙΓ' Γενικὴ Συνέλευση.—3) Εἰσαγγελεῖς τῆς Διοίκησης τῆς Ὁμοσπονδίας ἀπάνω στὰ θέματα.—4) Οἱ παθολογικὲς ἐκδηλώσεις τῆς κρίσης καὶ τὰ αἴτια.— 5) Γύρω ἀπὸ μιὰ συζήτηση.— 6) Ἀπ' τὰ θέματα τῆς ΙΓ' Γεν. Συνέλευσης. —7) Μέχρι πότε; —8) Ἡ ἀπάντησή μας στὴ στάση τῆς Κυβέρνησης.—9) Τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ τοὺς ἀδιάφορους.—10) Μία ὡραία θεατρικὴ παράσταση. —11) Ὁ τύπος γιὰ τὴν ἐκπαίδευση.—12) Ὁ μικρὸς σκλάβος.— 13) Οἱ προαγωγὲς τῶν διδασκάλων.—14) Πῶς φροντίζανε ἄλλοτε γιὰ τὸ παιδί.—15) Ὁ δρόμος καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀγωγή.— 16) Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία.— 17 Ὀργανωτικὴ ζωή.—18) Ἀτομικὲς ὑποθέσεις. —19) Συνδρομές, κλπ. κλπ.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΔ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΩΝ

Τὸ ζήτημα τῶν προαγωγῶν παίρνει σοβαρώτερη μορφή. Μ' ἕνα νομοσχέδιο ποὺ ὑποβλήθηκε στὰ νομοθετικὰ σώματα ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν, δίνεται τὸ δικαίωμα, νὰ ἐγκρίνει ἢ ὄχι τὴν ἐκτέλεση προαγωγῶν. Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ χτυπάει γενικὰ ὁλόκληρο τὸ Δημοσιοϋπαλληλικὸ Κόσμο, ἰδιαίτερα δὲ τοὺς δασκάλους μὲ τὴν ἀναδρομική του ἰσχύ. Ἡ Διοίκηση θεώρησε χρέος της ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴ νέα αὐτὴ κυβερνητικὴ ἐπιβουλὴ μὲ τὶς παρακάτω διαμαρτυρίες στὴν κοινὴ γνώμη, στὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ τὴν Κυβέρνηση.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἂν καὶ ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις δὲν ἐπεδίωξε ποτὲ μονομερεῖς διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνακούφισιν τῶν μελῶν της σκοπούς. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἀπησχόλησε ποτὲ τὴν κοινὴν γνώμην διὰ τὰς οἰκονομικὰς μόνον διεκδικήσεις τοῦ Διδασκαλικοῦ κόσμου. Ὑπεράνω τῶν οἰκονομικῶν διεκδικήσεων ἔθεσε πάντοτε ἐκπαιδευτικοὺς καθαρῶς σκοποὺς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Δαϊκῆς Παιδείας. Αἰσθάνεται ὅμως σήμερον τὴν ἀνάγκην νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τὸν ἐντονώτερον τρόπον διὰ τὴν ἐπὶ ἔτη καθυστέρησιν τῶν προαγωγῶν 3,000 δημοδιδασκάλων. Ἡ καθυστέρησις αὕτη ἡ ὁποία τελευταίως ἐξελίχθη εἰς ἄρνησιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1928—29 καθυστερουμένας προαγωγὰς 3,000 δημοδιδασκάλων ἀποτελεῖ καταπάτησιν τοῦ Νόμου τῆς διαβαθμίσεως τῶν ὁ ὁποῖος χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξιν καθιερώνει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν προαγωγῆς. Τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν παραγνώρισιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῶν συμφερόντων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν καταπάτησιν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν λειτουργῶν της ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταγγείλῃ εἰς τὴν Κοινὴν Γνώμην καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸν ἐπιχειρούμενον στραγγαλισμὸν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν ὑπαλλήλων διὰ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχεδίου δυνάμει τοῦ ὁποίου δίδεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι τὴν ἐκτέλεσιν νόμων σχετικῶν μὲ τὰς προαγωγὰς τῶν Ὑπαλλήλων. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν δύναται νὰ σταθῇ συνταγματικῶς καταπατεῖ κεκτημένα δικαιώματα τῶν δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ εἰδικώτερον τῶν δημοδιδασκάλων οἵτινες περισσότερον παντὸς ἄλλου πλήττονται δι' αὐτοῦ. Ἡ τακτικὴ αὕτη τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι 13,000 δημοδιδασκάλων—Ὑπαλλήλων της ἀμειβομένων γλισχρότερον πάντων τῶν ἄλλων ὑποχρεοῖ τὴν ἐκπρόσωπόν των Διδασκαλικὴν Ὁμοσπονδίαν νὰ καλέσῃ συντόμως τὰ μέλη της πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως.

(Ἐκ τῆς Διδ. Ὁμοσπονδίας)

***

Ἀθῆναι 23 Ἰουνίου 1930

Ἀριθ. 443

Πρὸς

Τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν

Διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν ὑμῶν τεθέντος Νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ» πλήττεται ὁλόκληρος ὁ δημοσιοϋπαλληλικὸς κόσμος. Διότι διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸν ἑκάστοτε Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ δικαιώματος νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προαγωγῶν τῶν ὑπαλλήλων συμφώνως πρὸς κειμένους νόμους, οὐσιαστικῶς καταργεῖται τὸ κεκτημένον δικαίωμα τῆς ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν προαγωγῆς τῶν ὑπαλλήλων. Τὸ ὑπὸ κρίσιν μέτρον εἶναι ἀντιδημοκρατικόν, ἀντικρὶς ἀντίθετον πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἀποκεντρώσεως, διότι ἐγκαθιδρύει τὴν δικτατορίαν τοῦ ἑκάστοτε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς βάρος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἶναι ἀκόμη καὶ ἀντισυνταγματικὸν διότι δίδεται τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ρυθμίζῃ κατὰ βούλησιν τὴν θέσιν καὶ τὴν σταδιοδρομίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων παρὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοὺς κανονίζοντας τὴν σταδιοδρομίαν αὐτῶν. Ἡ ἀναδρομικὴ δὲ ἰσχὺς τοῦ μέτρου πλήττει κυρίως καὶ μόνον τοὺς δημοδιδασκάλους τῶν ὁποίων 3000 προαγωγαὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1928—1929 καὶ 1929—1930 καθυστεροῦνται ἀδικαιολογήτως μέχρι σήμερον ἐνῶ ἔχουν ἐκτελεσθῇ ὅλαι αἱ προαγωγαὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία βλέπουσα πληττόμενον διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου σύμπαντα τὸν Δημοσιοϋπαλληλικὸν κόσμον, εἰδικώτερον δὲ καὶ περισσότερον τὸν Διδασκαλικὸν τοῦ ὁποίου καὶ μόνον καθυστεροῦνται αἱ προαγωγαὶ παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ διαμαρτυρηθῇ πρὸς τὰ δύο Νομοθετικὰ Σώματα διὰ τὸ ἄδικον, ἀντιδημοκρατικὸν καὶ ἀντισυνταγματικὸν αὐτὸ νομοσχέδιον τὸ καταδικάζον εἰς στασιμότητα καὶ μαρασμὸν ὁλόκληρον τὸν Διδασκαλικὸν Κλάδον καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν παράκλησιν ὅπως ἀπορριφθῇ.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος **Στ. Ἀλεΐζος**

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς **Β. Παπᾶς**

***

Ἀθῆναι 23 Ἰουνίου 1930

Ἀριθ. 442.

Πρὸς

Τοὺς κ. κ. Πρόεδρον Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας

Διὰ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ» πλήττεται ὁλόκληρος ὁ δημοσιοϋπαλληλικὸς κόσμος. Διότι διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸν ἑκάστοτε Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ δικαιώματος νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προαγωγῶν τῶν ὑπαλλήλων συμφώνως πρὸς κειμένους νόμους οὐσιαστικῶς καταργεῖται τὸ κεκτημένον δικαίωμα τῆς ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν προαγωγῆς τῶν ὑπαλλήλων. Τὸ ὑπὸ κρίσιν μέτρον ἰσχύον ἀναδρομικῶς πλήττει κυρίως καὶ μόνον τοὺς Δημοδιδασκάλους τῶν ὁποίων 3000 παραγωγαὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1928—29 καὶ 1929—30 καθυστεροῦνται ἀδικαιολογήτως μέχρι σήμερον, ἐνῷ ἔχουν ἐκτελεσθῇ ὅλαι αἱ προαγωγαὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονία βλέπουσα πληττόμενον διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου σύμπαντα τὸν δημοσιοϋπαλληλικὸν κόσμον, εἰδικώτερον δὲ καὶ περισσότερον τὸν Διδασκαλικόν, τοῦ ὁποίου καὶ μόνον καθυστεροῦνται οἱ προαγωγαὶ παρελθόντων οἰκονομικῶν ἐτῶν, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὸ ἄδικον αὐτὸ μέτρον τὸ καταδικάζον εἰς στασιμότητα καὶ μαρασμὸν ὁλόκληρον τὸν Διδασκαλικὸν Κλάδον καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν παράκλησιν ὅπως ἀποσυρθῇ.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος **Στ. Ἀλεΐζος**

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς **Β. Παπᾶς**

Η ΙΓ' ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ 279 φύλλο τοῦ «Διδ. Βήματος», οἱ ἐργασίες τῆς ΙΓ' Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Διδασκαλ. Ὁμοσπονδίας ἀρχίζουν στὶς 6 Ἰουλίου στὴν αἴθουσα τῶν Ἐμποροϋπαλλήλων Ἀθηνῶν (Πλατεῖα Μητροπόλεως).

Η ΙΓ'. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΠΑΝΩ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ

Εισηγητής: ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΣ
Γεν. Γραμματέας της Ὁμοσπονδίας

Ἡ περσινὴ Γενικὴ Συνέλευση ὅρισε γιὰ συζήτηση τὴν *Ὀργάνωση τῶν σχολείων*. Τὸ θέμα ὅμως αὐτὸ εἶναι τόσο πολυσύνθετο, ὥστε καὶ μόνο του μπορεῖ ν' ἀπασχολήσει μιὰ ὁλόκληρη Συνέλευση χωρὶς νὰ ὁλοκληρωθῆ ἡ συζήτησή του. Γι' αὐτὸ ἔπειτα ἀπὸ σκέψεις καὶ συζητήσεις ἀπάνω στὸ θέμα ἀποφασίσαμε νὰ μὴ τὸ προβάλομε ὁλόκληρο γιὰ συζήτηση. Προτιμήσαμε νὰ καταπιαστοῦμε σ' αὐτὴ τὴ Συνέλευση μόνο μὲ τὸ *Λαϊκὸ Σχολεῖο* θίγοντας ὁρισμένα σημεῖα τοῦ προβλήματος, ποὺ ἀμεσότερα μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ ἀφήνοντας τὰ ἄλλα γιὰ τὶς ἄλλες Γενικὲς Συνελεύσεις. Προτιμότερο κατὰ τὴ γνώμη μας εἶναι νὰ παίρνομε ἕνα-ἕνα τὰ κεφάλαια ἑνὸς πολύπλοκου ζητήματος καὶ νὰ καθορίζομε σὲ κάθε Γενικὴ Συνέλευση τὶς ἀπόψεις, ποὺ εἶναι δυνατὸ ν' ἀποκρυσταλλωθοῦν ἔπειτα ἀπὸ διονυχιστικὴ συζήτηση. Πολλὰ ἀπὸ τὰ σημεῖα ποὺ θίγομε προβάλλοντας γιὰ συζήτηση τὸ πρόβλημα τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου, ἔχουν ἀπασχολήσει καὶ προηγούμενες Γενικὲς Συνελεύσεις. Ὡς τόσο ὅμως θεωρήσαμε ἀναγκαῖο νὰ τὰ θίξομε πάλι, γιὰ νὰ συστηματοποιήσομε τὰ σχετικὰ μὲ τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο αἰτήματά μας ξεκαθαρίζοντας καλλίτερα καὶ συμπληρώνοντας τὶς σχετικὲς ἀπόψεις μας.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τὸ πρῶτο, ποὺ ἔχομε νὰ ξεκαθαρίσομε μπαίνοντας στὴ συζήτηση, εἶναι *ἡ ἔννοια τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου*. Γιὰ νὰ τὸ κατορθώσομε αὐτό, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσομε γενετικὰ τὴν ὡς τώρα *ἱστορικὴ σταδιοδρομία καὶ ἐξέλιξή* του κάνοντας μιὰ σύντομη ἱστορικὴ ἐπισκόπηση.

Στὴν ἀρχαιότητα κανένας λόγος δὲ μπορεῖ νὰ γίνει γιὰ Λαϊκὸ Σχολεῖο μὲ τὴν ἔννοια τοῦ σημερινοῦ *Δημοτικοῦ*. Στὸ Μεσαίωνα οὔτε ἰχνος τέτοιου σχολείου δὲ βρίσκομε. Οἱ μόνες τάξεις ποὺ σπούδαζαν, ἦταν οἱ τάξεις τῶν *πλουσίων* καὶ τῶν *εὐγενῶν*. Ἡ μεγάλη μάζα τῶν καταφρονεμένων σκλάβων τοῦ *φεουδαρχισμοῦ* ἔμεινε καταδικασμένη νὰ ζῆ πάντα μέσα στὰ ἀδιαπέραστα σκοτάδια τῆς ἀμάθειας. Ποῦθενὰ στὸ σκοτεινὸ Μεσαίωνα δὲ φαίνεται *ἡ χαραυγὴ τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου*.

Τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο εἶναι δημιούργημα τῶν νεότερων χρόνων κι' ἀκολούθησε τὰ στάδια τῆς ἐξέλιξης τῆς νεότερης Εὐρωπαϊκῆς Κοινωνίας. Γεννήθηκε τὴ στιγμή, ποὺ μιὰ *καινούρια τάξη κοινωνικὴ* δημιουργημένη *μὲ τὴν ἐξέλιξη* τῆς ἀτομικῆς οἰκονομίας, *ἡ Ἀστικὴ Τάξη*, ἄρχισε ν' ἀποχτᾶει μαζὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴ ὑπόσταση καὶ τὴν κοινωνικὴ αὐθυπαρξία της καὶ τὴ συναίσθηση μορφωτικῶν ἀναγκῶν. Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ τὴ μακροχρόνια πάλη της ἡ Ἀστικὴ Τάξη κατόρθωσε νὰ γκρεμίσει τὸ *Φεουδαρχικὸ Δεσποτισμό*, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλόστομα κηρύγματά της ἦταν: *δημόσια ἐκπαίδευση ποιὰ γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες καὶ δοσμένη ὥσπου νὰ μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς διδασκαλίας τὰ ἀναγκαῖα σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους*.

Στὴν πράξη ὅμως ἄργησε πολὺ ἔπειτα ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νέων ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν, ποὺ κήρυξε ἡ νικήτρια Ἀστικὴ Τάξη. Μετὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ Φεουδαρχικοῦ Δεσποτισμοῦ τὴ θέση τοῦ *κυρίαρχου* πῆρε *ἡ Μεγαλοαστικὴ Τάξη* ποὺ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε, ἴσως χωρὶς κ' ἡ ἴδια νὰ τὸ νοιώθει νὰ *συμβιβάζεται* ψυχικὰ μὲ τὸν γκρεμισμένο ἀπὸ τὸν θρόνο του παλιὸ κυρίαρχο. Ἂν γκρεμίστηκε *ὁ Φεουδαρχικὸς Δεσποτισμός*, δὲ χάθηκε ὅμως ὁλότελα καὶ ἡ *φεουδαρχικὴ ψυχολογία*. Ὁρισμένα στοιχεῖα της μετουσιώθηκαν στὴν ψυχὴ τῶν νέων κυρίαρχων. Αὐτοὶ γιὰ σχολεῖο δικό τους πῆραν τὸ *Γυμνάσιο* καὶ τὸ *Πανεπιστήμιο*. Τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο ἔμεινε οὐσιαστικὰ ἔξω ἀπὸ τὸ ἄμεσο ἐνδιαφέρο τῆς κυρίαρχης τάξης, πρὸ μὲ χίλιες δυὸ προφάσεις ματαίωνε τὴν οὐσιαστικὴ πραγματοποίησή του. Ἡ πραγματοποίηση αὐτὴ γίνεται σιγὰ-σιγὰ μὲ πίεση ἀπὸ τὰ κάτω. Οἱ τάξεις τῶν *μικροαστῶν*, τῶν *ἀγροτῶν* καὶ τῶν *ἐργατῶν*, ποὺ βοήθησαν τὴν Ἀστικὴ Τάξη στὸν ἀγώνα της γιὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ Φεουδαρχισμοῦ γιὰ νὰ δεχτοῦν ἔπειτα ἀπάνω τους τὸ ζυγὸ τῆς δικῆς της κυριαρχίας, ἀρχίζουν ν' ἀνοιχτοῦν συνείδηση τῶν δικαιωμάτων τους στὴ ζωὴ καὶ στὴ μόρφωση. Μὲ τὴ συνειδητοποίηση αὐτὴ καὶ τὴν πίεση, ποὺ ἐξασκοῦν ὁλοένα καὶ ἐντονότερα οἱ τάξεις αὐτὲς στὴν κυρίαρχη, ἐπιβάλλεται ὁλοένα καὶ προάγεται τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο μ' ὅλη τὴν ἀντίδραση τοῦ ἀριστοκρατικοῦ καὶ ὀλιγαρχικοῦ πνεύματος τῆς κυρίαρχης τάξης, ποὺ θέλει στενὰ τὰ ὅρια τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου καὶ τῆς μόρφωσης τοῦ Ἐργάτη του.

Ἀπὸ τὴν πολὺ σύντομη καὶ σὲ γενικότατες γραμμὲς ἐπισκόπηση αὐτὴ τῆς ἱστορικῆς σταδιοδρομίας καὶ ἐξέλιξης τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου βγαίνει πὼς:

Τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο εἶναι τὸ μοναδικὸ σχολεῖο γιὰ τὶς λαϊκὲς τάξεις βαλμένο ἔξω ἀπὸ τὸ ἄμεσο ἐνδιαφέρο τῆς κυρίαρχης τάξης. Ἐπιβλήθηκε οὐσιαστικὰ στὴν πράξη ἔπειτα ἀπὸ πολύχρονο ἀγώνα τῶν τάξεων Ἀγροτικῆς, Ἐργατικῆς, Μικροαστικῆς μὲ τὴν πίεση ποὺ ἐξάσκησαν ἀπάνου στὴν κυρίαρχη οἱ τάξεις αὐτές. Ὅσο περισσότερο προχωρεῖ ἡ συνειδητοποίηση τῶν τάξεων αὐτῶν καὶ γίνεται ἐντονότερη ἡ πίεσή τους ἀπάνου στὴν κυρίαρχη, τόσο περισσότερο προάγεται τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο καὶ πλαταίνει ὁ ὁρίζοντας τῆς μόρφωσης τοῦ ἐργάτη του.

Ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὴν ἐξέλιξη τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου στὸν τόπο μας θὰ βροῦμε τοὺς ἴδιους σταθμούς, γιατὶ καὶ τῆς Νεοβλληνικῆς Κοινωνίας ἡ ἐξέλιξη ἀκολούθησε τὰ στάδια τῆς ἐξέλιξης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινωνίας. Ἀφήνοντας τὸ Μεσαίωνα καὶ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας ἐρχόμαστε στὴ μετὰ τὸ σχηματισμὸ τοῦ ἐλεύθερου Κράτους κατάσταση. *Οἱ Βαυαροὶ* πρῶτοι νομοθετοῦν *ἑφτάχρονη λαϊκὴ ὑποχρεωτικὴ παιδεία* μὲ πρόγραμμα, ποὺ θεωρητικὰ ἐξασφάλιζε ἕνα ἱκανοποιητικὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μορφωτικὸ μίνιμουμ. Μὰ τὸ ἀριστοκρατικὸ καὶ ὀλιγαρχικὸ πνεῦμα, ποὺ ἐπικράτησε ἀπόλυτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς διαμόρφωσης τῆς νεώτερης Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, στάθηκε βράχος μπροστὰ στὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ στὴν πράξη τῶν σχετικῶν μὲ τὴ Λαϊκὴ Παιδεία νομοθετημάτων. Τὴ φροντίδα τῆς Πολιτείας ἀπορόφησε ἡ ὀργάνωση τῆς Μέσης καὶ τῆς Ἀνώτατης Παιδείας προορισμένων γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς κυρίαρχης τάξης. Τὸ μορφωτικὸ maximum γιὰ τὸν πολὺ λαὸ περιορίζεται στὸ πλαίσιο *τῆς τετράχρονης φοίτησης* καὶ οἱ δασκάλοι τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου στρατολογοῦνται ἀπὸ τοὺς δρόμους.

Μὰ καὶ στὸ τετράχρονο αὐτὸ σχολεῖο *δὲν ἀναγνωρίζεται ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κλάδους τῆς Παιδείας σκοπός*. Σκοπός του ἀποκλειστικὸς εἶνε νὰ *προετοιμάζει* τὰ παιδιὰ γιὰ τὴν κλασικὴ Μέση Παιδεία. Γι' αὐτὸ τὸ προόγραμμά του ὁρίζεται ἔξω ἀπὸ κάθε σύγχρονη πραγματικότητα. Τὰ 90 ο/ο τῶν παιδιῶν τοῦ λαοῦ θυσιάζονται γιὰ τὰ 10 ο/ο, ποὺ θὰ μπορέσουν ν' ἀκολουθήσουν ἀνώτερες σπουδές. Κανένας δὲ συγκινεῖται πραγματικὰ γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ, ποὺ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο μὲ τὸ καθαρευουσιάνικο λογοκοπάνισμά του τοὺς στραγγίζει τὸ πνεῦμα καὶ τοὺς σκοτώνει τὴν ψυχὴ βγάζοντάς τα στὴν Κοινωνία ἀνάπηρα ψυχικὰ καὶ διανοητικά. Κανένας δὲ συγκινεῖται γιὰ τὶς ἑκατοντάδες χιλιάδων παιδιά, ποὺ δὲν πατοῦν καθόλου τὸ πόδι τους σὲ σχολεῖο. Κανένας δὲ νοιώθει ντροπή, γιατὶ *ὁ συντελεστὴς* τοῦ *ἀναλφαβητισμοῦ* ξεπερνάει πολὺ τὰ 50 ο/ο τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Ἀπὸ τὸ 1889 καὶ δῶθε κανένας Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲν πέρασε χωρὶς νὰ ψάλει κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρὰ του τὴν ἱερεμιάδα του γιὰ τὰ χάλια τῆς Λαϊκῆς Παιδείας. Ὅλα ὅμως λέγονται γιὰ ἐντύπωση. Μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἀνεπάρκειας τῶν οἰκονομικῶν πόρων τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο ἐξακολουθεῖ νὰ μένει θυσιαστήριο, ποὺ σ' αὐτὸ προσφέρεται ἡ Λαϊκὴ Παιδεία ὁλοκαύτωμα στὸ Μολὼχ τοῦ κλασικισμοῦ τῆς Μέσης Παιδείας, τῆς Παιδείας τῶν παιδιῶν τῆς κυρίαρχης τάξης.

Ἔτσι ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὴν πολιτεία τὸ πρόβλημα τῆς Λαϊκῆς Παιδείας, ὅσπου σήμανε καὶ στὸν τόπο μας ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια τὸ σάλπισμα τῆς ἐπανάστασης, ποὺ αἰῶνες πρὶν εἶχε κηρυχτῆ στὴν Εὐρώπη. *Ὁ Δημοτικισμός*, σὰν κίνημα ἀπολυτρωτικὸ τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἀπὸ τὴν ἀμάθεια ζητάει *πραγματικὸ Σχολεῖο γιὰ τὸ Λαό, ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὴ Μέση Παιδεία καὶ μὲ ὄργανο τὴ ζωντανὴ γλῶσσα* τοῦ Λαοῦ. Μὲ τὴν πίεση τῶν νέων ἰδεῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμενικῶν ὅρων ἀναγκάζεται ἡ Πολιτεία νὰ δώσει κάποια προσοχὴ στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο. Ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ μπαίνει στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο ποὺ παίρνει ἔτσι κάποια ζωή, τελευταῖα καθορίζεται ἑξάχρονο ὑποχρεωτικὸ καὶ χειραφετεῖται ἀπὸ τὴ Μέση μὲ τὴν κατάργηση τῶν παράλληλων τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου. *Τί δίνει ὅμως τὸ σημερινὸ ἑξάχρονο Δημοτικὸ Σχολεῖο;*

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στὴ σημερινὴ παγκόσμια προσπάθεια γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς *καλλίτερης Πανανθρώπινης Ζωῆς*, ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ ἄνθρωπους ψυχικὰ ἐλεύθερους μ' ἐξελιγμένες ὅλες τὶς δημιουργικὲς δυνάμεις τους ἱκανοὺς μὲ θάρρος καὶ μὲ αὐτοπεποίθηση νὰ ριχτοῦν στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς καὶ νὰ παλαίψουν μὲ τὰ ἐμπόδια, ποὺ θὰ βροῦν μπροστά τους, χωρὶς νὰ γονατίσουν. Ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ νὰ μποροῦν καταπνίγοντας κάθε *ἀτομιστικὴ τάση* νὰ δράσουν *ὁμαδικὰ* γιὰ τὴ δημιουργία ὅρων *ζωῆς ἀνθρώπινης γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους*. Τὸ σημερινὸ ὅμως Δημοτικὸ Σχολεῖο ὅπως λειτουργεῖ στὸν τόπο μας, δὲν ἀνταποκρίνεται καθόλου στὶς ἀνάγκες αὐτὲς τῆς σύγχρονης ζωῆς γιατὶ οἱ ἀντικειμενικοὶ ὅροι τῆς λειτουργίας του ἀποκλείουν τὴ δυνατότητα μιᾶς συγχρονισμένης καὶ καρποφόρας ἐργασίας του. Ἀντὶ νὰ προετοιμάσει τὰ παιδιὰ γιὰ τὴ ζωή, σταγγίζει ἀπὸ τὸ πνεῦμα τους κάθε δημιουργικὴ ζωτικότητα μὲ τὸ ἀνόῃσιο λογοπάνισμά του, σταματάει τὴν ἐξέλιξη τῶν ψυχικῶν δεξιοτήτων, καλλιεργεῖ τὸν ἀτομισμό. Ὅ,τι παίρνει τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο μᾶς εἶναι λίγες γνώσεις ξερὲς ἄχρηστες γιὰ τὴ ζωὴ οἱ περισσότερες, ποὺ θὰ ἐξατμισοῦν μόλις βγῆ ἀπὸ τὸ Σχολεῖο. Βγαίνοντας τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο μᾶς εἶναι ὁλότελα ἀπροσανατόλιστα στὴ ζωή, παρασέρνονται ἀπὸ τοὺς διάφορους ἀνέμους ἐδῶ κ' ἐκεῖ χωρὶς νὰ κατορθώσουν [πολλὲς φορὲς ν' ἀράξουν κάπου. Χρόνια τώρα ἀκοῦμε κ' ἐδῶ στὸν τόπο μας θεωρίες γιὰ ἐπιστημονικὸ συγχρονισμὸ τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου μὲ τὴ δημιουργία Σχολείου Ἐργασίας. Ταλαιπωροῦνται ἀκόμα οἱ θεωρίες αὐτὲς καὶ μὲ ἐπίσημες δηλώσεις στὴ Βουλὴ κ' ἔξω ἀπ' αὐτή. Μὰ στὴν πραγματικότητα δὲ γίνεται τίποτα ἔξω ἀπὸ μερικὲς φιλότιμες προσπάθειες τῆς πρωτοβουλίας δασκάλων ποὺ τὶς ἐξουδετερώνει τὶς περισσότερες φορὲς ἡ ἀντίδραση τῶν ἀντικειμενικῶν ὅρων τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου.

Ἀντίθετα καὶ τὸ φτωχὸ σὲ ἀπόδοση Δημοτικὸ Σχολεῖο *δὲ δίνεται σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Λαοῦ*. Κατὰ τὴ Γ'εν. Εἰσηγητικὴ ἔκθεση τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων, ποὺ ψηφίστηκαν πέρσι 201.000 παιδιὰ μένουν χωρὶς σχολεῖο. Στὴν πραγματικότητα σύμφωνα μὲ τοὺς μετρότερους λογαριασμοὺς τά παιδιὰ αὐτὰ ξεπερνοῦν τὶς 300.000. Διαιωνίζεται ἔτσι ἐνσυνείδητα τὸ αἶσχος τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ στὴ χώρα μας, ἐνῶ σ' ὅλες χῶρες, ποὺ εἶχαν μείνει πολὺ πίσω ἀπὸ μᾶς, γίνεται σύντονη προσπάθεια γιὰ τὸ μίκραιμα τοῦ συντελεστῆ τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ. Ἀπάνου σὲ ποιὰ ἠθική, σὲ ποιὸν γραφτὸ ἢ ἄγραφο νόμο στηρίζεται ἡ καταδίκη ἑκατοντάδων χιλιάδων παιδιῶν τοῦ Λαοῦ σὲ τέλεια ἀγραμματωσύνη, καταδίκη ποὺ στιγματίζει τὴν ἐποχή μας; Μὲ ποιὸ δικαίωμα τὸ Κράτος ἀρνιέται στὰ παιδιὰ αὐτὰ τὰ λίγα ψίχουλα μόρφωσης, ποὺ μπορεῖ νὰ δώσει σήμερα τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο; Σὰν νὰ μὴ ἤφτανε αὐτό, διατυμπανίζεται κάθε τόσο, πὼς ἔχομε περίσσιους δασκάλους. Ἔπρεπε κι' αὐτὸ τὸ περίεργο νὰ συμβῆ στὸ μακάριο τόπο μας, νὰ διασταυρώνονται στοὺς δρόμους οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδων παιδιῶν ποὺ δὲν ἔχουν σχολεῖο, μὲ τὶς ἑκατοντάδες τῶν ἀπόφοιτων τῶν διδασκαλείων, ποὺ γυρίζουν χωρὶς θέση! Περίεργο κι' ἀνεξήγητο τὸ φαινόμενο, ποὺ παρουσιάζουν τὰ λίγα αὐτά, ποὺ εἴπαμε γιὰ τὸ σημερινὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο! Ἀνεξήγητο ὅμως μόνο γιὰ κείνους, ποὺ δὲν ἔχουν μπροστά τους καθαρὰ τὰ πορίσματα τῆς Ἱστορικῆς ἐξέλιξης τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου. Κανένα κοινωνικὸ φαινόμενο δὲν εἶναι ἱστορικὰ ἀνεξήγητο!

ΤΙ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕ

Ὅπως λειτουργεῖ λοιπὸν σήμερα τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο στὸν τόπο μας, δὲν ἐξυπηρετεῖ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ προβάλλει ἐπιταχτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ μεταρρυθμιστῆ ριζικὰ τὸ σύστημα τῆς λειτουργίας τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου καὶ νὰ προσαρμοστῆ στὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις τῆς Ἐπιστήμης καὶ στὶς σημερινὲς ἀνάγκες τῆς ζωῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῆ τὸ Σχολεῖο, ποὺ θὰ προετοιμάζει τὰ παιδιὰ γιὰ τὴ ζωὴ μὲ *τὴ ζωὴ καὶ μὲ τὴν αὐθόρμητη δημιουργικὴ ἐργασία* τους μέσα σ' αὐτὸ μορφώνοντας ἀνθρώπους ψυχικὰ ἐλεύθερους, ἱκανοὺς νὰ ριχτοῦν μὲ θάρρος κι' αὐτοπεποίθηση στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς καὶ νὰ συντελέσουν στὴ δημιουργία μιᾶς ζωῆς καλλίτερης γιὰ ὅλη τὴν Ἀνθρωπότητα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ *Νέο Σχολεῖο* ποὺ ζητᾶμε, νέο ἀπὸ ἄποψη πραχτικῆς ἐφαρμογῆς στὸν τόπο μας κι' ὄχι θεωρητικῆς διατύπωσης.

Γιὰ νὰ κατορθώσει ὅμως [τὸ Λαϊκὸ Σχολεῖο νὰ ἀνταποκριθῆ κατὰ τρόπο ὁπωσδήποτε ἱκανοποιητικὸ στὸν προορισμό του, εἶναι ἀνάγκη ν' *αὐξηθῆ ὁ χρόνος τῆς φοίτησης τῶν παιδιῶν σ' αὐτό*. Γιατί, κι' ἂν ἀκόμα γίνουν σχολεῖα γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Λαοῦ κι' ἂν τὸ Σχολεῖο συγχρονιστῆ ἐπιστημονικὰ μ' ἐξασφάλιση ὅλων τῶν μέσων μιᾶς συγχρονισμένης λειτουργίας του, δὲ θὰ μπορέσει μέσα σὲ ἕξη χρόνια νὰ δημιουργήσει κάτι θετικό. Ἡ ἐπίδραση τοῦ ἑξάχρονου Σχολείου στὴ διαμόρφωση τῆς παιδικῆς ψυχῆς σταματάει σὲ περίοδο ποὺ σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα *τῆς Ψυχολογίας* τοῦ *Παιδιοῦ* δὲν ἔχουν ἀκόμα πάρει κάποια ἀνά-

πτυξη οι σπουδαιότερες ψυχικές δεξιότητές του. "Οσο περισσότερα χρόνια μείνει το παιδί στο Σχολείο, τόσο αποτελεσματικότερη θα είναι ή επίδρασή του στην ψυχική του διαμόρφωση. Πόσα χρόνια λοιπόν πρέπει να μείνη το κάθε παιδί στο Σχολείο; Κρίνοντας πέρσι τα 'Εκπαιδευτικά Νομοσχέδια του κ. Γόντικα πήραμε μιά θέση στο ζήτημα του Λαϊκού Σχολείου. Λέγαμε στο πρώτο μέρος της κριτικής βέβαιοι, πώς τα λόγια μας έκπροσωπούν την πίστη όλου του Δασκαλικού Κόσμου: «....'Εμείς πιστεύομε, πώς όλες οι λαϊκές τάξεις έχουν τις ίδιες πνευματικές άνάγκες, τα ίδια δικαιώματα στη μόρφωση....'Εμείς θέλομε *ένα Σχολείο γιά όλο το Λαό...*» Αύτή είναι ή θέση μας. Σ' αύτή πιστεύομε και τώρα και θά πιστεύομε πάντα. Δέν άναγνωρίζομε προνόμια άπάνω στή μόρφωση σέ καμμιά κοινωνική τάξη. Δέν άναγνωρίζομε κανέναν περιορισμό στή μόρφωση άπό οικονομική ή κοινωνική κατάσταση. 'Ο μόνος περιορισμός, πού παραδεχόμαστε, είναι *ό βαθμός της φυσικής ικανότητας*. 'Η άπαίτηση του *'Ενιαίου Σχολείου* γιά όλο το Λαό, πού γύρω της καρυφώνανται τα ένδιαφέροντα διαφόρων παραγόντων, είναι μιά *άπαίτηση ίδανική*, πού δέ μπορούμε ν' άποβλέπομε στην ζμεση μέ τις σημερινές κοινωνικές συνθήκες; ίκανοποίησή της, άν δέ θέλομε να χαραχτηριστούμε τό λιγότερο άφελείς. Είναι μιά άπαίτηση, πού θ' άκολουθήσει τον ίστορικά καθορισμένο δρόμο της και θά γίνει μιά μέρα πραγματικότητα. Γιά την ώρα ταποθετώντας το πρόβλημα του Λαϊκού Σχολείου στό πλαίσιο των σημερινών πραγματικοτήτων ζητούμε γιά σχετική ικανοποίηση της άπαίτησης του 'Ενιαίου Σχολείου υποχρεωτικό *όχτάχρονο Κοινό γιά όλα τα παιδιά Λαϊκό Σχολείο και μέ οικονομικές διευκολύνσεις των φτωχών παιδιών, γιά νά μπορούν νά φοιτούν ταχτικά*. Τό αίτημά μας αύτό είναι έπίσης *ίδανικό*, πραγματοποιήσιμο όμως μέσα στό πλαίσιο των σημερινών πραγματικοτήτων. Φτάνει νά πιστέψει σ' αύτό ό Δασκαλικός Κόσμος και νά προσπαθήσει μέ φανατισμό νά μεταδώση την πίστη του σ' όλες τις κοινωνικές τάξεις, πού έπέβαλαν τη δημιουργία στην πράξη του Λαϊκού Σχολείου και έξισκούν την άνάλογη μέ τή συνειδητοποίησή τους έπιρροή στή διαμόρφωση των κοινωνικών πραγμάτων.

Δέν είναι σέ κανένα άπό μάς άγνωστο, πώς άκράτητο το ρεύμα της *άστυφιλίας* σπρώχνει την 'Αγροτική Μάζα στις πόλεις. Διάφοροι παράγοντες, πού δέν είναι έδώ ό τόπος και ό χρόνος νά τούς έξετάσομε, άποξενώνουν σιγά-σιγά ψυχικά τούς άγρότες άπό τή γη. Και το άποτέλεσμα έρχεται άμέσως. Τά παραγωγικά στοιχεία της χώρας μας, πού στό μεγαλύτερο μέρος της είναι γεωργική, μετοχετεύονται στις πόλεις, όπου τά περιμένει ή έξαθλίωση άπό κάθε άποψη. Οί παραγωγοί γίνονται πλανόδιοι πωλητές, ζητιάνοι μεταφυσισμένοι σέ πλανόδιους όργανοπαίχτες, άλήτες. "Ετσι άπό τή μιά μεριά λιγοστεύει ή παραγωγή, άπό την άλλη παθαίνουν άπό ύπερτροφία τά παρασιτικά έπαγγέλματα και παίρνει μεγαλύτερη έκταση ή πληγή της άνεργίας. Τά καταστρεφτικά άποτελέσματα της εισροής του 'Αγροτικού Πληθυσμού στις πόλεις έχουν τή γενικότερη έκδήλωσή τους στό χειροτέρεμα των όρων της ζωής όλων των άλλων τάξεων. Είναι λοιπόν γενική κοινωνική άνάγκη ν' άνακοπή ή άκατάσχετη ροπή του 'Αγροτικού Πληθυσμού της χώρας στά άστικά κέντρα. Αύτό θά κατορθωθή, όταν γεννηθή και ριζώσει στην ψυχή του 'Αγροτικού Πληθυσμού ή άγάπη στή γη και στο γεωργικό έπάγγελμα ή συναίσθηση της άξίας του σάν παράγοντα της διαμόρφωσης των όρων της ζωής του κοινωνικού συνόλου, όταν μέ μιά λέξη του δημιουργηθή *άγροτική συνείδηση*. Αύτό είναι το *'Αγροτικό 'Ιδανικό*, πού στην πραγματοποίησή του πρέπει ν' άποβλέψουν όλες οί άλλες τάξεις. Γιά τή συγκράτηση του 'Αγροτικού Πληθυσμού στά χωριά πρέπει νά έξασφαλιστούν πολλές βασικές προϋποθέσεις, πού δέν είναι έργο μας σήμερα νά τις έξετάσομε. (Μένοντας μέσα στό κύριο θέμα μας τονίζομε, πώς σπουδαία συμβολή στην πραγματοποίηση του 'Αγροτικού 'Ιδανικού θά *είναι μιά γενική στροφή σ' αύτό του Λαϊκού Σχολείου*. Είναι άνάγκη νά δημιουργηθή σέ παιδιά όλων των κοινωνικών τάξεων κάποια άγροτική συνείδηση μέ την παροχή έκτός των άλλων στοιχείων γενικής μόρφωσης και στοιχείων μόρφωσης άγροτικής. Προβάλλοντας το αίτημα της γενικής στροφής του Λαϊκού Σχολείου στό 'Αγροτικό 'Ιδανικό δέ μπαίνομε στή λεπτομερειακή έξέταση του πώς θά γίνη ή στροφή αύτή. 'Ο λεπτομερειακός καθορισμός του ζητήματος θά γίνη έπειτα άπό μελέτη και συνεργασία όλων των άρμοδίων παραγόντων. Τονίζομε μόνο έδώ, πώς ή γενική αύτή στροφή των κοινωνικών τάξεων στή γ) και στό 'Αγροτικό 'Ιδανικό θά έξυπνώσει τον 'Αγρότη στή συνείδησή τους και στή δική του τή συνείδηση και θά τον κάμει μαζί μέ τις άλλες προϋποθέσεις, πού, όπως είπαμε χρηγοριτερα, είναι άνάγκη νά έξασφαλιστούν ν' άγαπήσει περισσότερο τή γη και την άγροτική ζωή.

'Η γενική άπαίτηση, πού προβάλλεται σήμερα στό Σχολείο, είναι νά προετοιμάζει *γενικά* το παιδί στή ζωή. Είναι όμως άνάγκη και *είδικότερης* προπαρασκευής των παιδιών άνάλογης μέ το προβιάλλο, πού σ' αύτό θά ζήσουν. 'Η είδικότερη αύτή προπαρασκευή θά γίνει μέ *τον έπαγγελματικό προσανατολισμό* των παιδιών, άνάλογη μέ τις άνάγκες των διαφόρων περιφερειών της χώρας δηλ. *γεωργικό* στις άγροτικές περιφέρειες, *τεχνικό* έμπορικό κλπ. στις άστικές. 'Ο έπαγγελματικός προσανατολισμός, πού θέλομε νά δίνει το Λαϊκό Σχολείο στά παιδιά, θά είναι *γενικής μορφής*, δέ θά μορφώνονται δηλ. μ' αύτόν είδικοί έπαγγελματίες. *'Η είδική έπαγγελματική μόρφωση* δέν είναι έργο του Λαϊκού Σχολείου, άλλά *των είδικών έπαγγελματικών σχολών*, όπου το κάθε παιδί θά μαθαίνει λεπτομερειακά ένα έπάγγελμα. Το Λαϊκό Σχολείο θά δίνει στά παιδιά στοιχεία γενικής έπαγγελματικής μόρφωσης άπό κάθε κλάδο έτσι, πού νά μή βγαίνουν τά παιδιά άπό το σχολεία χωρίς νάχουν ίδέα γιά το έπάγγελμα, πού θ' άκολουθήσουν γιά νά ζήσουν.

'Ανακεφαλαιώνοντας τά αίτήματά μας γιά τή μορφή, πού πρέπει νά πάρει το Λαϊκό Σχολείο ζητούμε.

'Οχτάχρονο Λαϊκό Σχολείο ζωής και έργασίας, πού θά προετοιμάζη τά παιδιά γιά τη ζωή κάνοντας μιά γενική στροφή στό 'Αγροτικό 'Ιδανικό και δίνοντας στά παιδιά γενικό έπαγγελματικό προσανατολισμό άνάλογο μέ τις άνάγκες των διαφόρων περιφερειών.

Σάν ζμεση συνέπεια του αίτήματός μας γιά τή μορφή και τον προορισμό του Λαϊκού Σχολείου έρχεται το αίτημα γιά *μεταρρύθμιση του 'Αναλυτικού Προγράμματος*. Το σημερινό 'Αναλυτικό Πρόγραμμα είναι *έπιστημονικά άσυγχρόνιστο*, γιατί ή σύνταξή του είνα στηριγμένη άπάνω σέ παλιές παιδαγωγικές θεωρίες και σέ συστήματα, πού σήμερα κρίνονται χρεωκοπημένα. Σέ μερικά σημεία, όπως στή γλωσσική διδασκαλία, είναι και μέ τούς νόμους άκόμα, πού διέπουν σήμερα τή Δημοτική 'Εκπαίδευση, άντίθετα. 'Επιστημονικά άσυγχρόνιστο καθώς είναι, δεσμεύει σέ κάθε βήμα το δάσκαλο, πού θά θελήσει νά δουλέψει συγχρονισμένα κάπως. Λείπουν δέ άπό το Πρόγραμμα όλότελα τά στοιχεία τά άπαραίτητα γιά τούς προσανατολισμούς πού θέλομε νά δώσει το Λαϊκό Σχολείο. Τήν άνάγκη νά μεταρρυθμιστή το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα δέν την παρουσιάζομε έμεις γιά πρώτη φορά. Και άλλες συνελεύσεις της 'Ομοσπονδίας μίλησαν γιά μεταρρύθμιση του άναλυτικού Προγράμματος. Πολλοί Σύλλογοι στις τελευταίες συνελεύσεις ύπέβαλαν σχετικές προτάσεις. Το 'Αναλυτικό Πρόγραμμα *πρέπει* νά προσαρμοστή στις άπαιτήσεις της σύγχρονης Παιδαγωγικής και στον προορισμό του Νέου Σχολείου. Πρέπει δέ νά γίνει ή μεταρρύθμιση όχι βιαστικά στό γόνατο, άλλά έπειτα άπό προσεχτική μελέτη και μέ συνεργασία όλων των άρμοδίων παραγόντων.

'Εκτός όμως της μεταρρύθμισης του 'Αναλυτικού Προγράμματος, γιά νά μπορέσει το Νέο Σχολείο ν' άνταποκριθή στον προορισμό, πού του δώσαμε, χρειάζεται και *ή κατάλληλη προπαρασκευή του προσωπικού*. Γιά τή μόρφωση των δασκάλων μίλησε ή περσινή Γενική Συνέλευσή μας και διατύπωσε τά σχετικά αίτήματα. Συμπληρώνοντας τώρα τά αίτήματα αύτά ζητούμε στά Διδασκαλεία νά γίνεται *συστηματικότερη και σέ περισσότερες ώρες τή βδομάδα ή διδασκαλία των γεωργικών και τεχνικών μαθημάτων μέ προϋπόθεση τή μόρφωση είδικών καθηγητών τους.*

Το προσωπικό, πού έχομε σήμερα νά μετεκπαιδευτή ύποχρεωτικά όλο σέ γεωργικα και τεχνικό φροντιστήρια, πού θά συσταθούν σ' όλες τις περιφέρειες της χώρας και θά λειτουργούν τις θερινές διακοπές. Και ή μέν γεωργική μετεκπαίδευση θά γίνει άπό γεωπόνους μέ προτίμηση των καθηγητών των γεωργικών μαθημάτων στά Διδασκαλεία και κείνων, πού δίδαξαν στά γεωργικά φροντιστήρια τά σημερινά. 'Η δέ τεχνική μετεκπαίδευση θά γίνει άπό τούς καθηγητές των τεχνικών μαθημάτων, κι' άπό δασκάλους πού μετεκπαιδεύτηκαν στο Τεχνικό Διδασκαλείο και πήραν πτυχίο διδασκαλίας των τεχνικών μαθημάτων. Γιά την τεχνική κατάρτιση των δασκάλων κρίνομε άναγκαίο νά ξανασυσταθή το *Τεχνικό Διδασκαλείο*, πού έγκληματικά καταργήθηκε άπό τή Δικτατορία. *Νά συσταθή και δεύτερο τέτοιο* στή Θεσσαλονίκη. Οί άπόφοιτοι των τεχνικών διδασκαλείων θά έργάζονται στά σχολεία τους και θά χρησιμοποιούνται στά καλοκαιρινά φροντιστήρια γιά την τεχνική μετεκπαίδευση των άλλων δασκάλων.

"Ενας άπό τούς παράγοντες, πού κάνουν δυσκολότερο και λιγότερο άποτελεσματικό το έργο του Σχολείου είνε *ή Γλωσσική Διδασκαλία*, όπως γίνεται σήμερα. Θά είναι βέβαια πολύ άνιαρό νά μιλοῦμε άκόμα σήμερα γιά τή Γλωσσική Διδασκαλία του Δημοτικού Σχολείου. "Οταν όμως βλέπομε μιά κομματικά πανίσχυρη Κυβέρνηση νά μή έχειτό θάρρος ή νά μή θέλει μ όλες τις έπαγγελίες της γιά ριζική μεταρρύθμιση νά λύσει όριστικά το Γλωσσικό Ζήτημα του Δημοτικού Σχολείου, είμαστε ύποχρεωμένοι νά άντιμετωπίσομε το ζήτημα και νά μή πάψομε νά άσχολούμαστε μ' αύτό ώσπου νά λυθή όριστικά. 'Η πείρα μάς δίδαξε, πώς ό γλωσσικός τραγέλαφος της διγλωσσίας των δυό άνωτέρων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου έξασκεί καταστρεφτική έπίδραση άπάνου στό παιδικό μυαλό. Δέν είναι καθόλου άνάγκη νά μιλήσομε άναλυτικά γιά τά άποτελέσματα αύτά, γιατί όλοι μας τά ζοῦμε κάθε μέρα. 'Η καταστρεφτική έπίδραση της διγλωσσίας προχωρεί παραπέρα. 'Εξοιδετερώνει κάθε προσπάθεια γιά μιά ικανοποιητική όπωσδήποτε διδασκαλία της Δημοτικής Γλώσσας. Είναι κοινό μυστικό, πώς σέ πολλά σχολεία της χώρας; γιά νά μή ποῦμε τά περισσότερα, ή διδασκαλία της Δημοτικής περιορίζεται μόνο στο διάβασμα άπό το άναγνωστικό. Γραμματική διδάσκεται της Καθαρεύουσας άπό τή β'. τάξη άκόμα. Κι' άν άκόμα γίνει μόνο της Δημοτικής Δημοτικής διδασκαλία στις 4 κατώτερες τάξεις, ή διγλωσσία των δυό άνώτερων μέ τή σύγχυση, πού δημιουργεί στό μυαλό των παιδιών γκρεμίζει στά δυό τελευταία χρόνια δ,τι χτίσηκε άπό γλωσσική άποψη στά τέσσερα πρώτα άντεί νά το συμπληρώσει. Στηρίζουν τή διατήρηση της διγλωσσίας στις δυό άνώτερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου στό έπιχείρημα, πώς ή διδασκαλία και της καθαρεύουσας στις τάξεις αύτές θά κάμει το κάθε παιδί ικανό νά νοιώθει δπωσδήποτε τις γραφτές έπίσημες έκδηλώσεις της θέλησης της Πολιτείας και τις έφημερίδες. Γνωστό το έπιχείρημα, άντιγραμμένο άπό την άντιδημοτικιστική φιλολογία. Δέ στέκει όμως καθόλουστή θέση του το έπιχείρημα αύτό. Γιατί θά είνε παραλογισμός και νά σκεφτή κανένας, πώς σέ δυό χρόνια θά φέρει ή διδασκαλία της Καθαρεύουσας το κάθε παιδί σέ θέση νά νοιώθει τις καθαρευουσιάνικες έκδηλώσεις της θέλησης της Πολιτείας και τις έφημερίδες, άφου δέ νοιώθουν τίποτα έκεινοι πού σέ έξ χρόνια διδόσκονται την πεθαμένη γλώσσα. 'Εμείς δέ βλέπομε τίποτε άλλο νά δικαιολογεί τή διγλωσσία του Δημοτικού Σχολείου άπό το συμβιβασμό της πολιτικής των κυβερνήσεων, πού έπιχείρησαν τή μεταρρύθμιση των έκπαιδευτικών πραγμάτων, μέ το άριστοκρατικό και όλιγαρχικό πνεύμα, πού στάθηκε πάντα ό κακός δαίμονας του Λαϊκού Σχολείου. Γι' αύτό διατυπώνομε άκόμα μιά φορά το αίτημα: *νά καταργηθή ή διγλωσσία του Δημοτικού Σχολείου και νά καθιερωθή ή Δημοτική γιά τή διδασκαλία όλων των μαθημάτων σέ όλες τις τάξεις του σημερινού έξάχρονου και του αύριανού όχτάχρονου Λαϊκού Σχολείου.* Μέσα σέ Σχολείο, πού προορισμός του είναι νά προετοιμάζει τούς άνθρώπους γιά τή ζωή, δέν έχει καμμιά θέση ή πεθαμένη γλώσσα, πού πραγματικά ποτέ δέν έζησε.

"Ενα μέρος του όλου γλωσσικού προβλήματος είναι και το *'Ορθογραφικό Σύστημα*. Το πολύπλοκο όρθογραφικό σύστημα της *ίστορικής όρθογραφίας* μέ τα τόσα άχρηστα σημάδια και συμπλέγματά του μάς άναγκάζει νά ξοδεύομε τον περισσότερο καιρό στην άκαρπη προσπάθεια νά μάθουν τόσους άχρηστους γιά τή ζωή κ' άνεφάρμοστους στην πράξη κανόνες. Είναι λοιπόν άνάγκη νά μεταρρυθμιστή το 'Ορθογραφικό Σύστημα. 'Η ίδανικότερη μεταρρύθμιση θά ήταν ή καθιέρωση ή καθολική της *Φωνητικής 'Ορθογραφίας*, θά είναι όμως πολύ νά ζητήσομε σήμερα μιά τέτοια ριζική μεταρρύθμιση του 'Ορθογραφικού Συστήματος. 'Εκείνο πού ζητούμε σήμερα γιά δεύτερη φορά, γιατί το ίδιο ζήτησε και ή Γ' Γενική Συνέλευση της 'Ομοσπονδιας, είναι: *ριζική τονική μεταρρύθμιση, μέ κατάργηση των πνευμάτων, της περισπωμένης και της βαρείας και καθιέρωση μόνο της όξείας πού θά μπαίνει μόνο στις συλλαβές πού φωνητικά τονίζονται.* Τή σημασία μιάς τέτοιας άπλοποίησης του 'Ορθογραφικού Συστήματος όλοι μας την καταλαβαίνομε και γι' αύτό θεωρούμε άσκοπο νά ξανοιχτοῦμε περισσότερο στό ζήτημα αύτό.

"Ενα άλλο σχετικό μέ τή λειτουργία του Λαϊκού Σχολείου ζήτημα, πού πρέπει νά μάς άπασχολήσει είναι και το ζήτημα *της ποσοτικής έπάρκειας των σχολείων και των δασκάλων*. 'Εξετάζοντας προσεχτικά κάπως την κατάσταση άπό την άποψη αύτή θά βρεθοῦμε μπροστά σέ μιά τρομερή άνεπάρκεια. 'Αντίθετα μέ τον ίσχυρισμό της ύπερπαραγωγής δασκάλων άν λογαριάσομε μόνο τις 201.000 παιδιά πού άναφέρει ή εισηγητική έκθεση του κ. Γόντικα, θά ίδοῦμε, πώς μέ άναλογία 50 παιδιών σέ κάθε δάσκαλο χρειαζόμαστε άκόμα 4.020 δασκάλους. "Ας λογαριάσομε τώρα την άνάγκη νά μικρύνει ή άναλογία των παιδιών σέ κάθε δάσκολο, πού την άναγνωρίζει, θεωρητικά όμως, και ή προαναφερμένη Εισηγητική 'Εκθεση, και τις άνάγκες πού θά παρουσιαστοῦν μέ την πραγματοποίηση του αίτήματός μας γιά το όχτάχρονο Σχολείο, γιά νά ίδοῦμε πόσο θά άνεβῆ ό άριθμός αύτός. Βλέποντας λοιπόν την άνάγκη ν' άποχτήσουν όλα τά παιδιά του λαού το Σχολείο τους και ή λαϊκή Παιδεία τις χιλιάδες έργατῶν, πού της λείπουν και πιστεύοντας, πώς κανένας δέν έχει το δικαίωμα ν' άρνηθεί στο λαό, πού άφθονος ό ίδρώτας και το αίμα του στραγγίζουν στά δημόσια ταμεία, τή μόρφωσή του προβάλλομε το αίτημα: *"Ιδρυση σχολείων γιά τά παιδιά, πού μένουν στούς δρόμους, περιορισμό γενικό του*

ΔΗΛΩΣΗ

Γιά νά ένεργοθνται τά γράμματά σας και νά διεκπεραιώνονται οί άτομικές ύποθέσεις σας πρέπει ν' άναγράφετε στά γράμματά σας τον άριθμό συνδρομής σας στό «Δ.Β.» της νέας χρονιάς (1930—1931) κι' όχι της παλαιάς.

Γράμματα πού δέ θά έχουν τον άριθμό αύτό δέν θά ένεργοθνται.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ἀριθμοῦ παιδιῶν, ποὺ πρέπει ν' ἐξαλείψουν στὸν κάθε δάσκαλο καὶ σύντονη προσπάθεια γιὰ τὴ μόρφωση τῶν δασκάλων, ποὺ χρειάζονται ἀκόμα γιὰ τὴν κανονικὴ λειτουργία τῶν σχολείων ποὺ λειτουργοῦν καὶ τῶν ἄλλων ποὺ θὰ ἱδρυθοῦν.

Θὰ σταματούσαμε ἐδῶ τὴν εἰσήγησή μας. Ἀλλὰ παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ σχετικὴ πρόταση τοῦ Συλλόγου Πατρῶν, ποὺ τὴν υἱοθετοῦμε, θεωροῦμε σκόπιμο ν' ἀσχοληθοῦμε μὲ μιὰ κατηγορία παιδιῶν ἀδικημένων ἀπὸ τὴ φύση. Εἶναι τὰ **πνευματικὰ ἀνάπηρα παιδιά**. Ὁ καθένας μας καταλαβαίνει, πὼς τὰ πνευματικὰ ἀνώμαλα παιδιὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ παρακολουθήσουν στὸ σχολεῖο τὰ μὴ ἀδικημένα ἀπὸ τὴ φύση. Κατὰ γενικὸ κανόνα μένουν πίσω. Τὰ ἀπόκληρα αὐτὰ τῆς τύχης παιδιὰ ἀξίζουν νὰ τὰ προσέξομε καὶ νὰ ἀνδιαφερθοῦμε ξεχωριστὰ γι' αὐτά. Γι' αὐτὸ συμπληρώνομε τὰ αἰτήματά μας ζητώντας : **Ἵδρυση ξεχωριστῶν σχολείων γιὰ τὰ πνευματικὰ ἀνάπηρα παιδιὰ μὲ πρόγραμμα προσαρμοσμένο στὴν κατάστασή τους.**

Κάνοντας μιὰ γενικὴ ἀνακεφαλαίωση τῶν αἰτημάτων, ποὺ προβάλλομε, ζητᾶμε :

1) Ὀχτάχρονο λαϊκὸ Σχολεῖο Ζωῆς κ' Ἐργασίας ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ, ποὺ θὰ τὰ προετοιμάζει γιὰ τὴ Ζωὴ κάνοντας μιὰ γενικὴ στροφὴ στὸ Ἀγροτικὸ Ἰδανικὸ καὶ δίδοντας στὰ παιδιὰ γενικὸ ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸ ἀνάλογο μὲ τὶς ἀνάγκες τῶν διαφόρων περιφερειῶν. Ἀναγκαία προϋπόθεση γιὰ τὴν ὑποχρεωτικότητα τῆς φοίτησης οἰκονομικὲς διευκολύνσεις τῶν φτωχῶν παιδιῶν.

2) Μεταρρύθμιση τοῦ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος καὶ προσαρμογή του στὶς ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης Παιδαγωγικῆς καὶ στὸν προορισμὸ τοῦ Νέου Σχολείου.

3) Συστηματικότερη διδασκαλία τῶν γεωργικῶν καὶ τεχνικῶν μαθημάτων, γενικὴ μετεκπαίδευση τοῦ σημερινοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων γεωργικὴ καὶ τεχνικὴ διὰ θερινὰ φροντιστήρια. Ἐπανασύσταση τοῦ Τεχνικοῦ Διδασκαλείου καὶ ἵδρυση νέου στὴ Θεσσαλονίκη.

4) Κατάργηση τῆς διγλωσσίας τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ ριζικὴ τονικὴ μεταρρύθμιση μὲ κατάργηση τῶν πνευμάτων, τῆς περισπωμένης καὶ τῆς βαρείας καὶ καθιέρωση μόνο τῆς ὀξείας στὶς φωνητικὰ τονιζόμενες συλλαβές.

5) Ἵδρυση σχολείων γιὰ ὅλα τὰ παιδιά, ποὺ μένουν ἀκόμα στοὺς δρόμους, περιορισμὸ τοῦ ἀριθμοῦ παιδιῶν, ποὺ ἀναλογοῦν στὸν κάθε δάσκαλο, μόρφωση τῶν δασκάλων ποὺ χρειάζονται ἀκόμα γιὰ τὴν κανονικὴ λειτουργία τῶν σχολείων, ποὺ λειτουργοῦν, καὶ τῶν ἄλλων ποὺ θὰ ἱδρυθοῦν.

6) Ἵδρυση ξεχωριστῶν σχολείων γιὰ τὰ πνευματικὰ ἀνάπηρα καὶ διὰ μὲ πρόγραμμα προσαρμοσμένο στὴν κατάστασή τους.

Προβάλλοντας τὰ αἰτήματά μας αὐτὰ δὲν πιστεύομε πὼς εἶναι εὔκολη ἡ πραγματοποίησή τους. Ἀντίθετα ξέρομε, πὼς ἡ πραγματοποίηση αὐτὴ θὰ προσκρούσει σὲ μύριες ἀντιδράσεις σπασμένες μὲ τὸν πέπλο τῆς ἀνεπάρκειας τῶν οἰκονομικῶν πόρων. Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει ν' ἀπὸ μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τὸ νὰ τὴν ἐπιδιώξομε. Ξανοίγεται πλατιὰ μπροστά μας τὸ στάδιο τοῦ ἀγώνα γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν αἰτημάτων μας. Ἂς ριχτοῦμε λοιπὸν μὲ πίστη κι' αὐτοκαποίθηση στὸν ἀγώνα αὐτό. Ἡ ἱστορία τῆς γένεσης καὶ ἐξέλιξης τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου μᾶς δείχνει τὸ δρόμο. Ἀκολουθώντας τον σίγουρα θὰ φτάσομε στὸ Νίκη, ποὺ θὰ εἶναι νίκη τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου.

ΤΑ ΔΙΔΑΧΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Εἰσηγήτρια: ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΜΠΑΔΑΚΗ
Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ἡ Ἐπιτροπή, ποὺ σύφωνα μὲ τὸ Νόμο 3438 σύνταξε τὴν προκήρυξη «πρὸς συγγραφὴν Διδακτικῶν βιβλίων» θέτει σκοπὸ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τῆς Α΄ τάξης (τεῦχος Α΄) τὴν «ἐπιτυχίαν ἀπταίστου ἀναγνώσεως τῶν δὲ Ἀναγνωστικῶν Α΄. (τεῦχος Β΄) Β΄ Γ΄ Δ΄ Ε΄ ΣΤ΄ «τὸ μὲν τὴν γλωσσικὴν καὶ καλαισθητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἑλληνοπαίδων, τὸ δὲ τὴν ἠθικὴν καὶ ἐθνοπρεπῆ μόρφωσιν αὐτῶν».

Γιὰ νὰ πετύχουν οἱ Σκοποὶ αὐτοὶ τὸ Ἀναγνωστικὸ μὲν τῆς Α΄ θὰ ἔχει περιεχόμενο «ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὰ διαφέροντα τοῦ ἑστοῦς παιδός». Τὰ Ἀναγνωστικὰ ὅμως τὰ ἄλλα τῶν 7ετῶν καὶ 12ετῶν παιδιῶν πρέπει νὰ ἀναλάβουν νὰ γνωρίσουν στὸ παιδὶ τὴν Ἑλληνικὴ Κοινωνία «νὰ ἔχουν περιεχόμενον εἰλημμένον ἐκ παντὸς τοῦ κύκλου ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναγκαίως θὰ εὑρεθῇ καὶ θὰ κληθῇ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ δράσῃ βραδύτερον ὡς ἐνήλικος ὁ Ἕλλην μαθητής». Ἔτσι τὸ Ἀναγνωστικὸ θὰ γνωρίσῃ στὸ Παιδὶ ὁλόκληρη τὴ Ζωὴ ποὺ θὰ ζήσῃ ἀργότερα σὰν ἐνήλικος, οἰκογενειακή, θρησκευτική, Κρινωνική, Ἐθνική, Ἐκπολιτιστική. Θὰ μιλήσῃ τὸ Ἀναγνωστικὸ στὸ παιδὶ γιὰ τὴν οἰκογένεια καὶ γιὰ τὰ χρέη του πρὸς αὐτὴν μὰ ἀκόμα καὶ γιὰ τὴν πλατύτερη οἰκογένεια ὅλων τῶν Ἑλλήνων τῆς ὁποίας ἡ εὐτυχία πρέπει νὰ μάθῃ, πὼς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Ζωῆς του γιὰ τὴ θρησκεία, δίνοντάς του παραδείγματα προσώπων, ποὺ ἔδρασαν χάριν τοῦ Θρησκευτικοῦ Ἰδανικοῦ.

Γιὰ τὴν πατρίδα θὰ μιλήσῃ στὸ παιδὶ τὸ ἀναγνωστικὸ καὶ μὲ ἐπιστολὲς ἡρώων προκηρύξεις των πρὸς τὸν στρατὸν καὶ λαὸν μὲ **ἡμερήσιες διαταγὲς πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἀποφάσεις Βουλῶν καὶ Ἐθνοσυνελεύσεων** κλπ.

Τὴν πολιτικὴ δράση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους θὰ μάθῃ τὸ παιδὶ μ' ἐξιστόρηση ἔργων μεγάλης σπουδαιότητας σὰν τὴν ἐγκατάσταση τῶν προσφύγων στὴ Μακεδονία, μὲ περιγραφὴ μνημειωνχαλλιτεχνικῶν αἰωνίας ἀξίας κλπ. Γενικὰ ὁ ρόλος ποὺ ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία θέλει νἀναλάβῃ τὸ ἀναγνωστικὸ βιβλίο εἶναι νὰ γνωρίσῃ στὸ παιδί, ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ποὺ θὰ ζήσῃ ἀργότερα σὰν ἕλληνας πολίτης νὰ τοῦ διδάξει ὅλες τὶς ὑψηλὲς καὶ βαθειὲς ἔννοιες ποὺ ὀφείλει νὰ ἔχει τότε, νὰ τοῦ ἐμπνεύσει τὴν ἐπίγνωση ὅλων τῶν καθηκόντων του πρὸς τὴν οἰκογένεια, πρὸς τὴ θρησκεία, πατρίδα, κοινωνία κλπ. ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ σὰν ἐνήλικος.

Ὁ ρόλος αὐτὸς ποὺ ἀναθέτει ἡ ἑλλ. πολιτεία στὸ Α. βιβλίο καὶ ὁ τρόπος καθόλου ποὺ τὸ παρέχει στὸ παιδί.

Ἡ Ἑ. Π. προκειμένου νὰ δώσῃ ἀναγνωστικὸ στὸ παιδὶ σκέφτηκε τὸ σκοπό της σκέφτηκε ὅλες τὶς ἰδέες ὅλα τὰ καθήκοντα, ὅλες τὶς μορφὲς τῆς ζωῆς, ποὺ θέλει νὰ δείξη στὸ παιδί. Κεῖνο ποὺ δὲν σκέφτηκε ἦταν τὸ ἴδιο τὸ παιδί. Κεῖνο ποὺ δὲν θυμήθηκε ἦταν οἱ ἱκανότητες καὶ οἱ ἀνάγκες του. Κεῖνο ποὺ δὲν ἐνδιαφέρθηκε νὰ ρωτήσῃ καὶ νὰ ἐρευνήσῃ ἦταν ἐκεῖνα ποὺ ἐνδιαφέρουν ἀκριβῶς τὸ παιδί.

Δηλαδή;

1) «Ἅπαντες τοὺς κύκλους» τῆς ζωῆς, ποὺ θὰ γνωρίσῃ σὰν ἐνήλικος ὁ «ἕλλην μαθητὴς» ***μπορεῖ, ἔχει τὴν δυνατότητα*** νὰ τοὺς ἰδῇ, νὰ τοὺς νιώσῃ νὰ τοὺς ζήσῃ ὅταν εἶναι 7—12 χρονῶν; Ὅλο τὸ περιεχόμενο τοῦ ἀναγνωστικοῦ εἶναι ἱκανὴ νὰ τὸ ἀφομοιώσῃ ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀνάγκες της, προσαρμόζεται στὶς ἱκανότητές της; Καὶ δίνοντάς τους τὸ περιεχόμενο αὐτὸ πετυχαίνομε νὰ μᾶς νιώσῃ τὸ παιδὶ καὶ νὰ τοῦ ἐμπνεύσουμε ἔτσι αἴσθημα ζωντανό, δημιουργικό, ἢ τὸ ἀφίνομε κρύο καὶ ἀδιάφορο».

Τί μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ ἕνα παιδὶ 7—12 χρονῶν ἂν τοῦ περιγράψωμε «μνημεῖα αἰωνίας ἀξίας» τὸν Παρθενῶνα, τὴν Ἁγία Σοφία, μὲ ὅσες λεπτομέρειες θέλομε;

Τί μπορεῖ νὰ νιώσῃ τὸ παιδὶ ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις Βουλῶν καὶ Ἐθνοσυνελεύσεων; Ὅσο μεγάλα πατριωτικὰ διδάγματα κιἂν κλείνουν αὐτὲς εἶναι ἱκανὴ ἡ σκέψη τοῦ παιδιοῦ νὰ τὰ συλλάβει;

Εἶναι αὐτὸ τὸ μορφωτικὸ ὑλικὸ ποὺ χρειάζεται ἡ τρυφερὴ ἡ σπαλὴ ἡ ἥμερη παιδικὴ ψυχή;

Μένα λόγο: Τὸ περιεχόμενο τῶν Ἀναγνωστικῶν ὅπως ὁρίζεται ἱκανοποιεῖ ἀνάγκες τῆς παιδικῆς ψυχῆς εἶναι δυνατὸ νἀφομοιωθῇ μέσα σαύτὴν σὲ αἴσθημα ζωντανό, ***γιὰ δράση ἠθική;***

2) Οἱ περιορισμοὶ ποὺ θέτει ἡ Ε. Π. καὶ στὴ συγγραφικὴ καὶ στὴ κρίση τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἶναι ἐποικοδομητικοὶ γιὰ νὰ ἀνθίσῃ καὶ στὴ χώρα μας μιὰ ἄξια λόγου παιδικὴ φιλολογία, συντελοῦν στὸ νὰ γεννηθῇ βιβλίο παιδικὸ ἱκανὸ νὰ μορφώσῃ τὸ παιδί;

3) Γιατί ὁ περιορισμὸς τῶν βοηθητικῶν βιβλίων μὲ σὲ Ἱστορία, Γεωγραφία καὶ Προβλήματα; Ποιὰ ἀνάγκη τῆς παιδικῆς ψυχῆς τὸν δικαιολογεῖ;

4) Ἡ Κρίση καὶ ἡ Ἔκδοση τοῦ Διδακτικοῦ, βιβλίου δπως ἔγινε ἐγγυῶνται τὴν ἐκλογὴ τοῦ καλίτερου βιβλίου καὶ μέσα σὲ κεῖνα, ποὺ ὑποβάλλουνται; Ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ σὲ 3 γιὰ κάθε τάξη καὶ γιὰ 3 χρόνια τὸ καθένα σὲ τί βοηθεῖ τὴν ἐπιλογὴ τοῦ καλίτερου; καὶ τὸ πειὸ ἀκατανόητο, ἡ ἀπαγόρευση τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἴδιου βιβλίου γιὰ τὰ τρία χρόνια τῆς Ἔγκρισης ποιὰ ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ ἐξυπηρετεῖ;

Ἔτσι χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψη τὸ παιδὶ γράφτηκαν κρίθηκαν καὶ κυκλοφόρησαν τὰ φετεινὰ βιβλία. Ποὺ σὰν βιβλία «κατὰ παραγγελίαν» δὲν εἶναι ἐξαιρετικά.

Ὁ φετεινὸς διαγωνισμὸς δὲν μπόρεσε ὄχι νὰ δώσῃ ἕνα ἐξαιρετικό, ἕνα ἀνώτερο, βιβλίο γιὰ τὰ παιδιὰ ἀλλὰ οὔτε ἕνα βῆμα δὲν μόρεσε νὰ σπρώξῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὴν Παιδικὴ φιλολογία τῆς χώρας μας, οὔτε μιὰ σελίδα ***ἀνώτερη*** δὲν πρόσθεσε στὸ παιδικὸ βιβλίο.

Τὰ φετεινὰ βιβλία εἶναι σὲ σελίδες καλογραμμένες μὲ ἁπλὴ παιδικὴ ἔκφραση οἱ σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἐνηλίκων ἐπομένως ψυχρές, ἀνίκανες νὰ συγκινήσουν καὶ νὰ μορφώσουν τὸ παιδὶ ποὺ περιμένει τὸ βιβλίο του, τὸ ἀριστοτεχνικό, τὸ δυνατό, τὸ ζωντανό, ποὺ θὰ τοῦ μιλήσῃ ἀλήθεια στὴ ψυχή, ποὺ θὰ τὸ πλάσῃ, ποὺ θὰ τὸ «μορφώσῃ»—καὶ ποὺ ὁ φετεινὸς διαγωνισμὸς δὲν στάθηκε ἱκανὸς νὰ τοῦ δώσῃ ἀκόμη.

Η ΘΕΣΗ ΜΑΣ

Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ζητάει νὰ διατυπωθοῦν οἱ ἀπόψεις τοῦ Διδασκαλικοῦ Κλάδου, σὰν ἑρμηνευτοῦ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου πάνω στὸ ζωτικώτατο ζήτημα τοῦ Διδακτικοῦ βιβλίου.

Ὁ Διδ. Κλάδος προβάλλει γιὰ ἰδανικό του ἕνα σχολεῖο ἱκανὸ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ παιδὶ γιὰ τὴ σημερινὴ ζωή, σχολεῖο, ποὺ θὰ παύσῃ πιὰ νὰ ἀγνοῇ τὸ παιδί, ζητώντας τὸ δεμένο παθητικὰ στὸ θρανίο γιὰ νὰ δέχεται μόνο ὅτι θἄκρινε σκόπιμο νὰ τοῦ δώσῃ καὶ θὰ τὸ ἀντικρύσῃ σὰν ἄτομο ζωντανὸ μὲ δικές του ψυχικὲς ἱκανότητες, ποὺ τὸ σχολεῖο θὰ βοηθήσῃ νὰ ἐξελιχθοῦν. Σένα τέτοιο σχολεῖο εἶναι ἀνάγκη κάθε νόμος ποὺ θὰ τὸ ρυθμίζει νὰ σέβεται τὴν παιδικὴ ἀτομικότητα. Κάθε διδακτικὸ μέσο δπως καὶ τὸ Διδακτικὸ βιβλίο γιὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸ πρέπει νὰ προσαρμόζεται στὶς ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ· νὰ εἶναι γραμμένο γιὰ τὸ παιδί. Κάθε μέτρο τῆς Παιδείας, ποὺ θὰ ἀφορᾷ τόσο τὴ συγγραφή, ὅσο καὶ τὴν κρίση καὶ τὴν Ἔκδοση τοῦ Α. Β. μόνο τὸ παιδὶ πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ.

Στὸ σχολεῖο ποὺ ζητᾶμε τὸ ἀναγνωστικὸ βιβλίο δὲν θὰ ἔχει σκοπὸ νὰ γνωρίσει στὸ παιδὶ ὅλη τὴ ζωὴ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, νὰ ἐμπνεύσει ὅλες τὶς ἰδέες καὶ ὅλα τὰ αἰσθήματα, που πρέπει ν'ἔχῃ ὁ «καλὸς πολίτης».

Τὸ Δ. βιβλίο καθόλου ἔχει σκοπὸ νἀνοίξει τὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ στοὺς θησαυροὺς τῆς ἀνθρώπινης διανόησης, ποὺ κλείνει τὸ βιβλίο. Νὰ τοῦ δώσει σοὰ χέρια του σελίδες διαλεγμένες γιὰ τὴ δική του ψυχή, ποὺ νὰ τοῦ μιλήσουν νὰ τοῦ ἐμπνεύσουν τὸν ἄσβυστο πόθο γιὰ μελλοντικὴ ἔρευνα μέσα στοὺς θησαυροὺς αὐτούς.

Τὸ Σχολεῖο, ποὺ ζητοῦμε ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ βιβλία καλά, βιβλία ποὺ νὰ τὰ ζωντανεύει ἡ πνοὴ τῆς τέχνης. Καὶ γιαυτὸ εἶναι ἀνάγκη πρῶτ' ἀπὸ ὅλα νὰ φύγουν οἱ «περιορισμοί», γιατὶ δὲν ὑπάρχει δημιουργία ὅπου ὑπάρχουν χουν δεσμὰ ταχτητά ἀφύσικα ἐπιβεβλημένα γιατὶ δὲν θὰ γραφτῇ ποτὲ βιβλίο καλὸ «κατὰ παραγγελίαν». Χαρακτηριστικὴ ἀπόδειξη γι' αὐτὸ εἶναι τοῦτο: Οἱ δικοί μας συγγραφεῖς ποὖδωσαν κάτι ἀξιόλογο στὴν Παιδικὴ φιλολογία τῆς χώρας μας ἢ δὲν ἔλαβαν καθόλου μέρος στὸ διαγωνισμὸ αὐτὸ γιὰ συγγραφὴ τοῦ Ἀναγνωστικοῦ ἢ καὶ ἔστειλαν βιβλίο τους σαὐτὸν ἀσύγκριτα κατώτερα, ἀπὸ τὴν ἄλλη της παραγωγή, τόσο κατώτερα ποὺ νὰ μὴ μοιάζουν γιὰ δικά τους.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, πὼς γιὰ νὰ δοθῇ στὸ παιδὶ βιβλίο καλὸ καὶ στὴ χώρα μας, γιὰ νὰ δημιουργηθῇ καὶ στὴ χώρα μας Παιδικὴ φιλολογία ἄξια λόγου δὲν βοηθεῖ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία μὲ τὶς τέτοιες ἐπεμβάσεις της. Μαὐτὲς νομίζει ἴσως πὼς δίνει βιβλία στὸ παιδὶ ποὺ τὸ μορφώνουν σύμφωνα μὲ τοὺς δικούς της σκοπούς. Ὅμως κεῖνο ποὺ πετυχαίνει εἶναι νὰ τοῦ δίνει βιβλία ἀνίκανα νὰ τοῦ μιλήσουν καθόλου.

Γιατὶ εἶναι γνωστό, πὼς τὰ βιβλία, ποὺ μίλησαν στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ τὸ βιβλίο ποὺ τὴ συγκίνησαν καὶ τὴν ἔπλασαν εἶναι ***μόνο*** ἐκεῖνα, ποὺ τὰ ζωντανεύει ἡ ἀνώτερη πνοὴ τῆς τέχνης. Εἶναι γνωστό, πὼς οἱ μεγάλοι τεχνίτες τοῦ λόγου αὐτοὶ ἀφίνουν μὲ στὴ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητας ζωντανὴ δημιουργικὴ τὴν ἠθικὴ τοῦ ἔργου των. Οἱ μεγάλοι λογοτέχνες εἶναι οἱ μεγάλοι ἠθοπλάστες οἱ μεγάλοι δάσκαλοι τῆς ἐποχῆς των. Μόνο ἡ τέχνη ὑπο βάλλει, ἐμπνεύει, ζων ανεύει μὲ στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ τὴν ἠθική. Δὲν διαπλάσσεται ὁ ἄνθρωπος μὲ χονδροειδεῖς Ἱστορίες, κακοβαλμένες, ποὺ ζητοῦν νὰ ἐμπνεύσουν οἱαδήποτε ὡραία, αἰαδήποτετε ζωντανὴ ἠθική. Ἐπιβάλλεται, συναρπάζει καὶ πείθει—μορφώνει μόνο τὸ βιβλίο ποὖναι γραμμένο μὲ δημιουργικὴ πνοὴ μὲ συγκίνηση μὲ τέχνη. Καὶ ἡ τέχνη εἶναι πρῶτα ἀπ' ὅλα ***Ἐλευθερία.***

Ἀφίνοντας ἐλευθερία στοὺς συγγραφεῖς θὰ πλησιάσουν μόνοι τους θ' ἀγκαλιάσουν τὸ παιδὶ θὰ φροντίσουν νὰ νιώσουν τὸν ἐσωτερικό του κόσμο, τὴ ψυχή του, ***τὶς ἀνάγκες της***, τὶς χαρές της, τὶς λύπες της, τὶς σκέψεις της, τὶς ἀπαιτήσεις της. Θὰ βροῦν ἀπὸ τὴ ζωὴ ἐκεῖνες τὶς ἐκδηλώσεις, ποὺ μπορεῖ νὰ ἰδεῖ καὶ νὰ ζήσει τὸ παιδί. Καὶ γιαὐτὲς θὰ τοῦ μιλήσουν μὲ τὴ γλώσσα, ποὺ μιλεῖ αὐτὸ τὸ ἴδιο. Ἐκεῖνοι οἱ συγγραφεῖς, ποὺ μποροῦν νὰ νιώσουν τὴ παιδικὴ φύση, ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ τοῦ μιλήσουν σπρωγμένοι ἀπὸ ἀληθινὴ ἀγάπη ἀπὸ εἰλικρινῆ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη. Γιαὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τόσο δύσκολο νὰ γράφει κανεὶς γιὰ παιδιά, γιαὐτὸ εἶναι τόσο σπάνια καὶ τόσο λίγα τὰ ἀριστουργήματα στὴν παιδικὴ φιλολογία, γιαὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέξουμε σοβαρώτερα καὶ νὰ βοηθήσουμε καὶ στὸν τόπο μας τὴν πρόοδο τοῦ παιδικοῦ βιβλίου ποὺ σὲ τόσο ἐμβρυώδικη κατάσταση βρίσκεται.

Τὸ δρόμο ποὺ μᾶς τὸν δείχνουν τὰ ἄλλα κράτη ὅπου γιὰ τὸ ἀναγνωστικὸ βιβλίο δὲν ὑπάρχουν τὰ δεσμὰ ποὺ ἐμποδίζουν σὲ μᾶς μιὰ δημιουργία πραγματική, ποὺ πρέπει νὰ λείψουν ἂν μᾶς ἐνδιαφέρει πραγματικὰ τὸ παιδικὸ βιβλίο, ἂν θέλουμε νὰ δώσουμε στὸ Ἑλληνικὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Ἀναγνωστικά, ποὺ νὰ βοηθοῦν ἀληθινὰ τὸ ἔργο τῆς Ἀγωγῆς.

Καὶ γιὰ τὰ ἄλλα διδακτικὰ βιβλία τὸ σχολεῖο τὸ σύγχρονο ἔχει τὶς ἴδιες ἀπαιτήσεις ποὺ ἔχει καὶ γιὰ τὸ Ἀναγνωστικό. Ὅλα τὰ βιβλία ποὺ θὰ μεταχειρισθῇ τὸ παιδὶ πρέπει νὰ εἶναι ἄρτια, καλά, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀπαιτήσεις καὶ τὶς ἀνάγκες τῆς παιδικῆς ψυχῆς. Τὸ σύγχρονο σχολεῖο ὅμως ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ βιβλία ὄχι μόνο Ἀριθμητικῆς, Ἱστορίας ποὺ ὁρίζει ὁ Νόμος 3438. Τὸ παιδὶ ἐδῶ δὲν δέχεται τὶς γνώσεις ἀπὸ τὸ δάσκαλο. Σπρώχνεται

(Συνέχεια στὴ Θη σελίδα)

ΟΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΤΙΑ

ΤΟΥ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

('Από την τελευταία περιοδεία του)

(Συνέχεια και τέλος)

Θεσσαλονίκη. 'Από τὸ Κιλκὶς κατέβηκα στὴ Θεσσαλονίκη. "Ηλπιζα ἐκεῖ κατακουρασμένος καθὼς ἤμουν νὰ βρῶ ξεκούραση. Μὰ κ' ἐκεῖ ἠδρα καυγάδες. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ὁ καυγᾶς ἦταν γιὰ τὴν προεδρεία τοῦ Συλλόγου.

'Ο Σύλλογος «'Αναγέννηση» σὲ γενικὴ του συνέλευση τὸν π. μῆνα τροποποίησε τὸ Καταστατικό του κατὰ τρόπο ποὺ πραγματικὰ τιμάει ἐκείνους ποὺ τὸ ἐπεξεργάστηκαν καὶ τὴ συνέλευση ποὺ τὸ ψήφισε. 'Απόχτησε ὁ σύλλογος ἕνα καταστατικὸ συγχρονισμένο. Σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸ αὐτὸ ἡ ἴδια γενικὴ συνέλευση ἔκαμε τὴν ἐκλογὴ τοῦ νέου διοικητικοῦ Συμβουλίου. 'Ως ἐδῶ πῆγαν καλὰ τὰ πράγματα. "Ηρθε ἔπειτα ὁ κατατρισμὸς τισμὸς τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου σὲ σῶμα καὶ βγῆκε πρόεδρος ἡ συναδέλφισσα ***'Αντωνιάδου.*** 'Η ἐκλογὴ ὅμως τῆς συναδέλφισσας 'Αντωνιάδου ἔγινε ἀφορμὴ νὰ προσβληθῆ ἀπὸ μερικοὺς συναδέλφους τὸ κῦρος τῆς γεν. συνέλευσις ποὺ ἐξέλεξε τὸ νέο διοικητικὸ συμβούλιο, μὲ τὴ δικαιολογία, πὼς ἡ ἐκλογὴ ἔγινε πρὶν ἐγκριθῆ τὸ νέο καταστατικό. 'Η προσβολὴ ἐκδικάστηκε ἀπὸ τὸ Εἰρηνοδικεῖο καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἀκυρώθηκε.

Τὸ ποιὸς θὰ γίνει πρόεδρος τῆς «'Αναγγέννησις εἶναι καθαρὰ ἐσωσυλλογικὸ ζήτημα. 'Αλλὰ ἡ προσβολὴ τοῦ κύρους τῆς συνέλευση; καὶ εἰδικότερα τῆς ἐκλογῆς τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου δημιούργησε μιὰ ἐσωσιλλογικὴ κατάσταση ποὺ μοῦ ἐπέβαλε νὰ τὴν ἀντιμετωπίσω σὰν ὑπεύθυνος ἐκπρόσωπος τῆς 'Ομοσπονδίας. Σ' αὐτὸ ἔμειναν σύμφωνοι στὴ Θεσσαλονίκη κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μερίδες. 'Επὶ δυὸ μέρες μελετοῦσα τὴν κατάσταση ἂν καὶ ἤμουν ἄρρωστος. Μίλησα πολὺ καὶ μὲ τὶς δυὸ παρατάξεις. Εὐχαριστῶ δυὸς γιατὶ εἶχαν τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ μιλήσουν ἀνοιχτὰ καὶ νὰ μὲ βοηθήσουν στὸ ξεκαθάρισμα τοῦ ζητήματος.

Τὴν Κυριακὴ πρωῒ στὶς 25 Μάη ἔπειτα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Συλλόγου ἔγινε συγκέντρωση τῶν δασκάλων Θεσσαλονίκης. 'Η εὐχαρίσηση τῆς ἀντιμετώπισης τόσων συναδέλφων ποὺ ἦρθαν ν' ἀκούσουν τὴν 'Ομοσπονδία τους μοῦ ἔδωσε τὴ δύναμη παρὰ τὴν ἀρρώστεια μου νὰ μιλήσω. Μίλησα γενικὰ ἀπάνου στὶς παθολογικὲς μορφὲς τῆς ἐσωοργανωτικῆς κρίσης ἀναλύοντας τὰ αἰτιά τους σύμφωνα μὲ τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ποὺ ἔκαμα στὶς ἄλλες περιφέρειες. 'Ηρθα ἔπειτα στὴν τελευταία περιπέτεια τοῦ Συλλόγου ἀντιμετωπίζοντας τὸν τρόπο τῆς προσβολῆς τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὶς δικαιολογίες της ἀπὸ γενικότερη ὀργανωνική ἄποψη. "Ο,τι εἶπα στὴ συγκέντρωση σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, τὸ εἶπα ὑπεύθυνα σὰ ἀμερόληπτος κριτὴς τῆς κατάστασης κι' ἀπὸ πραγματικὸ ἐνδιαφέρο γιὰ τὴν «'Αναγέννηση» ποὺ μπορεῖ νὰ γίνει ἕνας ἀπὸ τοὺς γερότερους προμαχῶνας τῆς 'Ομοσπονδίας. Δὲν εἶχα κανένα λόγο νὰ νοιώθω ξεχωριστὴ συμπάθεια γιὰ τὴ μιὰ ἢ γιὰ τὴν ἄλλη παράταξη, γιὰ τὸ ἕνα ἢ γιὰ τὸ ἄλλο ἄτομο. Καὶ τὸ λιγότερο παρεξήγησαν τὶς πραγματικὲς διαθέσεις μου λίγοι συνάδελφοι ποὺ σ' ἕνα σημεῖο τῆς ὁμιλίας μου προκάλεσαν θόρυβο ποὺ μ' ἀνάγκασαν νὰ διακόψω τὴν ὁμιλίαν μου — εὐτυχῶς εἶχα φτάσει πιὰ σχεδὸν τέλος — καὶ νὰ διαλύσω τὴ συγκέντρωση. Εἶπα σ' ὅλες τὶς κατευθύνσεις τὴν ἀλήθεια, ὅπως τὴν πίστευα. Καὶ σὰν περάσει ἡ συναισθηματικὴ κρίση ἐκείνων ποὺ μὲ παρεξήγησαν καὶ κατορθώσουν ψυχραιμότερα νὰ σκεφτοῦν, θὰ ἀναγνωρίσουν αὐτοὶ πρῶτα πὼς στὴ συγκέντρωση αὐτὴ ἔκαμα τὸ καθῆκο μου σὰν ὑπεύθυνος ἐκπρόσωπος τῆς 'Ομοσπονδίας καὶ πρόσφερα τὴ σημαντικότερη ὑπηρεσία στὴν «'Αναγέννηση».

Τελειώνοντας μιὰ σύσταση συναδελφικὴ ξανακάνω ἀπὸ δῶ σ' ὅλους τοὺς συναδέλφους τῆς 'Αναγέννησης, ποὺ ἔχουν ὅλοι τὴν δυναμικότητα νὰ δουλέψουν, γιὰ ν' ἀνασυγκροτήσουν τὸ σύλλογό τους καὶ νὰ τὸν φέρουν πρῶτο στὴ πρώτη γραμμή. Ν' ἀφήσουν τὰ προσωπικά, νὰ νερώσουν λιγάκι τὸ κρασὶ τῆς φιλοδοξίας τους ὅσοι παρασύρθηκαν καὶ τάχα ἀπ' αὐτὴ καὶ νὰ δουλέψουν ὅλοι ὁπουδήποτε κι' ἂν βρεθοῦν μέσα στὸ Σύλλογο γιὰ νὰ τὸν ἀνασυγκροτήσουν.

Γιαννιτσά. "Ενα τηλ)μα ἀπὸ τὰ Γιαννιτσά, πὼς γίνεται ἐκεῖ παιδαγωγικὸ συνέδριο μὲ ἀνάγκασε παρὰ τὴν ἀρρώστεια μου νὰ πάω ἐκεῖ. Μοῦ δινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνήσω μὲ τοὺς συναδέλφους Γιαννιτσῶν. Καὶ στὰ Γιαννιστὰ οἱ συνάδελφοι χωρισμένοι. Δὲν γλύτωσαν κ' αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια τῆς συλλογομανίας. Εἶχαν τὴν καλωσύνη νὰ μὲ ἀκούσουν ἐπὶ μιάμιση ὥρα. Τοὺς παρακάλεσα νὰ κάμομε μιὰ συζήτηση γιὰ τὸ διχασμό τους. Μὰ δὲ δέχτηκαν οἱ τοῦ νέου συλλόγου στὴν ἀρχή. "Επειτα ἀπὸ συτήτησή μας φάνηκαν, πὼς πείστηκαν νὰ συζητήσομε τὸ βράδυ στὶς 7. "Εμεινα μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση, μολονότι ἡ ὑγεία μου δὲν πήγαινε καθόλου καλά. Τὸ ἀπόγεμα ὅμως μοῦ δήλωσαν οἱ νέοι, πὼς ἔπειτα ἀπὸ τηλεφωνικὴ συνεννόηση μὲ τὸν Πρόεδρό τους δὲ μποροῦν νὰ συζητήσουν. Κι' ὅ,τι ἔχουν νὰ ποῦν θὰ τὸ ποῦν στὴ Γεν. Συνέλευση. Μοῦ φάνηκε ἐκπληκτικὸ αὐτό. Συζήτησα ξέχωρα μὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ νέου Συλλόγου καὶ λυποῦμαι, γιατὶ συνάδελφοι ποὺ φαίνονται νὰ ἔχουν ζωὴ μέσα τους ἀκολουθοῦν ἕνα δρόμο ὁλότελα ἀντισυνδικαλίστικό. Μοῦ μίλησαν οἱ συνάδελφοι αὐτοὶ γιὰ μιὰ κλίκα ποὺ διοικεῖ ὅπως θέλει αὐτὴ τὸ Σύλλογο. Τοὺς εἶπα κ' ἐκεῖ τοὺς λέω κι' ἀπὸ δῶ, πὼς οἱ κλίκες δὲ διαλύονται μὲ ἀπόσχιση. Ἀλλὰ μὲ μιὰ σοβαρὴ κι' ἀποκαλυπτικὴ συζήτηση μέσα στὸ σύλλογο. Τὸ συμπέρασμα εἶνε πὼς κ' ἐκεῖ προσωπικὰ εἶναι τὰ αἴτια τοῦ χωρισμοῦ. Γιατὶ ἐπιμένουν οἱ συνάδελφοι τοῦ νέου Συλλόγου στὸ χωρισμό; "Αν δὲν κρύβεται τίποτε ἄλλο — μὲ βεβαίωσαν μὲ τρόπο ποὺ δὲ μπόρεσα νὰ μὴ τοὺς πιστέψω πὼς εἶναι ὅλοι τους πιστοὶ στὴν 'Ομοσπονδία μας —, δὲ βλέπω καμμιὰ ἄλλη αἰτία παρὰ τὴν ἀνικανοποίητη φιλοδοξία μερικῶν ἢ τίποτε μικροπαρεξηγήσεις. Κάποις μοῦ εἶπε, πὼς ὁ νέος σύλλογος εἶναι συνεννοημένος μὲ τοὺς ἄλλους νέους συλλόγους νὰ παρουσιαστοῦν στὴ Συνέλευση καὶ νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐκβιάσουν τὴν ἐγγραφή τους στὴ δύναμη τῆς 'Ομοσπονδίας. Δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἀληθινὸ αὐτὸ ἢ ὄχι. "Ενα μόνο ξέρω. 'Η ΙΙ' Συνέλευση σὰν ἐκπρόσωπος τῆς 'Ομοσπονδίας μ' ὅλη τὴ θέλησή της νὰ ἰδῆ ὅλους τοὺς δασκάλους γύρω ἀπὸ τὴ Σημαία της, ***δὲ θὰ δεχτεῖ κανένα ἐκβιασμό.*** 'Η 'Ομοσπονδία πάλεψε μὲ τὴ Δικτατορία καὶ μὲ ἀντιδραστικοὺς 'Υπουργοὺς νὰ βαστάξει τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν πραγματικὴ της ὑπόσταση. Δὲ θὰ ὑποκύψει τώρα σὲ ἐκβιασμοὺς μερικῶν συναδέλφων, ἂν πραγματικὰ σκέφτονται νὰ τὴν ἐκβιάσουν.

'Η ἀρρώστεια μου δὲ μοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάω στὴ Χαλκιδικὴ καὶ στὴ Λάρισσα. Λυποῦμαι πολὺ γι' αὐτό, μὰ δὲ μποροῦσε νὰ γίνει ἀλλιῶς.

'Ανακεφαλαιώνοντας αὐτὰ ποὺ ἔγραψα γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς παθολογικῆς μορφῆς τῆς ἐσωομοσπονδιακῆς κρίσης, τονίζω, πὼς τίποτε τὸ βαθύ, τὸ σοβαρὸ δὲν προκάλεσε τὶς ἐκδηλώσεις. "Οσο κι' ἂν λυπήθηκα, ὅσο κι' ἂν κουράστηκα ψυχικά, γιατὶ σὲ μένα ἔτυχε ὁ κλῆρος νὰ ἐκπροσωπήσω τὴν ὀργάνωσή μας στὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἕνωση τῶν συναδέλφων καὶ δε κ - τόρθωσα νὰ τοὺς πείσω νὰ σκεφτοῦν σοβαρότερα καὶ γενικότερα, δὲν ἀπογοητεύτηκα.

"Οπως εἶπα παντοῦ ἀπ' ὅπου πέρασα, δὲ μ' ἀπογοητεύει τὸ παρόν, γιατὶ πιστεύω στὸ μέλλον. 'Η ἀμείλικτη ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ὑὸ μᾶς φέρει ὅλους ὅσοι παραστρατήσαμε στὸν ἴσο δρόμο. Καὶ πιστεύω στὸ μέλλον, γιατὶ εἶμαι βέβαιος, πὼς σὰν πάψει ἡ τρικυμία τῶν ἐφήμερων συναισθηματικῶν κρίσεων, θὰ σκεφτοῦν ψυχραιμότερα οἱ συνάδελφοι τῶν συλλόγων καὶ θὰ ἰδοῦν ποιὸ εἶνε τὸ καθῆκο τους. Καὶ γιὰ τοὺς συναδέλφους τῶν παλιῶν συλλόγων, ποὺ γιὰ τὸν ἕνα ἢ γιὰ τὸν ἄλλο λόγο εἶνε ὑπεύθυνοι τῆς κατάστασης ποὺ δημιουργήθηκε στὶς περιφέρειές τους, εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ σκεφτοῦν τὸ συμφέρο τοῦ Σύνολου καὶ θὰ συντελέσουν ὅσο εἶναι στὸ χέρι τους γιὰ τὴν ἕνωση τῶν Συλλόγων.

"Ενα χρέος βγαίνει καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους συλλόγους ποὺ δὲν πέρασαν ἀπὸ παρόμοια παθολογικὴ κρίση. Νὰ μελετήσουν καλὰ τὴν κρίση τῶν περιφερειῶν ποὺ παρουσιάστηκαν στὰ σημειώματά μου αὐτὰ καὶ νὰ φροντίσουν νὰ φυλαχτοῦν ἀπὸ ὅμοια κρίση. Οἱ ἀνάγκες προβάλλουν ἀμείλιχτα τὴν ἀπαίτηση γιὰ μιὰ 'Ομοσπονδία δυνατή.

"Ας φροντίσομε ὅλη νὰ δημιουργήσομε αὐτὴ τὴ δυνατὴ 'Ομοσπονδία, ποὺ καὶ τὸ στενὰ κλαδικά μας ζητήματα θὰ λύσει σύμφωνα μὲ τὶς ἀπόψεις μας καὶ στὸ Δημοσιοϋπαλληλικὸ γενικώτερα δὲ στὸν 'Αγώνα ὅλων τῶν ἐργαζόμενων θὰ πρωταγωνιστήσει.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

'Η «'Υπαλληλικὴ» στὸ προτελευταῖο φύλλο της δημοσίευσε ἕνα σχόλιο γιὰ τὴν ἀναβολὴ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῆς Δ. 'Ομοσπονδίας ἀφοῦ ἔκλεισε ἡ συζήτησης μεταξὺ τῶν συναδέλφων Δημητράτου-'Αλοΐζου. Γιὰ ἀπάντηση τῆς στάλθηκε τὸ παρακάτω γράμμα ποὺ δημοσιεύτηκε παραμορφωμένο στὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «'Υπαλληλικῆς.

Κύριε Διευθυντὰ τῆς

«'Υπαλληλικῆς»

Στὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «'Υπαλληλικῆς» μ' ἕνα σχόλιό σας παίρνετε θέση στὴ συζήτηση ὅπως λέτε Δημητράτου — 'Αλοΐζου τὴ σχετικὴ μὲ τὴν ἀναβολὴ τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῆς Διδ)κητῆς 'Ομοσπονδίας.

"Αν καὶ θεωρῶ ἐπιζήμιες γιὰ τὶς ὀργανώσεις τέτιους ἐνδοοργανωτικοὺς καυγάδες — καὶ τέτια μορφὴ παίρνει πιὰ ἡ συζήτηση μὲ τοὺς χαρακτηρισμοὺς ποὺ δίνετε «ρωμέϊκη κουτοπονηριὰ» κλπ. — ὅπως δήλωσα καὶ στὸ Γεν. Συμβούλιο τῆς Συνομοσπονδίας ὡστόσο εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴν ἀφήσω ἀπαρατήρητο τὸ σχολιό σας.

Καὶ πρῶτα πρῶτα δὲν παρερμηνεύομε ἐμεῖς τὴν ἀπόφαση τοῦ Γεν. Συμβουλίου τῆς Συνομοσπονδίας. Τὸ Γεν. Συμβούλιο λέει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς στὴν ἀπόφασή του «... καὶ τὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκτεθείσας ἀπόψεις τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Επιτροπῆς καὶ τῆς Διδασκαλικῆς 'Ομοσπονδίας, θεωρεῖ βασίμους τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἠνάγκασαν τὴν Διδασκαλικὴν 'Ομοσπονδίαν ν' ἀναβάλῃ τὸ Συνέδριον. 'Η ἀπόφαση αὐτή, νομίζομε ἐμεῖς τοὐλάχιστο, πὼς μεταφράζεται ἔτσι. Τὸ Γεν. Συμβούλιο ἄκουσε τοὺς λόγους ποὺ ἔκαμαν τὴν ἐκτελεστικὴ 'Επιτροπὴ νὰ γράψῃ τὸ ἄρθρο της, ἄκουσε καὶ τοὺς λόγους ποὺ ἀνάγκασαν τὴ Διδ. 'Ομοσπονδία νὰ ἀναβάλῃ τὸ Συνέδριο καὶ βρῆκε βάσιμους τοὺς δεύτερους. Τίποτε παραπάνω δὲν ὑποστηρίξαμε κι' ἐμεῖς στὴ συζήτησή μας. Εἴπαμε πὼς τὸ Γεν. Συμβούλιο μᾶς δικαίωσε. Αὐτὸ φωνάζει ἡ ἀπόφασή του. Ποῦ βλέπετε πὼς παρερμηνεύομε τὴν ἀπόφαση; "Ισα ἴσα σεῖς ποὺ λάβετε μέρος στὴ συζήτηση ξέρετε πὼς τὸ Γεν. Συμβούλιο θὰ ψήφιζε χειρότερη γιὰ τὴν 'Εκτελεστικὴ 'Επιτροπὴ ἀπόφαση ἂν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν τὴν τροποποιούσαμε. "Αν παρερμηνεύεται λοιπὸν ἡ ἀπόφαση τοῦ Γεν. Συμβουλίου παρερμηνεύεται ὄχι ἀπὸ μᾶς παρὰ ἀπὸ σᾶς ποὺ δίνετε ἑρμηνεία πὼς ἕνας καὶ μόνος λόγος ἔκαμε τὸ Γεν. Συμβούλιο νὰ βγάλῃ τέτια ἀπόφαση ἐνῶ τὸ ἴδιο τὸ Συμβούλιο μιλεῖ γιὰ λόγους (πολλοὺς βέβαια).

Μὰ οὔτε μεταθέσαμε ποτέ, οὔτε θὰ μεταθέσωμε τὶς εὐθύνες μας — ἂν ὑπάρχουν — στὴ Συνομοσπονδία, Τονίσαμε μόνο τοῦτο. Πὼς ἂν ἡ Συνομοσπονδία τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς τῆς Συνελεύσεως τὸ θεωροῦσε γενικὸ δὲν ἔχχωνε μὲ ἕνα ἄρθρο της κατὰ τῆς Διδ. 'Ομοσπονδίας. Εἶχε ὑποχρέωση, ὅπως τονίσαμε καὶ στὸ Γεν. Συμβούλιο, ἂν ἔβλεπε πὼς ἡ στάση μας ἐπρόδιδε τὰ γενικὰ ὑπαλληλικὰ συμφέροντα ὄχι μόνο ἄρθρο ἐναντίον μας νὰ γράψῃ παρὰ καὶ νὰ καλέσῃ ἐκτάκτως τὸ Γεν. Συμβούλιο καὶ νὰ μᾶς καταγγείλῃ μπροστὰ σ' ὁλόκληρο τὸν ὀργανωμένο δημοσιοϋπαλληλικὸ κόσμο γιὰ τὴν προδοτικὴ στὰ ὑπαλληλικὰ συμφέροντα στάση μας. Δὲν πιστεύομε δὲ νὰ ἰσχυρισθῆτε πὼς δὲν τὸ κάματε ἀπὸ ἐπιείκεια. 'Η στάση σας καὶ μετὰ τὴν ἀπόφαση ἀκόμη τοῦ Γεν. Συμβουλίου νὰ μᾶς ἐλέγχετε, ἀφοῦ ὁ μὲν Γεν. Γραμματέας τότε τῆς Συνομοσπονδίας συν. Δημητράτος δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρηση στοὺς λόγους ποὺ τοῦ προβάλαμε τῆς ἀναβολῆς, ὁ δὲ 'Εκτελ. 'Επίτροπος συν. Δαμασκόπουλος συμφώνησε μὲ τὸν συν. Γεν. Γραμματέα τῆς 'Ομοσπονδίας μας Παπᾶν γιὰ τὴν ἀναβολήν, ἡ στάση σας λέω αὐτὴ τὸ ἀντίθετο ἀποδείχνει.

Τέλος ἀντιπαρερχόμενοι τοὺς χαρακτηρισμούς σας γιὰ κουτοπονηρία κλπ. παρατηροῦμε ἀφοῦ μιλεῖτε γιὰ στρατηγικά! πὼς ἡ στοιχειωδεστέρα πραγματικὴ λογικὴ λέει πὼς ἕνας φρόνιμος στρατηγὸς τότε μόνον ἐμπλέκει τὴ Μεραρχία του σὲ μάχη ὅταν ξέρῃ πὼς ἢ θὰ νικήσῃ κρατώντας τὸ χαράκωμά του μὲ τὶς δικές του δυνάμεις ἢ θ' ἀπασχολήσῃ καὶ θὰ κατατρίψῃ τὸν ἐχθρὸ μέχρις ὅτου πάρῃ ἐνισχύσεις. "Οταν οὔτε τὸ ἕνα ἔχει ἐξασφαλίσει, οὔτε τὸ ἄλλο καὶ ξέρει πὼς θὰ χάσῃ τὴ μάχη μὲ σοβαρὲς ἀπώλειες τότε ἡ στρατηγικὴ καὶ στοιχειωδεστέρα λογικὴ λέει πὼς πρέπει ν' ἀποφύγῃ τὴν καταστρεπτικὴ μάχη. "Αν δὲ τὸ στρατηγεῖο ποὺ πληροφορήθηκε τὴν ἐπίθεση νομίζει πὼς ἐπιβάλλεται νὰ δοθῇ ἡ μάχη στέλνει διαταγὲς καὶ ἐνισχύσεις στὴ Μεραρχία του. "Εκαμε τίποτε ἀπ' αὐτὰ τὸ Στρατηγεῖο μας, ἡ Συνομοσπονδία;

Μὲ ἐκτίμηση

Σ. 'Αλοΐζος

ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ "ΔΙΔ. ΒΗΜΑΤΟΣ,,

Στὰ Γραφεῖα τοῦ Διδασκ. Βήματος πωλοῦνται τόμοι τῆς περασμένης χρονιᾶς (Στ') τοῦ «Διδ. Βήματος» ἀντὶ 80 δραχμῶν ἄδετοι καὶ 100 δεμένοι.

Ἐκυκλοφόρησε

Ο Β΄ ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΜΕ ΝΕΟΥΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΔ. ΒΗΜΑΤΟΣ

Τιμὴ Δρχ. 10

Τυπώνεται

στοῦ Κ. Σ. Παπαδογιάννη

Φαρῶν 41 β 'Αθῆναι

ΓΝΩΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΜΑΣ

ΑΠ' ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ Β' ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Πρόκειται γιὰ τὸ σχολειὸ τοὺ λαοῦ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ πάρη κάποια μορφωτικὴ βάση ὁ λαός. Αὐτὸς ὁ ἄμοιρος λαός, ὁ ἀναλφάβητος. Τάχα θὰ ξεπεράσουμε ποτὲ τὴ Ρωμαΐτικια φιλολογία; Νὰ ποῦμε πὼς θὰ γίνη τίποτα; Στὸ χαρτὶ ἴσως. Ἐδῶ — στὸ χαρτὶ δηλαδὴ — πέρνουν δραματικὸ ὕφος «οἱ ἁρμόδιοι» σὰν πρόκειται γιὰ τὴ παιδεία τοῦ λαοῦ. Μὰ οἱ νόμοι τοὺτοι λιγοθυμᾶν μόλις ἀντικρύσουν τὴν αἰώνια βλοσυρότη τοῦ Ἑλληνικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἀπ' τὴν ἄλλη οἱ στατιστικὲς μᾶς δίνουν τὰ πιὸ δδυνηρὰ νούμερα: 30 ο)ο ἀπ' τὰ παιδιὰ στοὺς δρόμους 20 καὶ 25ο)ο φθισικοὶ καὶ νευρασθενικοὶ δασκάλοι. 70 ο)ο τραχώματα στὰ παιδιά. Διδακτήρια ἀνθυγιεινά, παιδιὰ σπληνιάρικα, δασκάλοι κιτρινιασμένοι. Μιὰ νόστιμη στατιστική: «Πόσα σχολειὰ γίνονται στοὺς νέρ θήκες» θάηταν ἑλληνικότατη σὲ ἀποτελέσματα. Ἀνάμεσα σ' ὅλα τοὺτσμιλᾶμε γιὰ νέο σχολειό. Ἂν δὲν παριστάνουμε τή «Μαριωρὴ» σίγουρα ἔχουμε μεγάλο κουράγιο. Ἂν πρόκειται ὅμως νὰ γίνη καινένα «νέο σχολειὸ» πρέπει νὰ τὸ στηρίξουμε σ' ἕναν καινούργιο ἄξονα, δημοκρατικό. Σήμερα προχωρᾶν — ὁπωσδήποτε — μόνο ὅσοι κρατᾶν τὸ χρῆμα. Εἶναι ἀνήκανοι; Τί πειράζει; Ὅμως τὸ Ἔθνος σὰ σύνολο ποτὲ δὲ σκέφτηκε νὰ χρησιμοποιήση γιὰ τὴν πρόοδό του τὶς δυνάμεις ποὺ βρίσκονται μὲς τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ. Μερικοὶ ἀνόητοι θὰ καταλάβουν ψηλὲς θέσεις, ἐνῶ ἄλλες ἀνώτερες δυνάμεις θὰ λυώσουν πάνω σ' ἕνα ξυλένιο ἀλέτρι ἀνωφέλευτα. Τὸ κράτος γιὰ λογαριασμό του πρέπει νὰ διαλέξη ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ τὶς δυνάμεις κεῖνες ποὺ θὰ τοῦ φωτίσουν τὶς μέρες. Ἡ Δημοκρατία ἂν εἶναι ἀληθινὴ πρέπει νὰ πέρνη τὰ παιδιὰ αὐτὰ τοῦ λαοῦ καὶ νᾶ τοὺς δίνη δωρεὰν τὴν ἀνώτερη ἐκπαίδευση σύμφωνα μὲ τὶς κλίσεις τους.

α') Ὀχρονο σχολειό.

Στὶς περσότερες χῶρες ἡ ἐκπαίδευση τοῦ λαοῦ εἶναι 8χρονη. Ἐδῶ συμβαίνει κάτι ταιριαχτὸ στὴν κακομοιριά μας. Γιὰ 30 ο)ο δὲν ἔχει καθόλου ἐκπαίδευση. Ἕνα 30—40 ο)ο κυλιέται ὡς τὴν γ' τάξη. Ἕνα 20—30 ο)ο τελειώνει τὴν δ' καὶ εἶναι ὁλότελα ἀμφίβολο ἂν ἕνα 10—15 ο)ο βγάνει τὴν ϛ'. Ἀλλοῦ ἡ 8χρονη καὶ 9χρονη ἴσως εἶναι πραγματική. Ἐδῶ εἶναι 6χρονη στὰ χαρτιὰ καὶ μοιράζεται σὲ διάφορα ἄθλια ποσοστὰ στὴν πραγματικότητα. Γιατὶ δὲν ἐφαρμόστηκε τὸ 6χρονο; Καὶ τὸ 8χρονο — ὅταν γίνη — φοβᾶμαι μὴν ἔχη τὴν ἴδια — δὲ λέω χειρότερη — τύχη. Γιατί;

1) Ἀπ' τὸ κράτος δὲν ἔγινε καμιὰ στοργικιὰ πρόβλεψη ποὺ νὰ βάλη στὴν πάντα ὅλα τὰ κοινωνικὰ ἐμπόδια γιὰ τὴ φοίτηση τοῦ παιδιοῦ. Ἡ ἐκπαίδευση δὲ δόθηκε καθόλου δωρεὰν καὶ τὰ φτωχὰ παιδιὰ δὲν εἶδαν καμιὰ βοήθεια ἀπ' τὸ κράτος.

2) Ὁ λαὸς δὲν εἶδε νὰ βγαίνη τίποτε ἀπ' τὸ σχολειὸ καὶ ποτὲ δὲν πίστεψε στὴν ἀξία του. Τὸ σχολειὸ δὲ φκιάχτηκε καθόλου γιὰ τὸ λαό. Φκιάχτηκε γιὰ δικαιολογία, γιατὶ πρέπει ἔτσι νὰ βρίσκεται. Ἀλλοῦ δὲν τόειδαν ὁλότελα.

Δὲν εἶναι τὰ διατάγματα ποὺ μαζεύουν τὰ παιδιὰ στὸ σχολειὸ ἀλλὰ οἱ σχολικοκοινωνικὲς συνθῆκες ποὺ ὑποχρεώνουν ἄμεσα τὸν κόσμο νὰ στείλη τὰ παιδιά του στὸ σχολειό. Τέτοιες συνθῆκες ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν. Τὸ ἀντίθετο. Πρέπει νὰ ζωντανέψουμε τὸ σχολειό, νὰ τὸ κάμουμε νὰ μιλήση στὴν ψυχὴ τοῦ χωρικοῦ. Μὰ πρῶτα πρέπει νὰ τὸ κάμουμε καθολικό, γιὰ ὅλους.

Μερικὰ παιδιὰ τελειώνουν τὸ σχολειό. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς εἶδαν καμιὰ πραχτικὴ ὠφέλεια. Σ' αὐτὸ βέβαια φταίει ὁλάκερος ὁ ὀργανισμὸς τοῦ σχολειοῦ. Ὅμως τὸ σχολειὸ γιὰ νὰ προσαρμοστεῖ πλέρια στὶς σημερινὲς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς πρέπει νὰ ἐπεκταθῆ χρονικά.

Γιὰ μένα ἡ ἐπέκταση αὐτὴ δὲν ἔχει μόνο τὸ σκοπὸ τῆς χρονικῆς ἐπάρκειας ἀλλὰ καὶ μιᾶς παιδαγωγικῆς.... ἐπικαιρότητας. Δὲν πρόκειται ποὺ θὰ μᾶ; δοθοῦν δυὸ ἢ κόμα χρόνια γιὰ τὴ συμπληρωματικὴ μόρφωση τῶν παιδιῶν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ οἱ ἡλικίες αὐτὲς (15ο—17ο) εἶν' ἐκεῖνες μέσα στὶς ὁποῖες μὲ μεγαλύτερη ἀποτελεσματικότητα θὰ μπορέσουμε ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια τῶν παιδιῶν μπρὸς στὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ προσαρμόσουμε τὶς κλίσεις τους στὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς κι' αὐτὸ γιατὶ μέσα σ' αὐτὲς τὶς ἡλικίες συμπληρώνονται φυσιολογικὰ τὰ παιδιά.

Ἀπ' τὴν ἄλλη γιὰ λόγους ἀνθρωπιστικοὺς δὲν πρέπει ν' ἀφήσουμε τὰ παιδιὰ νὰ μποῦν σὲ δουλειὰ πρὶν ἀπ' τὸ 15ο χρόνο.

Στὰ δυὸ τελευταῖα χρόνια τοῦ 8χρονου θὰ γίνεται ἡ συμπληρωματικὴ πραχτικὴ ἐκπαίδευση. Τὰ περισυνὰ ἐπαγγελματικὰ σχολειὰ ποὺ μεῖναν ὅπως συνήθως στὸ χαρτὶ δὲ θὰ μποροῦσαν νὰ ἀντικαταστήσουν τὸ 8χρονο, γιατὶ ἂν ὑποθέσουμε πὼς λειτουργοῦν 500 ἢ καὶ 1000 τέτοια σχολειά, θὰ βγάλουν τὸ πολὺ 20 - 40 χιλιάδες παιδιὰ τὸ χρόνο — πρᾶμα ἐντελῶς ἀπίθανο — ἐνῶ σὲ μιὰ καθολικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση πρέπει νὰ φτάσουμε στὸ νὰ δίνουμε τὴν πραχτικὴ μόρφωση σ' ὅλα τὰ παιδιὰ — ὡς 150 χιλιάδες τὸ χρόνο.

Ἀνάλογα μὲ τὶς ἐργασίες ποὺ γίνονται στὸν κάθε τόπο ἡ συμπληρωματικὴ ἐκπαίδευση θάηταν γεωργική, ναυτική, ἐμπορικὴ καὶ βιοτεχνικὴ καὶ οἰκοκυρική Ὡ; τὸν 6ο χρόνο ἡ ἐκπαίδευση νάειναι γιὰ ὅλους κοινή. Ἀπ' ἐκεῖ **μόνο** τοὺς ἱκανοὺς πρέπει ν' ἀφήνουν γι' ἀνώτερες σπουδὲς γιὰ νὰ λείψει τὸ πνεματικὸ προλεταριᾶτο. Οἱ ἄλλοι ἀνάλογα μὲ τὶς κλίσεις τους καὶ τὶς τοπικὲς συνθῆκες τῆς ζωῆς νὰ ρίχνωνται σὲ πραχτικὲς σπουδές. Τὰ δυὸ τελευταῖα χρόνια βάση στὶς σχολικὲς ἐργασίες θάειναι ἡ προσαρμογὴ τοῦ σχολειοῦ στὶς ἀσχολίες τῶν κατοίκων καὶ τὴ ζωὴ τοῦ τόπου. Πρέπει δίνοντας τ' ἀπολυτήριο στὰ παιδιὰ νὰ μὴ σκεφτόμαστε πὼς; μὲς στὸ μυαλό τους φτεροκοπᾶν οἱ στυμφαλίδες ὄρνιθες ἀλλὰ πὼς; μέσα τους στέριωσαν κόποιες πραχτικὲς γνώσεις καὶ πὼς; βρίσκονται σ' ἕνα ἀνθρωπινὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο εἴτε ἀγόρια εἴτε κορίτσια εἶναι.

β') Ἀναλυτικό.

Τὸ πρόγραμμα εἶναι ἀντιπαιδαγωγικό. Μὲ τὸ νὰ ὁρίζη ἀπὸ πρὶν μὲ τόση σχολαστικότητα γιὰ 6 σχολικὰ χρόνια τὶς ἐργασίες τοῦ παιδιοῦ, τὴ ζωή του τὴν ἴδια, σκλαβώνει τὴν παιδικὴ ψυχὴ καὶ πέρνει κάθε φυσικότητα ἀρ' τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ πρόγραμμα εἶναι ἀψυχολόγητο. Κομμένο κυριολεκτικὰ γιὰ ἕνα φανταστικὸ παιδὶ χωρὶς καρδιά, νεῦρα καὶ ἔνστιχτα παρὰ μόνο μὲ ἕνα τεράστιο κεφάλι, δὲν ταιριάζει στὰ παιδιά μας, δὲν εἶναι γενομένο γιὰ τὴν ψυχή τους οὔτε λογαριάζει πὼς; ξετυλίγονται οἱ ψυχικές τους δυνάμεις,

Τὸ πρόγραμμα εἶναι ἀνεδαφικό. Γενομένο γιὰ ὅλα τὰ μέρη τὸ ἴδιο, πέφτει ἔξω. Ἡ ζωὴ ἀλλάζει ἀπὸ τόπο σὲ τόπο καὶ τὸ πρόγραμμα πρέπει νὰ τὸ ξέρη.

Τὸ πρόγραμμα εἶναι ἀσυγχρόνιστο. Τὸ σχολεῖο πρέπει νὰ προσαρμόζεται στὴν κοινωνία, στὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς ἐπιστημονικὲς ἀπόψεις ἔτσι ποὺ ἐξελίσσονται. Τὸ δικό μας εἶναι σὰν τοὺς παλαιημερολογίες. Ἔχει κομμάτια ἀπ' τὶς διάφορες ἐπιστῆμες δίνοντάς τα σὰν στοιχεῖο ἐγκυκλοπαιδικῆς μόρφωσης.

Ὅμως σήμερα πρέπει νὰ λευτερωθῆ ἀπ' τὶς ἐπιστῆμες καὶ χωρὶς τὸν ἀνυπόφορο αὐτὸν κλασικιστικὸ κατσμερισμὸ νὰ γυμνάση τὰ παιδιὰ γιὰ τὴ ζωὴ μὲ τὶς σημερινές της ἀνάγκες. Μὰ κι' οἱ ἴδιοι οἱ μαθητὲς τὸ σατυρίζουν πολὺ ὅμορφα. Ἕνας πιτσιρίκος μ' ἐρωτοῦσε:

«Κύριε ποῦ μπορῶ νὰ βρῶ κάμποσα δόντια ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἔσπερνε ὁ Ἰάπωνας γιὰ νὰ βγάλη μερικὰ παληκάρια γιὰ τὰ καπνά;»

Ὕστερ' ἀπὸ κάτι τέτοια περιττεύουν τὰ κούφια μας λόγια. Ὕστερα δὲ θὰ ὑπάρχη φαντάζομαι δάσκαλος ποὺ νὰ μὴ σκέφτεται κάθε μέρα — κάθε ὥρα — πὼς; λέει σαχλαμάρες στὰ παιδιά.

Εἰδικώτερα στὸ νέο πρόγραμμα πρέπει οἱ δυὸ πρῶτες τάξεις νὰ ἐργαστοῦν ὁλότελα χωρὶς ἀναλυτικό. Τὸ μικρὸ παιδὶ ἀπ' τὴ λεύτερη ζωὴ ἂς μπῆ στὴν ἐλεύθερη μάθηση ποὺ θὰ μᾶς δώση πλουσιώτερους καὶ πιὸ γρηοὺς καρπούς. Ἔχουμε προγράμματα δυναμικὰ καὶ προγράμματα στατικά.

Τὰ δυναμικὰ τὰ στέλνει τὸ τμῆμα παιδαγωγικῶν ἐρευνῶν καὶ λένε πῶς ἀναπτύσσεται τὸ παιδὶ καὶ τί διαφέροντα ἔχει στὶς διάφορες ἡλικίες. Ἀκόμα διάφορες παρατηρήσεις, τρόπους πειραματισμοῦ καὶ ὁδηγίες.

Τὰ στατικὰ εἶναι ἡ προσαρμογὴ τούτων τῶν ἀντιλήψεων στὴν κοινωνία τοῦ σχολειοῦ. Ἐδῶ δίνονται γενικοὶ κύκλοι ἐργασίας. Τοῦτα μποροῦν νὰ τροποποιοῦνται ἀπ' τὸ Ἐποπτικὸ Συμβούλιο σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν δασκαλικῶν συνεδρίων.

γ') Ἡ διδασκαλία τῶν πρακτικῶν μαθημάτων.

Καθολικιὰ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση μόνο σὲ 8χρονο δημοτικὸ μπορεῖ νὰ δοθῆ. Εἰδικὰ ἐπαγγελματικὰ σχολειὰ δὲ θάκαναν τίποτε. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση μπαίνει μὲ τὴν εἰσαγωγὴ εἰδικῶν μαθημάτων στὸ ἀνώτερο τμῆμα π.χ. ἡ γεωργικὴ μὲ τὰ μαθήματα: Γενικὴ Γεωργία, δενδροκομία, κηπουρική, φυτοπαθολογία, μελισσοκομία, σηροτροφία κ.λ. Παρόμοια ἡ ἐμπορική, οἰκοκυρική, ναυτικὴ κ.λ.π.

Ὅμως πῶς; θὰ διδάξουμε στὸ νέο σχολειὸ ἀφοῦ δὲν εἴμαστε καταρτισμένοι στὰ νέα μαθήματα; Οἱ δασκάλοι πρέπει νὰ μετεκπαιδευτοῦν γεωργικά, ἐμπορικά, τεχνικὰ κ.λ. σὲ ποσοτικὴ ἀναλογία σύμφωνη μὲ τὴ διαμόρφωση καὶ τὶς ἀνάγκες τῆς χώρας. Κι' οἱ νέοι ποὺ βγαίνουν πρέπει νάχουν μιὰ τέτοια γενικὴ ἐπαγγελματικὴ μόρφωση. Τοῦτο θὰ γίνη ὅταν πάρουμε ἐκπαιδευτικὲς ἄδειες γιὰ τὰ Γεωργικὰ Φροστιστήρια, γιὰ τὰ Τεχνικὰ Διδασκαλεῖα, γιὰ ἐμπορικὲς Σχολές, γιὰ Οἰκοκυρικὰ Διδασκαλεῖα καὶ γιὰ Ναυτικὲς Σχολὲς ποὺ πρέπει νὰ γίνουν, ἂν μιλᾶμε στὰ σοβαρὰ γιὰ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση. Κι' ἐπειδὴ δὲν μτορεῖ παρὰ λίγοι μόνο νὰ μορφώνωνται πρέπει τοῦτοι νὰ χρησιμέψουν σὰν μορφωτικοὶ πυρῆνες στοὺς συναδέλφους τους σὲ θερινὰ φροντιστήρια ποὺ πρέπει ὅλοι ὑποχρεωτικὰ νὰ παρακολουθοῦν.

Τὸ ἀνώτερο τμῆμα τοῦ κάθε σχολειοῦ κατευθύνεται ἀνάλογα μὲ τὶς τοπικὲς συνθῆκες κι' ὁ δάσκαλος παρόμοια ἐπαγγελματικὴ εἰδίκευση πρέπει νᾶχη ἀλλοιῶς νὰ μετατίθεται.

δ') Ἡ γλῶσσα τοῦ νέου σχολειοῦ.

Γιὰ κάθε ἄνθρωπο πόχει τὸ συνειθισμένο μυαλὸ δὲν ὑπάρχει ζήτημα γλωσσικὸ γιατὶ τὸ λύνει ἡ ζωή, ἡ ἐξέλιξη καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ «κραυγάζει» καὶ τὸ «διαρρήγνυμι» τὰ μύρια στόματα τοῦ λαοῦ θὰ τὸ ποῦν «μπήγω τὶς φωνὲς» καὶ «σχίζω», θὰ εἶναι τέτοιο ὅσο καὶ ἂν «κραυγάζαν» ἢ «διαρρήγνυσι τὰ ἑαυτῶν ἱμάτια» οἱ προγονάπληκτοι γιὰ τὸ γύρισμα στὸ ἀρχαῖο κούφιο ἰδανικό. Κανένας δὲ μπορεῖ νὰ σταματήση τὴ γλῶσσα στὸ δρόμο της. Μιὰ γλῶσσα

ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ;

έχουμε, αὐτὴ ποὺ μιλάει ὁ κοσμάκης κι' αὐτὴ **μόνο** πρέπει νάειναι στὸ λαϊκὸ σχολειό. "Οχι μόνο στὸ λαϊκὸ ἀλλὰ παντοῦ. Μένουμε ὅπως πάντα ὁ λαὸς τῶν ἀλογίθωρων. Πρέπει νὰ μὴ βασανίζουμε ἄδικα τὸ μυαλὸ τοῦ παιδιοῦ μὲ περιττὰ σημάδια ποὺ ἔχουν νεκρωθῆ. Ὁ Κεμάλ—αὐτὸς ὁ μεγάλος—πέταξε προχτὲς ὅλα τὰ Τούρκικα κυτάπια δίκην ἀποκρηάτικου χαρτοπόλεμου. Τὸ ζήτημα ἔχει ζυμωθῆ ἀρκετὰ κι' ὁ Ἑλ. Γιαννίδης κι' ἄλλοι πρότειναν σῶστὰ πράματα ποὺ μποροῦν νὰ μποῦν σ' ἐφαρμογὴ χωρὶς νὰ φωνάξουν πῶ; τσαλακώνουμε τὴν Ἱστορία τοῦ Ἔθνους.

ε') *Σχολειὰ γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ γυρίζουν στοὺς δρόμους.*

Σήμερα λένε πῶς γυρίζουν 300 χιλ. παιδιὰ στὸ δρόμο. Ἀπ' ὅτι ξέρω, στὰ 1928—29 ἦταν γραμμένα στὸ δημοτικὸ 622 χιλ. παιδιά, στὴν Α καὶ Β τοῦ ἑλληνικοῦ 43 καὶ σὲ ἰδιωτικὰ 24 χιλ. δηλαδὴ ὅλα ὅλα 689 χιλ.

Τὰ παιδιὰ ὅμως ἀπὸ 6—12 χρονῶν ἦταν ὡς 950 χιλιάδες. Ἔτσι μένουν ἀπέξω 261.000. Ἂν ὅμως ὑπολογίσουμε πῶς πολλὰ ἀπ' τὰ γραμμένα δὲ φοίτησαν κι' ἀκόμα πῶς ὑπάρχουν κι' ἀπ' τὰ 12—14 παιδιὰ ὑποχρεωμένα γιὰ φοίτηση, τὸ σύνολο τῶν παιδιῶν φτάνει τὶς 300.000 γιὰ μεγάλη τιμὴ τῆς ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Ἔτσι ἡ ἀγραμματωσύνη μας ἐξικνεῖται πλέον ἑνὸς 30 ο)ο κι' ἔχουμε ἕνα ἐξασφαλισμένο διεθνὲς ρεκόρ. Αὐτὸς ὁ φουκαρᾶς ὁ λαὸς εἶναι καταδικασμένος σ' αἰώνια τραχώματα. Πρέπει νὰ ἐφαρμοστῆ ἕνα εἰδικὸ ἀποκεντρωτικὸ σύστημα γιὰ τὴν ἀνέγερση διδακτηρίων καὶ νὰ δοθοῦν στὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας μεγάλα ποσὰ ὥστε νὰ βοηθάη ἀληθινὰ τὶς διδακτηριακὲς ἐπιτροπές.

Ἂς ἔρτουμε στοὺς δασκάλους. Ὁ Νόμος 4397 δίνει—πολὺ σωστὰ—40 παιδιὰ στὸν κάθε δάσκαλο. Σὰν ἑλληνικὸς νόμος ὅμως δὲν ἐφαρμόστηκε. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸ νόμο τοῦτον σὲ 670 000 παιδιὰ ποῦχομε σήμερα στὰ σχολειὰ θέλουμε 16675 δασκάλους. Κι' ἂν ὑπολογιστῆ πῶς εἶναι μονοτάξια ποὺ δὲ μαζεύουν 40 παιδιά, θέλουμε 17000 — 18000 δασκάλους. Ἀντὶ γιὰ τόσους ἔχουμε δὲν ἔχουμε σήμερα 13000. Ποὺ θὰ πῆ πῶς ὁ νόμος ἔγινε γιὰ τὰ . . . μαῦρα μάτια καὶ πῶς οἱ δασκάλοι ἔχουν ἀκόμα ἀπὸ 80 παιδιὰ ὅπως καὶ τάχουμε. Μᾶς λείπουν δηλαδὴ γιὰ σήμερα 4000 – 5000 δασκάλοι. Καὶ ὅμως στὸ γαλήνιο αὐτὸ Κράτος οἱ δασκάλοι περισσεύουν κι' οἱ διδασκαλιστὲς κυνηγᾶνε θέσεις οἱ φτωχοί.

Μένουν ὅμως στοὺς δρόμους 300000 παιδιὰ καὶ γιὰ νὰ μαζευτοῦν κι' αὐτὰ χρειάζονται ἀκόμα 7500 δασκάλοι δηλ. τὸ ὅλον 12000. Κι' ἂν τὸ λαϊκὸ σχολειὸ ξαπλωθῆ ὡς τὰ χρόνια ποὺ θάχουμε σ' ἄλλες δυὸ ἡλικίες πάνω ἀπὸ 200.000 παιδιά, θέλουμε ἄλλες 5000 δασκάλους, δηλαδὴ στὸ σύνολο 17000 ἀκόμα.

Δυστυχῶς ἀπ' τὰ νούμερα ποὺ φτάσαμε πιστεύω νὰ καταλοβαίνομε πῶς; ὄχι μόνο 8χρονο σχολειὸ δὲ γίνεται μὰ καὶ οἱ 300.000 παιδιὰ θὰ γυρίζουν πάντα στοὺς δρόμους. Στὴν πατρίδα μας προκειμένου γιὰ τὴν παιδεία τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς ἐργάτες της τὰ μεγάλα νούμερα εἶναι ἀποκρουστικά.

Ἀπέναντι σ' ὅλα τοῦτα τί γίνεται; Οἱ δασκάλοι διορίζονται μὲ τὸ σταγονόμετρο, τὰ Διδ)λεῖα μόλις καὶ θὰ μποροῦν νὰ ἀνανεώνουν τὸ παληὸ προσωπικό, τὸ Κράτος θεωρεῖ πιὸ βολικὸ μέρος γιὰ οἰκονομίες; τὴν παιδεία τοῦ λαοῦ. Ἀδιαφορία, ἀπελπισία, χάλι, φορτῖδεια.

Ποτὲ δὲ θὰ ἰδοῦμε «νέο σχολειό» γιατὶ θὰ ἐξοδα.

Ὅμως ἐμεῖς πρέπει γερὰ ν' ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὸ ξύπνημα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ τοῦ ἐγκαταλειμένου μιὰ ποὺ ἡ Μοῖρα μᾶς ἔβαλε κοντὰ στοὺς πολλούς. Μήπως δὲν ταχτήκαμε γιὰ αὐτόν;

Χριστόφορος Καρύδης

Τῆς καθαρεύουσας στὶς ἀνώτερες, παρὰ θέλουν ν' ἀρχίσουν τὸ ἐθνοσωτήριο ἔργο τους κι' ἀπ' τὶς πιὸ μικρότερες τάξεις. Κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Νόμο ποὺ ἐπιτρέπει τὸ ἀνακάτωμα κι' ἔτσι ἀπὸ κεῖ ἀσφαλισμένοι πολεμᾶνε νὰ σώσουν . . . . «Τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια» νὰ ἀναστηλώσουν τὸ ἐθνικὸ φρόνημα τῶν παιδιῶν μὲ τὸ «ἡ λαμπὰς τῆς λαμπάδος» καὶ ἡ νὺξ τῆς νυκτὸς»!!

Δὲ μποροῦν ἢ δὲ θέλουν νὰ νοιώσουν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἔθνους σηκώνεται ὁ μεσότοιχος τῆς καθαρεύουσας ποὺ δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ ἐπικοινωνήσουν μαζύ του ἀπευθείας.

Τὸ πρᾶμα πολλὲς φορὲς καταντᾶ ἀνυπόφορο ἐδῶ ἰδίως στὰ ξενόφωνα μέρη ποῦ ὁ δάσκαλος ἔχει καὶ κάποια ἀνώτερη ἀποστολή. Πρέπει νὰ μεταδώση στὸν ξενόφωνο πληθυσμὸ τὴ γλῶσσα μας. Ἡ δράση του λοιπὸν πρέπει νάναι πρῶτα λογικὴ γιὰ νὰ μπορέση κατόπι νὰ γίνη Ἐθνική.

Μπορεῖ ὅμως νὰ γίνη αὐτὸ μὲ τὴν ταχτικὴ ποῦ ἀκολουθοῦν μερικοὶ συνάδελφοι; Ἡ μοιρολατρικὴ πεποιθησή τους στὰ παθαμένα γλωσσικὰ ἰδανικά τους θὰ τοὺς ἐπιτρέψη νὰ κατορθώσουν αὐτὸ ποὺ τοὺς ζητάει τὸ Ἔθνος; Προκαταβολικὰ σᾶς λέω ὄχι. Ἂς προκαταβολιθήσουμε ὅμως ἕνα ἀπ' αὐτοὺς στὴ δουλιά του. Τὰ παιδιὰ (πρόκειται τώρα γιὰ τὰ ξενόγλωσσα) ἀρχίζουν ὕστερα ἀπὸ κάμποσα ἀεροκοπανίσματα τοῦ δασκάλου των νὰ παπαγαλίζουν μερικὲς καινούργες λέξεις οἱ ὁποῖες εἶναι τέλεια ἄσχετες μὲ τὴ ζωή τους εἴτε ἐσοσχολικὴ εἶναι εἴτε ἐξωσχολική. Οἱ ὁλότελα ξερὲς λέξεις τῆς καθαρεύουσας (ποὺ δὲ θὰ τὶς ξανακούση τὸ παιδὶ ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσα) στριφογυρίζουν στὸ μυαλό του καὶ σιγὰ σιγὰ καταφέρνουν νὰ σκοτίσουν καὶ τὶς ἄλλες ποὺ σχετίζονται μὲ τὸ βιβλίο του καὶ μὲ τὴ ζωή του. Ὁ δάσκαλος χαμογελάει εὐχαριστημένος ὅταν διαβάζει στὴν ἔκθεση καμιὰ γενικὴ ἀπόλυτη. Πόσο ὅμως εἶναι γελασμένος!! Τὰ παιδιὰ μὲ τὸ λευτερωμά τους ἀπ' τὴν αἴθουσα τοῦ ἀεροκοπανίσματος ἀρχίζουν νὰ σκέφτουνται. Βλέπουν πῶς ἡ ἀνακατωμένη γλῶσα μὲ τὴ διπλῆ καὶ τριπλῆ ὀνομασία τῶν ἴδιων πραγμάτων ποὺ προσπαθεῖ ὁ δασκαλός τους νὰ τοὺς μάθη, εἶναι πολὺ δύσκολη. Προσπαθοῦν νὰ θυμηθοῦν μερικὲς λέξεις γιὰ νὰ κουβεντιάζουν ἀλλὰ δὲν τὸ κατωρθώνουν. Ποιὸ νὰ προτιμήσουν καὶ ποιὸ νὰ πρωτοθυμηθοῦν, τῆς ἀνοιξης ἢ τῆς ἀνοίξως; τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ πατέρα; τῆς μάμης ἢ τῆς γιαγιᾶς; τῆς κρήνης ἢ τῆς βρύσης; Καὶ τότε προτιμᾶνε νὰ μιλήσουν στὴ δική τους—στὴν ξένη — γλῶσσα ποὺ τοὺς φαίνεται τόσο εὐκολώτερη!

Ὁ δάσκαλος δὲ μὲ ἀναπαυμένη τὴ συνειδησή του ὅτι ἐχτέλεσε τὴν Ἐθνική του ἀποστολὴ συζητάει παρέκει σὲ ἄπταιστο(;)... Ἀτικὴ μὲ τὸ δικολάβο τοῦ χωριοῦ του. Ὕστερα παραπονιούμαστε ὅτι οἱ ξενόφωνοι δὲ μιλᾶνε Ἑλληνικά!

Τὰ ἴδια καὶ χειρότερα γίνονται ἀπὸ τοὺς ἴδιους στὴ Ἑλληνόφωνα σχολεῖα.

Τὸ ἴδιο ἀνακάτωμα. Τὰ παιδιὰ δὲν ξέρουν ποὺ βρίσκονται μὲ τὶς ἄχρηστες λέξεις ποὺ τοὺς παραγεμίζουν τὸ κεφαλάκι τους κι' ἔτσι ἐκεῖνοι ποὺ δημιουργοῦν τὸ περίφημο «κῦμα τῆς ἀγραμματωσύνης» ἀρχίζουν νὰ διαμαρτύρωνται καὶ νὰ φορτώνουν στὴ ράχη μας τὴν αἰτία του.

Ἀλλὰ μέχρι πότε θὰ παρατείνεται ἡ θολὴ αὐτὴ κατάσταση; Μέχρι πότε οἱ ἀντιδραστικοὶ θὰ σκάβουν ὕπουλα τὰ θεμέλια τοῦ οἰκοδομήματος ποὺ μὲ τόσους κόπους ἀρχίσαμε νὰ χτένουμε;

Πρέπει πιὰ νὰ τεθῆ τελεία καὶ παῦλα. Οἱ δάσκαλοι ὅλοι μας μὲ μιὰ φωνὴ συσσωμματωμένοι γύρω ἀπὸ τὴν ὁμοσπονδία μας νὰ ζητήσουμε στὴν προσεχῆ συνέλευση τὴν κατάργηση τοῦ Νόμου ποὺ μᾶς κάνει νὰ φαινόμαστε ἀνακόλουθοι καὶ γελοῖοι στὰ μάτια τῶν μαθητῶν μας, ἀφοῦ ἄλλα τοὺς λέμε τὴ μιὰ ὥρα κι' ἄλλα τὴν ἄλλη γιὰ τὰ ἴδια πράμματα. Ἡ λύση τοῦ ζητήματος αὐτοῦ πρέπει νἄναι τὸ πρῶτο αἰτημά μας. Τότε πιὰ θὰ πέση ὁ φερετζὲς στὸν ὁποῖο κρύβονται μερικοὶ καὶ θὰ τοὺς ἀναγκάση νὰ κάνουν πιά, ὅτι κάνουν, στὰ φανερά. Τότε θὰ μείνουμε ἐλεύθεροι καὶ χωρὶς ἐμπόδια θὰ ἐξακολουθήσουμε μὲ περισσότερο ζῆλο τὸ δημιουργικό μας δρόμο καὶ θὰ δώσουμε στὰ παιδιὰ τοῦ Λαοῦ τὴ μόρφωση ποὺ τοὺς ἀνήκει.

Μαζὶ ὅμως μὲ τὴν φροντίδα μας γιὰ τὸν ἐξοστρακισμὸ τῆς καθαρεύουσας ἀπὸ τὸ σχολειό μας πρέπει νὰ φροντήσουμε καὶ γιὰ τοὺς νέους συναδέλφους τοὺς ὁποίους ἐκεῖ σὲ μερικὰ Διδασκαλεῖα τοὺς ἀναγκάζουν νὰ κυτὰν ἀποκλειστικὰ πρὸς τὰ πίσω κι ἔτσι παραφουσκωμένοι ἀπὸ τὰ «προγονικὰ μεγαλεῖα» ἀντὶ νὰ βγαίνουν δημιουργοὶ καὶ ρυθμιστὲς τῆς ἀναγεννωμένης Δημοτικῆς μας ἐκπαίδευσης, μένουν ἀσάλευτοι καὶ στειρεμένοι καὶ πολεμᾶνε κατόπι κάθε προοδευτικὴ προσπάθεια.

Δὲ θέλω ν' ἀδικήσω ὅλους τοὺς μέλλοντας συναδέλφους μας. Εἶναι πολλοὶ ποὺ εἶναι παιδιὰ μὲ σφρίγος μὲ ζωὴ ἀπάνωτους καὶ δὲν τοὺς ἐπηρεάζουν οἱ διάφοροι καλοθελητές. Τὴ κατεύθυνση τῆς φροντίδας μας γι αὐτοὺς τὴν ἔδωκαν σὲ βαθειὰ μελετημένα ἄρθρα τους οἱ συνάδελφοι κ. κ. Κ. Παπανικολάου καὶ Κ. Πηλείδης. Σὲ μᾶς δὲ μένει τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ἐνισχύσουμε ἠθικὰ καὶ ὑλικά. Τὸ κακὸ πρέπει νὰ χτυπηθῆ πρὶν ἀρχίση νὰ ξαπλώνεται ἐπικίνδυνα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΔΑΒΙΔΗΣ
δάσκαλος Λευκάδα - Φλώριγος

Ὠφέλιμα βιβλία.

1) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΟΝΟΤΑΞΙΟΥ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Π. Παρασκευοπούλου

Διευθυντοῦ Διδασκαλ. Τριπόλεως

Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι ἄριστος ὁδηγὸς γιὰ κάθε δημοδιδάσκαλο.

Δραχ. 60.—

2) ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ

τοῦ ἰδίου

(καὶ μὲ σχέδια διδασκαλιῶν)

Τὸ μάθημα τοῦτο ἔχει παρανοηθῆ. Ὁ συγγραφεὺς δείχνει τὸν ἀληθινὸ δρόμο. Δραχ. 25.—

Ζητήσατε ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

4—10

Τὸ «Διδ. Βῆμα» πρέπει γρήγορα νὰ ἐξασφαλίση δέκα χιλιάδες συνδρομητές. Ἂν θέλησετε θὰ τὸ κατορθώσετε.

Μὲ 50 δραχ. τὸ χρόνο ἔχεις τὸ «Διδ. Βῆμα» καὶ διεκπεραιώνεις ὅλες τὶς ἀτομικὲς ὑποθέσεις σου.

Ἀγοράσετε ὅλοι τὴν Ἐκπαιδευτικὴ μας Νομοθεσία γιὰ νὰ κατατοπίζεστε στὰ διάφορα ζητήματά σας, προαγωγῶν μεταθέσεων.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΑΣ ΣΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΝΩΣΗ ΚΙ' ΕΝΙΑΙΟ ΜΕΤΩΠΟ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ

ΚΑΤΩ ΟΙ ΜΙΖΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΔΟΞΙΕΣ

Ύστερα από τὴν ἠχηρὴ κατρακιὰ ποὺ κατάμουτρα μᾶς ἔδωσε ἡ Κυβέρνηση ἀπαγορεύοντας τὴ συνέλευσή μας, καταπατώντας ἔτσι κεκτημένα μας δικαιώματα, ποὺ τὰ σεβάστηκαν ὅλες οἱ μέχρι σήμερα Κυβερνήσεις καὶ ποὺμιειναν ἀνέπαφα σ' ὅλες τὶς ἐκπαιδευτικὲς ἀναμπαποῦλες, διαγράφεται πειὰ καθαρὰ τὸ χρέος μας. Ἂν πραγματικὰ πιστεύωμε στὴν ἱερότητα καὶ τὴν ἠθικὴ ἀξία τοῦ ἀγῶνα μας, ἂν νοιώθουμε τὴ θέση μας μέσα στὴ κοινωνία καὶ τὸ Κράτος, ὄχι σὰν ἀσκέρι ψοφοδεῶν δουλοπαροίκων, μὰ σὰν συγκρότημα τίμιων ἐργατῶν, ποὺ ἀποτελοῦμε τὰ νεῦρα τοῦ Κράτους, ἔχουμε χρέος νὰ ξυπνήσουμε ἀπ' τὸ ληθαργικό μας ὕπνο καὶ ἀνασυγκροτώντας τὶς δυνάμεις μᾶς νὰ ριχτοῦμε μὲ καινούργια ζέση στὸν τίμιο ἀγώνα μας.

Μ' ἂν γιὰ τοὺς ὑπαλλήλους γενικὰ εἶναι χρέος νὰ ξυπνήσουν καὶ νὰ ἑνωθοῦν ψυχικά, γιὰ μᾶς τοὺς δασκάλους εἶναι ζήτημα τιμῆς γιατὶ εἴμαστε οἱ πειὸ ἀδικημένοι, γιατὶ εἴμαστε οἱ «ἐλλωτες τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου» ὅπως πετυχημένα μᾶς χαρακτήρισε κάποτε ἡ Ἕνωση Μακεδονίας—Θράκης. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ περιφέρουμε τὸ δίσκο τῆς ἐπαιτείας ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας στὸ Γενικὸ Λογιστήριο, ἀντὶ σὰν ἄλλος Λάζαρος νὰ ἐκλιπαροῦμε τοὺς διαφόρους κερβέρους!!! τοῦ πρόϋπολογισμοῦ νὰ μᾶς ἀφήσουν νὰ γλύψουμε τ' ἀπομεινάρια τοῦ Λουκούλειου τραπεζιοῦ τους..... ἀντὶ νὰ πασχίζουμε νὰ χορτάσουμε τὴν πεῖνα μας μὲ τὰ ψίχουλα τῆς εὐσπλαχνίας τους. Χρωστᾶμε νὰ ἑνωθοῦμε πρῶτα κι' ἀδελφωμένοι πειὰ νὰ πάρουμε ἀνδροπρεπέστερη στάση, γενόμενοι ὄχι οὐραγοί, μὰ πρωτοπόροι στοὺς ὑπαλληλικοὺς ἀγῶνες. Ἂς πάψη πειὰ ἡ ψυχοφθόρα διαίρεση, ποὺ κομμάτιασε τὶς δυνάμεις μας, χαλαρώνοντας ἔτσι τὸν ἀγώνα μας· δὲν ὑπάρχουν πειὰ οὔτε πατριδοκάπηλοι οὔτε μαλλιαροκομμουνιστές. Ὑπάρχουν δασκάλοι τῶν παιδιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ μὲ τοὺς ἴδιους πόθους καὶ τὰ ἴδια ἰδανικά.

Συνάδελφοι, ἂς πάψουν πειὰ τὰ μίση κι' οἱ μικροφιλοδοξίες, λήθη στὸ παρελθόν. Τίποτε πειὰ δὲ μᾶς χωρίζει. Οἱ ἀγῶνες μας εἶναι κοινοί, οἱ πόθοι μας οἱ ἴδιοι. Ἂς φανοῦμε ἀνώτεροι ἀπ' τὰ πάθη μας, ἂς θυσιάσουμε τὰ προσωπικά μας στὸ γενικὸ συμφέρο. Τὰ πρόσωπα ἔρχονται καὶ παρέρχονται μὰ οἱ ἰδέες μένουν. Δὲν ὑπάρχουν οὔτε Ρουχωτάδες, οὔτε Γιαννικόπουλοι, οὔτε Ἀλοΐζοι καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλοι Ὑπάρχουν δασκάλοι ποὺ δουλεύουν καὶ πεινοῦν.

Συνάδελφοι!! ὁ ἐργοδότης μας μᾶς κοροϊδεύει, ἀφ' οὗ πρῶτα μᾶς χόρτασε μὲ ὑποσχέσεις ψεύτικες, τώρα ὄχι μόνο τὶς ἀρνεῖται, μὰ βάζει χέρι καὶ στὰ κεκτημένα μας δικαιώματα.

Συνάδελφοι ὁ ἐργοδότης μας μᾶς ἀναγκάζει νὰ δουλεύουμε νηστικοὶ καὶ στὶς διαμαρτυρίες μας, ἀπαντᾶ μὲ τὸ κνοῦτο ραγιάδες ξυπνᾶτε!! δὲν εἴμαστε μουζίκοι!!! Ἡ τελευταία παμτικιὰ τοῦ ἀφέντη μας ἦταν πολὺ τσουχτερὴ καὶ μόνο παχύδερμα δὲ θὰ τὴν ἐννοιωθαν. Ἕνωση!! καὶ πειθαρχία στὴν ὀργάνωσή μας, νὰ ἡ ἀπάντησή μας στὴ πρόκληση τῆς Κυβέρνησης. Ἂς ἀπαιτήσουμε ὅλοι μαζὶ ἀπ' τὶς Ὁμοσπονδίες μας τὴν ἕνωση τὸ πρῶτο θέμα στὴ μέλλουσα συνέλευση ἂς εἶναι ἡ ἕνωση. Κι' ἂν οἱ ὁμοσπονδίες μας τ' ἀρνηθοῦν, ἔχωμε ὑποχρέωση ὅσοι ἀπὸ μᾶς πᾶνε ἀντιπρόσωποι τῶν Συλλόγων νὰ τ' ἀπαιτήσουμε καὶ νὰ τὸ ἐπιβάλουμε κι' ἂν ὑπάρχουν μερικοὶ ποὺ θὰ ξενιστοῦν εἴτε στὴ μιά, εἴτε στὴν ἄλλη παράταξη, ἂν τοὺς ἀγνοήσουμε ἡ δασκαλικὴ ψυχὴ ποθεῖ τὴν ἕνωση στὴν πάντα τὰ προσωπικά!!! Εἶνε ἄλλωστε λυπηρό, ἄνθρωποι ἀσκοῦντες ἀνθρωπινὸ ἐπάγγελμα νὰ μὴ χωνεύομαστε καὶ πῶς θέλουμε νὰ εὐνοήσῃ ἡ κοινωνία τὸν ἀγῶνα μας, ἀφοῦ ἀλληλοβριζόμαστε σὰν κορκοβοῦρες, πατριδοκάπηλοι ἀπ' ἐδῶ, μαλλιαροκομμουνιστὲς ἀπ' ἐκεῖ μὰ ἤθελα νὰ ξέρω, πιστεύουμε σ' αὐτὰ ποὺ λέμε; Μὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀξίζει νὰ προσεχτῇ μιλᾶμε γιὰ σχολικὲς Κοινότητες, γιὰ συνεργασία τῶν παιδιῶν κ.λ.π. μὰ πῶς θὰ τοὺς ἐμπνεύσουμε τὴν ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ συνεργασία πῶς θὰ τοὺς διδάξουμε νὰ καλμάρουν τὰ νεῦρα τους καὶ νὰ ὑποτάσσουν τ' ἀτομικά τους στὸ γενικὸ συμφέρο, ἀφοῦ ἐμεῖς τρωγόμαστε σὰν τὰ καβούρια; καὶ μπορεῖ νὰ μεταδώσει κανεὶς ὅτι δὲν ἔχει, δὲ νομίζετε πῶς ἐφαρμόζουμε τὴ παροιμία: δάσκαλε ποῦ δίδασκες καὶ νόμο δὲ κρατοῦσες; Συγκεφαλαιώνοντας τὰ παραπάνω κάνω θερμὴ ἔκκληση σ' ὅλους ὅσοι πονοῦν τὸ κλάδο καὶ νοιώθουν βαθειὰ τὴν κατάντια μας, νὰπαιτήσουν ἀπ' τὶς ὁμοσπονδίες μας τὴν ἕνωση καὶ νὰ τὴν ἐπιβάλουν καὶ τότε πειὰ ἀδερφωμένοι ἂς χωρήσουμε στὴν ἐπλήρωση τῶν πόθων μας, πλάϊ στοὺς ἄλλους συναδέλφους, κι' ἂς εἴμαστε σίγουροι πῶς ἡ νίκη εἶναι δική μας γιατ' ἔχουμε μαζί μας τὸ δίκηο καὶ τὴν ἠθική.

Ἕνωση λοιπὸν καὶ Πειθαρχία!! νὰ τὰ σύμβολά μας!»

ΑΛΕΚΟΣ ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ

---

* Ὁ Νέος Νόμος **«Περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως»** τροποποιεῖ κείμενες διατάξεις γιὰ τὶς τιμωρίες καὶ ἄδειες τῶν δημοδιδασκάλων κ.λ.π.

Ἀπαραίτητο λοιπὸν νὰ τὸν ἔχη καὶ νὰ τὸν συμβουλεύεται κάθε συνάδελφος. Γιὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸ τὸ «Διδ. Βῆμα» τὸν ἐξέδωκε σὲ ἰδιαίτερο βιβλιαράκι καὶ ὥρισε τὴν τιμή του σὲ δραχμὲς 5 μόνο.

Ὅσοι θέλουν ἂς τὸν ζητήσουν ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας στέλνοντας μέσα σὲ φάκελλο χαρτονόμισμα 5 δραχμῶν.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΣ

Ἡ Δασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἀπὸ τὴ σύστασή της, τὴ λύση δυὸ προβλημάτων ἔβαλε γιὰ σκοπό της, τὴν ἠθικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀποκατάσταση τοῦ δασκάλου καὶ τὴν ἐξύψωση τοῦ λαϊκοῦ σχολειοῦ, σὲ θέση ποὺ νὰ μπορῇ νὰ μορφώνῃ οὐσιαστικὰ τὸ Λαό. Μέσα στοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔκανε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν αὐτῶν, βλέπει κανεὶς πῶς μ' ὅλη τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς ποὺ βάραινε τὸ δάσκαλο, ἡ Ὁμοσπονδία ἡ Δασκαλικὴ ὑψώθηκε σὲ ἀνώτερο ἐπίπεδο, ἔθεσε σὲ δεύτερη μοῖρα τὸ ἀτομικὸ συμφέρο τῶν δασκάλων καὶ ἀπέβλεψε στὴν ἐπιτυχία τοῦ εὐγενέστερου ἰδανικοῦ, τῆς βελτίωσης τῆς Λαϊκῆς Παιδείας. Ἡ Δασκαλικὴ Ὁμοσπονδία μπροστὰ στὴν ἀγωνία καὶ στὸν πόνο τοῦ Λαοῦ, ἀγωνίστηκε καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὸ θεμέλιωμα τοῦ οἰκοδομήματος μιᾶς καλύτερης καὶ ἀνθρωπινότερης ζωῆς, γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου. Στὰ συνέδρια τῶν Συλλόγων της καὶ στὶς συνελεύσεις της, τὰ προβλήματα ποὺ τὴν ἀπασχολοῦν εἶναι καὶ προβλήματα τοῦ Λαοῦ. Μέσα στὸν εὐγενικὸν αὐτὸν ἀγῶνα, ἕνα μεγάλο μέρος τῶν δασκάλων, μ' ὅλη τὴ φτώχεια ποὺ τοὺς δέρνει, δὲν φείστηκε δαπάνες καὶ κόπους γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν τῆς Ὀργάνωσης, κινήθηκε, μόχθησε, ὑποβλήθηκε σὲ θυσίες διάφορες, χωρὶς ν' ἀπαγορευτῇ. Ἕνα μικρότερο μέρος δασκάλων, ἀποτέλεσε τὴν ἀντίθεση. Αὐτὴ εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ νὰ διαλάμψῃ ἡ ἀλήθεια, γιὰ νὰ εὑρεθοῦν οἱ ἐπιδιωκτέοι σκοποί. Καὶ ἂν ὑπάρχη κάτι τὸ λυπηρὸ στὴν ἀντίδραση αὐτὴ ποὺ ἐργάστηκε ἐνάντια στὶς ἐνέργειες γιὰ τὴ συσσωμάτωση τοῦ Κλάδου καὶ τὴν δμόθυμο δράση αὐτοῦ, τὸ λυπηρὸ εἶναι πῶς μεταχειρίστηκε μέσα μὴ ἐπιτρεπόμενα, λέγοντας νὰ συκοφαντήσῃ καὶ νὰ διαβάλῃ τὴ δράση τῆς Ὀργάνωσης. Ἔπρεπε νὰ ἀνοίξῃ ἕναν ἰδεολογικὸ ἀγῶνα μέσα στὴν Ὀργάνωση μὲ τὸν ὁποῖο θὰ συζητοῦνταν, θὰ ἀναλύονταν καὶ θὰ διαμορφώνονταν οἱ ἰδέες.

Τὸ λυπηρότερο ὅμως καὶ ἀπ' αὐτὴ, τὴν ἀντίδραση, ἡ ὁποία ἀπὸ ὁποια δήποτε ἐλατήρια καὶ ἂν κινιέται εἶναι ἀπὸ μιὰ ἄποψη φυσική, εἶναι ὅτι ἕνα μεγάλο μέρος δασκάλων, ἔμεινε ἐντελῶς ἀδιάφορο. Μέσα στὸν εὐμενῆ ἀγώνα τῆς Ὁμοσπονδίας γιὰ νὰ μορφωθῇ ὁ λαός, γιὰ νὰ ἀναγεννηθῇ ἡ ἐθνικὴ παιδεία, ποὺ ἔπρεπε κάθε δασκαλικὴ ψυχὴ νὰ ἠλεκτρίζεται καὶ νὰ κινιέται γιὰ τὴ μεγάλη της ἀποστολή, χιλιάδες δασκάλοι βγαλμένοι ἀπὸ τὰ σπλάχνα αὐτοῦ τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ ἔμειναν ἁπλοὶ θεατὲς καὶ ἀδρανεῖς.

Ἡ ὁμόνοια βέβαια πρέπει πάντοτε νὰ ἑνώνῃ τὰ μέλη τῆς μεγάλης Δασκαλικῆς Οἰκογένειας, μὲ τὰ τόσα μεγάλα κοινὰ συμφέροντα καὶ ἐνδιαφέροντα καὶ νὰ τὰ τρέφῃ ὁ πόθος νὰ γίνουν ἐργάτες συνειδητοὶ στὴν ἐξύψωση τῆς Λαϊκῆς Παιδείας, πρέπει. Μὰ χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ἀντιδραστικοὺς ἐχθροὶ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ ἐργάτες τῆς στασιμότητας εἶναι ἴδιως οἱ ἀδιάφοροι, οἱ ὀκνηροί, οἱ μοιρολάτρες.

Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ παραταθῇ στὸ μέλλον. Ἂν δὲν ἦρθε ἀκόμα ὁ καιρός, ὅλος ὁ δασκαλικὸς κόσμος ν' ἀποχτήσῃ τὴν ὡριμότητα ποὺ πρέπει καὶ τὴν αὐτοτέλεια γιὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀποστολή του, πρέπει ἡ πολιτεία νὰ ὠθήσῃ τὰ πράγματα. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Ὀργάνωση ἡ Δασκαλικὴ γιὰ σκοπό της ἔχει τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς Ἐκπαίδευσης, τὴν καλλιέργεια ἐπάγγελματικῶν συνειδήσεων πρέπει ἡ πολιτεία νὰ ὠθήσῃ τοὺς ἀδιάφορους στὴν Ὀργάνωση. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἐπιθεωρητὴ Φθιώτιδας κ. Χαραλαμποπούλου ποὺ παροτρύνει τοὺς δασκάλους νὰ ὀργανωθοῦν πρέπει ἡ πολιτεία νὰ τὸ ἀκολευθήσῃ καὶ ὑποχρεωτικὰ νὰ μπάσῃ τοὺς δασκάλους στὴν Ὀργάνωση.

Ἐκεῖ θὰ συνειδητοποιηθοῦν δασκαλικά, ἐκεῖ θὰ ἐργαστοῦν καὶ ἀντὶ νὰ περιμένουν ἀπὸ τὴν πολιτεία παθητικὰ νὰ λάβουν νύξη καὶ καθοδήγηση στὸ ἔργο τους θὰ γίνουν μόνοι τους ἐρευνητὲς καὶ ρυθμιστὲς τῆς Παιδείας.

Χιλιαδοῦ (Δομοκοῦ)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΡΑΠΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΒΑΛΛΑ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ὁ Σύλλογος Καβάλλας ἔδωσε στὶς 8 Ἰουλίου μιὰ θεατρικὴ παράσταση στὸ θέατρο «Ὀλύμπια» πρὸς ὄφελος τοῦ σχολικοῦ του κινηματογράφου. Ἡ ἐπιτυχία τῆς παράστασης ἦταν ἐξαιρετική. Σ' αὐτὴν ἔλαβαν μέρος ὁ συνάδελφος Π. Ρηγόπουλος ποὺ ἔπαιξε μὲ μεγάλη τέχνη τὸ «κριτήριο» τοῦ Δημητρακοπούλου, ἡ συνάδελφος Εὐθαλία Χριστοδουλίδου μὲ τὸ δράμα «οἱ δυὸ ἀδερφές», ποὺ παίχτηκε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία ἀπὸ μαθήτριες τοῦ Ἰου καὶ Θου σχολείου Καβάλλας. Τὴ μουσικὴ τοῦ δράματος, καθὼς καὶ τὴ χορωδία τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, μὲ συνοδεία ὀρχήστρας μαντολινάτας, διεύθυνε ὁ συνάδελφος καὶ χρονογράφος μας Γιάννης Νεωκορίδης.

Οἱ εἰσπράξεις πέρασαν τὶς 10.000

Συγχαίρομε ἐγκάρδια τὴ Διοίκηση τοῦ Συλλόγου Καβάλλας καθὼ, καὶ τοὺς παραπάνω συναδέλφους, γιὰ τὶς φροντίδες ποὺ καταβάλλουν γιὰ τὴν ἐξόφωση τοῦ Λαϊκοῦ Σχολείου.

Νὰ τί γράφει ἡ «Σημαία» τῆς Καβάλλας γιὰ τὴν παράσταση ποὺ δόθηκε, ποὺ εἶναι πραγματικὰ πολὺ κολακευτικὰ γιὰ τὸν Κλάδο μας.

Κι' ἄλλη φορὰ εἶχα τονίση μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση ἀπὸ τὶς στῆλες τῆς «Σημαίας» ὅτι ἡ Καβάλλα ἂν θελήση νὰ ξεπεράσῃ ἀπὸ πάνω της τὴν τεμπελιὰ ποὺ ἔχει γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν ὡραιοπάθεια, θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς παρουσιάση ἐκπλήξεις.

Δὲν λέγω «ἐπιτυχίες», λέγω «ἐκπλήξεις».

Ἀλλὰ ἐκπλήξεις οἱ ὁποῖες σιγὰ σιγὰ καὶ ἀσφαλῶς θὰ μᾶς ἔφεραν καὶ τὶς ἐπιτυχίες. Ὅσοι ἔχουν τὰ διανοητικὰ μέσα ἂς προσπαθήσουν, ἂς ἐργασθοῦν, ἂς παροτρύνουν καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ νὰ δῆτε πῶς σὲ λίγο καιρὸ θἄχωμε μιὰ Καβάλλα ἀλλειώτικη, τελείως παρηλλαγμένη καὶ μὲ μιὰ πνευματικὴ κίνηση ποὺ θὰ τὴ βλέπωμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ τρίβωμε τὰ μάτια μας μὲ ἀπορία:

— Αὐτὴ εἶναι ἡ Καβάλλα ποὺ εἶχε ἕνα τέτοιο διανοητικὸ ὕπνο ὡς τώρα;

Μιὰ τέτοια ὡραία «ἐκπληξις» προσπαθείας εἶναι ἡ παράστασις τῶν Δημοδιδασκάλων τὴν Κυριακὴ στὸ θέατρο «Ὀλύμπια».

Ὅλοι οἱ ὀργανωταὶ τῆς ἑορτῆς προσεπάθησαν, δούλεψαν, κοπίασαν καὶ ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα νὰ πρέπει νὰ τοὺς συγχαρῇ κανεὶ. γιὰ τὴν προσπάθειά των.

Μπράβο στοὺς κ. κ. Δημοδιδασκάλους μας. Ἂν θέλουνε νὰ ἐνισχύσουν τοὺς σχολικοὺς κινηματογράφους των καὶ μὲ ἄλλες παρασταστεις σὰν τῆς Κυριακῆς ἂς εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ βροῦν βοηθὸ ὄχι μόνον τὸ τόπο τῆς Καβάλλας ἀλλὰ ὁλόκληρη τὴ Κοινωνία της.

Καὶ τώρα ποὺ εἴπαμε ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς προχθεσινῆς παραστασεως ἦτο ὑπέροχος κι' ἀφοῦ συγχαρήκαμε κι' ἐμεῖς

ΤΑ ΔΙΔΑΧΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὴν 4η σελίδα)

νὰ ἐρευνήση νὰ τὶς εὕρη μονο του ἀπὸ τὶς ἴδιες τὶς πηγές. Ἀπὸ τὴ ζωὴ τὴν ἴδια, ἀπὸ τὸ βιβλίο, ποὺ νἀπλώνουνται καὶ νἀγκαλιάζουν ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι ἱκανὸ τὸ μάτι τοῦ παιδιοῦ νὰ ἰδῆ νἀναφέρουνται σὲλες τὶς μορφὲς τῆς ζωῆς, πὸυ θ' ἀντικρύσει καὶ θὰ ἐρευνήση τὸ παιδί. Τὸ σημερινὸ Σχολεῖο ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ βιβλίο για ὅλα τὰ μαθήματα, τέτοια ποὺ νὰ ἀνταποκρίνουνται στὴ δίψα γιὰ μάθηση τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ νὰ τὴν ἀφίσουν ἄσβυστη μέσα τους γιὰ νὰ τὰ ὁδηγεῖ στὴν ἔρευνα σὲ ὅλη τους τὴ ζωή.

Γλῶσσα: Γιὰ ὅλα τὰ Δ. βιβλία ἡ Δημοτική βέβαια.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τόσο τὰ Ἀναγνωστικά, ὅσο καὶ τὰ βοηθητικὰ πρέπει νὰ κρίνουνται ἀπὸ ἕνα μόνιμο καὶ ὑπεύθυνο σῶμα ἀπὸ μιὰ μόνιμη κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ποὺ μένοντας γιὰ πάντα στὸ Ὑπουργεῖο θὰ δέχεται καὶ θὰ κρίνη κάθε βιβλίο διδαχτικό, ποὺ θὰ τῆς ὑποβάλλεται σὲ οἱουδήποτε χρόνο. Τὴν κριτικὴ Ἐπιτροπὴ πρέπει νἀποτελοῦν ἄνθρωποι, ποὺ ἐγνώρισαν τὸ παιδὶ ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ βιβλίο. Παιδαγωγοί, Δάσκαλοι, (ὁ ἕνας αἱρετὸς τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου) Λογοτέχνες (ποὺ εἰδικὰ νἄχουν ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ παιδικὸ βιβλίο). Ἡ μελέτη τῶν βιβλίων πρέπει νὰ γίνεται ἀπό ὅλα τὰ μέλη τῆς κριτικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸν τελευταῖο ὅμως λόγο πρέπει νὰ τὸν ἔχει τὸ παιδὶ καὶ ὁ Δάσκαλος. Σὲ συνέδρια Δασκάλων μετὰ τὸ τέλος τῆς χρονιᾶς στὸ θέμα ποὺ θὰ μπαίνει γιὰ Δ. Β. θὰ διατυπώσουν οἱ Δάσκαλοι τὴν ὑποδοχὴ ποὖκαμαν τὰ παιδιὰ τὸ βιβλίο, πῶς μίλησε στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ: αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ τελειωτικὴ κρίση γι' αὐτό. Ἂν οἱ συζητήσεις τῶν δασκάλων γίνουν μὲ τὴν ἀναγκαία σοβαρότητα θὰ βοηθήσουν τὸ Διδαχτικὸ Βιβλίο νὰ γίνει καλύτερο.

Βιβλίο δὲ ποὺ δὲν ἱκανοποιεῖ τὸ παιδὶ ὄχι μόνο πρέπει νὰ μπορεῖ νὰ τἀλλάξει τὸν ἄλλο χρόνο ὁ δάσκαλος, ἀλλὰ καὶ νὰ μπορεῖ νὰ τἀποριπτη ὁλότελα, ἂν στὶς σχετικὲς συζητήσεις συμφωνήση γιὰ ἐκεῖνα ἀνεπάρκεια τοῦ βιβλίου μιὰ πλειονότητα τῶν Δασκάλων.

Ἡ κυκλοφορία τῶν διδαχτικῶν βιβλίων πρέπει νὰ γίνεται εἰς τὸ τέλος τῆς σχολικῆς χρονιᾶς καὶ νὰ στέλνωνται σὅλα τὰ σχολεῖα ἀντίτυπα τῶν ἐγκριθέντων βιβλίων γιὰ νὰ ἔχουν καιρὸ οἱ δάσκαλοι νὰ διαλέξουν σᾶν διαβάσουν στὶς διακοπὲς ὅλα τὰ ἀναγνωστικά

Στὴ κριτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ πέρνωντας κατὰ προτίμηση ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες γιὰ νὰ εἶναι περισσότερο ἀνεοηρρέαστοι.

Συνοψίζοντας ζητοῦμε γιὰ τὰ Διδαχτικὸ βιβλία:

Α'. ΣΥΓΓΡΑΦΗ

1) Ἀναγνωστικὸ ἐλεύθερο μὲ περιεχόμενο ἀνάλογο στὶς ψυχικὲς ἱκανότητες καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ παιδιοῦ μὲ ἀποκλεισμὸ κάθε ἄλλου στοιχείου. Κυρίως τὸ Ἀναγνωστικὸ πρέπει νὰ εἶναι γραμμένο μὲ τέχνη.

2) Βοηθητικὰ γιὰ ὅλα τὰ μαθήματα. Γλῶσσα γιὰ τὰ Διδαχτικὰ Βιβλία ἡ Δημοτική.

Β'. ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

1) Ἡ Κριτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν ἀναγνωστικῶν καὶ τῶν ἄλλων βοηθητικῶν βιβλίων μὲ βάση ἕνα μόνιμο πυρῆνα, ν' ἀποτελεῖται ἀπὸ ἴσο ἀριθμὸ παιδαγωγῶν, δασκάλων καὶ λογοτεχνῶν, παρμένων κατὰ τὸ δυνατὸ ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες. Τὰ βιβλία θὰ ἐξετάζονται ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς κι' ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς εἰσηγητές.

Δὲ θὰ μπαίνει κανένας περιορισμὸς χρονικὸς καὶ ἀριθμητικὸς στὴν ὑποβολὴ βιβλίων καὶ στὴν κρίση τῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ θὰ πρέπη νὰ ἐγκρίνη ὅλα τὰ βιβλία, ποὺ θὰ κρίνη κατάλληλα.

2) Οἱ δασκάλοι θὰ εἶνε ἐλεύθεροι νὰ κάνουν ἐπιλογὴ τῶν βιβλίων χωρὶς τὴν ὑποχρέωση νὰ κρατήσουν ἕνα βιβλίο, ποὺ μιὰ φορὰ ἔμπαιναν στὸ σχολεῖο τους, ὁρισμένο χρονικὸ διάστημα. Στὰ συνέδρια δὲ νὰ διατυπώνεται ἡ στηριγμένη ἀπάνου στὴν πεῖρα κρίση τῶν δασκάλων γιὰ κάθε βιβλίο.

Πρὶν χρησιμοποιηθοῦν τὰ βιβλία νὰ διαβάζονται ἀπὸ τοὺς δασκάλους στὶς διακοπές, γιὰ νὰ διαλέγουν ἐκεῖνα ποὺ θεωροῦν καλύτερα.

τοὺς ὀργανωτὰς της ἄς δοῦμε καὶ τί μποροῦσε νὰ γίνη περισσότερο σ' αὐτὴ κι' ἂν ὑπῆρχαν τίποτε κενά, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τὰ ποῦμε, γιατί — εἴπαμε παραπάνω — δὲν θέλομε ἡ ὡραία προσπάθεια τῶν κ. κ. Δημοδιδασκάλων νὰ εἶναι ἡ πρώτη μὰ ὄχι καὶ ἡ τελευταία.

Γιὰ τὸ Μουσικὸ μέρος τῆς παρασταίσεως δὲν ἔχομε νὰ ποῦμε τίποτε. Ὁ Δημοδιδάσκαλος τῆς Μουσικῆς κ. Νικοκορίδης μᾶς παρουσίασε μὲ τοὺς μαθητάδες του ἕνα ὡραιότατο μουσικὸ ensemble γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ τοῦ δοθῆ κάθε ἔπαινος. Πρὸ παντὸς μᾶλιστα ἕνα ἀπ' τὰ δυὸ του βιολιὰ εἶχε ἀναλαμπὲς βιτριόζου. Συγχαίρομε καὶ τὸν διδάσκοντα κ. Νικοκορίδη καὶ τοὺς ἐκτελεστάς, ἐλπίζοντας καὶ σ' ἄλλες τέτοιες ὡραίες ἐμφανίσεις των.

Οὔτε καὶ οἱ μικροὶ μαθήτριες ἀστέρησαν στὸ παίξιμο τοῦ τελευταίου μουσικοῦ δράματος. Ἡ μικροῦλα Ζητιάνα μάλιστα ἡ Θ)νὶς Τζανῆ ἦτο χαριτωμένη.

* * *

Αὐτὴ μὲ τὴν παράσταση τῶν «Ὀλυμπίων» τῆς Κυριακῆς.

Οἱ ὀργανωταὶ της κ. κ. Δημοδιδάσκαλοι εἶνε ἄξιοι κάθε συγχαρητηρίου, κατὰ τὰ ἄλλα, γιὰ τὴν ὡραία των προσπάθεια.

Ἐλπίζω νὰ μὴ ζημιώσαν ἀπ' τὰ ἔσοδα τῆς Κυριακῆς.

Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴν ἐπαναλάβουν τὴ προσπάθειά των μὲ νέο πρόγραμμα, καὶ γιατί, μᾶλλον, νὰ μὴ τὴν καθιερώσουν:

Ο ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΙΚΑΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Δύο καὶ ἥμιση χιλιάδες Δημοδιδασκάλων ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ εἰσέτι πραγματοποίησιν τῶν ἀπὸ διετίας ἀποφασισθεισῶν προαγωγῶν των. Εὑρίσκομεν δικαιοτάτην τὴν διαμαρτυρίαν των καὶ ἐκφράζομεν τὴν ἀπορίαν μας διατί ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑποχρέωσίν της ταύτην ἀπορρέουσαν ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος σχετικοῦ νόμου. Εἶναι γνωστὸς ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον παίζει ὁ Ἕλλην δημοδιδάσκαλος εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν δικαιολογίαι.

«Πατρὶς»

Η ΚΑΚΗ ΜΗΤΡΥΙΑ

Ὑπενθυμίζομεν εἰς τὸν κ. Παπανδρέου ὅτι εἰς τὰ χρονοντούλαπα τοῦ Ὑπουργείου του παραμένουν ἀνεκτέλεστοι ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον, ἀρκεταὶ προτάσεις προαγωγῆς κατωτέρων ἐκπαιδευτικῶν. Ἐὰν ἡ ἐπιβράδυνσις τῶν προαγωγῶν τούτων ἐδικαιολογεῖτο μέχρι τινός, διὰ λόγους οἰκονομίας ἢ οἱουδήποτε ἄλλους, νομίζομεν ὅτι σήμερον, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ἐπίκεινται προαγωγαὶ ἀξιωματικῶν εἰς εὐρείαν κλίμακα, καθίσταται ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος καὶ ἐπικίνδυνος. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐνεργηθοῦν ἄνευ ἄλλης χρονοτριβῆς καὶ ὄχι μόνον τῶν ἐν λόγῳ ἐκπαιδευτικῶν ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων κλάδων, διὰ νὰ μὴ ἀνακόπτεται ἡ σταδιοδρομία πτωχῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἐκ τῆς προαγωγῆς των ἐξαρτοῦν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των, ἀλλὰ πρὸ παντὸς διὰ νὰ μὴ ἐνισχύεται—πολὺ εὐλόγως δὲ—μεταξὺ τῶν ὄντως ἀδικουμένων ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ Πολιτεία μεροληπτεῖ καὶ συμπεριφέρεται πρὸς τοὺς μὲν ὡς φιλόστοργος μήτηρ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὡς κακὴ καὶ ψυχρὴ μητρυιά.

«Ἡμερήσιος Τύπος»

ΕΜΠΑΙΓΜΟΣ

Δύο χιλιάδες δημοδιδάσκαλοι προήχθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἔφερον ἐπὶ μακρὰ ἔτη. Προήχθησαν εἴπομεν; Ὄχι δυστυχῶς. Ἐγένοντο ὅλαι αἱ προϋποθέσεις τῆς προαγωγῆς πλὴν τῆς ἀπονομῆς τοῦ βαθμοῦ καὶ πρὸ παντὸς τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ ἧς τόσον ἔχουν ἀνάγκην οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ὑπάλληλοι, οἱ περιφρονημένοι αὐτοὶ ὑμνηταὶ τοῦ ἐλαίου τῆς Πατρίδος! Ἔφθασαν ὅλων τὰ χαρτιὰ μέχρι τοῦ Γεν. Λογιστηρίου ὅπου καὶ ἐνεταφιάσθησαν ἐλλείψει πιστώσεως καὶ διὰ λόγους οἰκονομίας. Εὑρῆκαν λοιπὸν τοὺς πενομένους δημοδιδασκάλους εἰς τὴν καμποῦραν τῶν ὁποίων ἠθέλησαν οἱ κύριοι τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου νὰ μάθουν τὸ κράτος οἰκονομίαν; Μὲ τὰ ποσὰ ποὺ θὰ ἐξοικονομηθοῦν ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων θὰ σωθῆ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν 101)2 δισεκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως. Αὐτὸ ποὺ γίνεται καταντᾶ ἐμπαιγμὸς διὰ τοὺς δημοδιδασκάλους οἵτινες ἐν τούτοις ἀμείβονται γλισχρότατα καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε τὸ Κράτος νὰ ὑποστῇ θυσίας καὶ ὄχι νὰ μὴ δίδῃ οὐδὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς προαγωγῆς των δικαιοῦνται. Ὁ διδάσκαλος εἶναι ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς προόδου, εἶναι ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸ πρῶτον περνάει τὸ Ἑλληνόπουλο διὰ νὰ φθάσῃ ὕστερα εἰς τὸν ἀξιωματικόν. Διὰ τοῦτο ἔπρεπε τὸ Κράτος ἀκριβῶς διὰ λόγους περιφρουρήσεως τοῦ Κοινωνικοῦ μας καθεστῶτος νὰ προσέχῃ περισσότερον τὴν ἔνδειαν τῶν διδασκάλων καὶ νὰ μὴ τοὺς ἀπογοητεύῃ.

«Χώρα»

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΚΛΑΒΟΣ

Ἔχετε ἰδῆ τὶ ἀπαγοήτευσις σᾶς πιάνει, ὅταν σπάζετε ἕνα καρύδι καὶ τὸ βρίσκετε κούφιο; Σπάζετε δεύτερο τὸ ἴδιο. Σπάζετε τρίτο τὸ ἴδιο.

Ἡ ἴδια ἀπαγοήτευσις σᾶς πιάνει, ὅταν καταλαβαίνετε λίγο ἀπὸ ἐκπαιδευτικὰ καὶ μπαίνετε μέσα σὲ τάξι σχολείου τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν 1η τοῦ δημοτικοῦ ἕως τὴν ἕκτη τοῦ γυμνασίου. Ὅλες κουφίες.

Δυστυχισμένο Ἑλληνόπουλο, μόλις πατήσης τὰ 7 χρόνια, ἀποχαιρέτησε τὴ λευτεριά, τὴ χαρά, τὴ φύσι. Σὲ περιμένει σκλαβιὰ ἐπίσημη, σοβαρή, νόμιμη, ὑποχρεωτική. Κλεῖσε τὰ μάτια σου στὴν ὁμορφιὰ τῆς φύσεως, βούλωσε τὴ μύτη σου στὶς εὐωδίες της, βούλωσε καὶ τ' αὐτιά σου στὰ κελαϊδίσματα τ' ἀηδονιοῦ, στὸ κελάρυσμα τοῦ ρυακιοῦ, στὸν ψίθυρο τοῦ πεύκου.

Πάει πιά! Ὁ ἥλιος δὲν θὰ χρυσώνη τὰ ξανθά σου μαλλιὰ καὶ οὔτε θὰ δροσίζη τὸ γελαστὸ πρόσωπό σου ὁ μπάτης τῆς θάλασσας. Πρέπει νὰ κλειστῆς μέσα στὸ σκοτάδι, νὰ γείνης σοφός, σοβαρός, μορφωμένος. Ἀρκετὰ ἐχόρεψες. Θὰ μπῆς μέσα στὸ ζυγό. Στὸ λέει ἡ μάννα σου, ὁ πατέρας σου τὰ σκλαβωμένα ἀδέρφια σου.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθης ἀπὸ τὸν πρῶτο χρόνο ἀκόμα τί εἶναι τόνος, τί πνεύματα, τί δίφθογγος. Πῶς θὰ ζήσης μεθαύριο, ἂν δὲν ξέρης αὐτά;

Δυστυχισμένε μικρὲ σκλάβε, μαθαίνεις γιὰ τὸν οὐρανὸ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴ φυλακή σου. Μαθαίνεις τὸ ποτάμι τοῦ χωριοῦ σου ζωγραφισμένο στὸν πίνακα.

Κι' ὅταν μεγαλώσεις ἀκόμα, θὰ μάθης γιὰ τὸ πρόβατο καὶ ψάρι, ὅσα γνωρίζει ὁ δάσκαλός σου ἢ ὅσα ἔχει τὸ βιβλίο, χωρὶς νὰ τὰ βλέπης τὰ ἴδια τὰ πράγματα. Κι' ὅταν μεγαλώσης ἀκόμα πιὸ πολύ, ἡ μαγικὴ κιμωλία θὰ σοῦ παρασιήση στὸν πίνακα πῶς εἶναι ἡ ἀτμομηχανὴ καὶ οἱ ἠλεκτρικὲς στῆλες. Κι' ὅταν μεγαλώσης πιὸ πολὺ ἀκόμα καὶ πᾶς στὸ γυμνάσιο, πιὸ πολλὴ κιμωλία θὰ ξοδέβεται γιὰ χάρι σου καὶ θὰ σκύβης τὸ νυσταγμένο κεφάλι σου σὲ βιβλία ἄχρ βοαγορασμένα, γιὰ νὰ μαθαίνης πῶς εἶναι ἡ φύσης, ἐνῶ σὲ δυὸ βήματα πέρα ἁπλώνεται οὐτὴ μεγολόπρεπα, ἄμορφη νύχτα ἡμέρα, ἐπιβλητική.

Ὅλοι συνώμοσαν ἐναντίον σου μικρέ μου σκλάβε, ἡ Πολιτεία ποὺ δὲ σοῦ φτιάνει σχολειὰ καὶ δὲ δίνει στὸ δάσκαλο μηχανὲς καὶ πράγματα νὰ βλέπης κι' ὄχι ν' ἀκοῦς μόνον, ὁ δάσκαλος ποὺ κρατεῖ τὰ κλειδιὰ τῆς φυλακῆς σου καὶ δὲ σὲ βγάζει στὴ φύσι, στ' ἀκρογιάλι, στὸ λεβάδι, στὸ ρυάκι, στὸ δάσος στὸ βουνό, νὰ ἰδῆς, ἁπλῆστα, ν' ἀκούσης, νὰ θαυμάσης, νὰ παίξης, νὰ χαρῆς, νὰ ζήσης. Εἶσαι μικρὸς κι' ἀδύνατος καὶ δὲν μπορεῖς νὰ κάμης ἐπανάστασι.

Κι' ἂν κομμιὰ φορὰ ἐπαναστήσης καὶ τὸ σκάσης ἀπὸ τὴ φυλακή σου, θὰ βγοῦν ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ σπίτι σου, ἀπὸ τὸ σχολεῖο, νὰ σὲ συλλήβουν, νὰ σὲ βάλουν πάλι στὸ ζυγό.

Τὰ καλὰ παιδιὰ πηγαίνουν ταχτικὰ στὸ σχολεῖο. Ὁ καλὸς ραγιᾶς ποτὲ δὲν γινόταν κλέφτης.

Ὑπόμενε ὅμως. Κάποια αὐγὴ λευτεριᾶς φαίνεται στὸν ὁρίζοντα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως γράφε περιλήψεις πατριδογνωσίας κι' ἀποστήθιζε βιβλία.

Π. Δ. Ναναγόπουλος

Ἐπιθεωρητὴς Κερκύρας

ΟΙ ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν ἐνέκρινε πίστωση 1.452, 000 δραχμῶν μὲ τὴν ὁποία θὰ γίνουν οἱ προαγωγὲς 340 δασκάλων ὅλων τῶν βαθμῶν ποὺ προετάθήκανε ἀπὸ τὰ Ἐποπτικὰ Συμβούλια ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἕως 30 Ἰουνίου 1929. Ἐπίσης ἐνέκρινε πίστωση 163.215 δραχμῶν γιὰ προαγωγὴ 30 εἰσηγητῶν 15 κατ' ἐκλογὴν καὶ 15 κατ' ἀρχαιότητα.

ΠΩΣ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΝ ΑΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΔΥΟ ΞΕΝΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΛΑΪΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Μάϊος. — Όλα τὰ Κράτη κατενόησαν ὅτι πρέπει νὰ λάβουν μεθοδικὴν μέριμναν διὰ τὸ παιδὶ καὶ ἰδίως διὰ τὸ παιδὶ τῶν ἀπόρων τάξεων. Ἡ ὑπόθεσις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πτωχοῦ παιδιοῦ ἐθεωρήθη ὡς ὑπόθεσις ζωτικὴ διὰ κάθε κοινωνίαν. Ἀπὸ τοῦ πολέμου ἰδίως ἡ προσπάθεια πρὸς ἵδρυσιν καλλιτέρων λαϊκῶν σχολείων καὶ βελτίωσιν τῶν παιδαγωγικῶν μεθόδων ἐνετάθη τόσον, ὥστε σήμερον ὑπάρχουν σχολεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀληθεῖς παράδεισοι τῶν μικρῶν. Σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ μικροὶ διδάσκονται, οὕτως εἰπεῖν, παίζοντες!

Δύο τοιαῦτα σχολεῖα, πρότυπα εἰς τὸ εἶδος των, λειτουργοῦν σήμερον. Τὸ ἓν εὑρίσκεται εἰς τὸ Λουξεμβοῦργον καὶ τὸ δεύτερον εἰς Σουρέσν τῆς Γαλλίας.

Τὸ σχολεῖον τοῦ Λουξεμβούργου ὀφείλεται εἰς ἕνα πλουσιώτατον βιομήχανον, τὸν Λιμίλιον Μαγιαρίς, πρόεδρον τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως τοῦ Χάλυβος. Ὁ Μαγιαρίς, ὅστις ἀπέθανε τὸ παρελθὸν ἔτος, ἠσθάνετο ἐξαιρετικὴν συμπάθειαν πρὸς τὴν μικρὰν ἡλικίαν. Πολὺ πρὶν τοῦ πολέμου εἶχεν ἱδρύσῃ διάφορα κέντρα προστασίας τοῦ παιδιοῦ. Ἓν ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ «Ἰνστιτοῦτον Αἰμιλ-Μίρτ», τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ πνευματικὴ καὶ φυσικὴ ἀνύψωσις τοῦ ἐργάτου διὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον αὐτὸ ἐξετάζονται δωρεὰν φυσιολογικῶς καὶ ψυχολογικῶς οἱ μικροὶ μαθητευόμενοι εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ ὑποδεικνύονται τὰ μέσα τῆς θεραπείας ἐὰν ἡ περιπτώσει παρατηρηθοῦν ἀνωμαλίαι ἢ ἀσθένειαι πνευματικαὶ ἢ σωματικαί. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ Ἰνστιτοῦτον παρέχει καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας.

Βραδύτερον ἵδρυσε «Τὸν Οἶκον τῶν Μικρῶν» ἐπὶ ἑνὸς λόφου εἰς ὕψος 280 μέτρων. Εἰς τὸν Οἶκον αὐτὸν ὑπάρχουν ἑξήκοντα κλινάι διὰ παιδάκια ἐργατικῶν φιλάσθενα καὶ Σανατόριον δεκαπέντε κλινῶν. Ἡ διαμονὴ εἰς τὸν Οἶκον αὐτὸν εἶναι ἀπολύτως δωρεὰν διὰ τὰ παιδιὰ 8—13 ἐτῶν, ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Τέλος, μετὰ τὸν πόλεμον ὁ μέγας αὐτὸς φιλάνθρωπος ἵδρυσεν εἰς τὸ δάσος Ντουτελάνζ, εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως, τὸ πρότυπον σχολεῖον του.

Αἱ οἰκοδομαὶ καὶ οἱ κῆποι τοῦ σχολείου αὐτοῦ καταλαμβάνουν ἔκτασιν τεσσάρων περίπου στρεμμάτων ἐπὶ τῆς νοτιοανατολικῆς πλευρᾶς καταφύτου λόφου. Ἡ δασώδης κορυφὴ προστατεύει τὸ σχολεῖον ἀπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ βορρᾶ καὶ τῶν δυτικῶν.

Τὸ σχολεῖον περιλαμβάνει μίαν στοὰν εὐρυτάτην διὰ τὴν ἀεροθεραπείαν, ἓν ὑπόστεγον ὅπου γίνονται τὰ μαθήματα καὶ ἓν εὐρύτατον ἐστιατόριον. Δεξιὰ τοῦ κυρίως σχολείου εἶναι δύο γήπεδα εἰδικῶς παρασκευασμένα διὰ διάφορα παιγνίδια καὶ ἀριστερὰ τὸ γυμναστήριον, ὅπου ὑπάρχει πρωτοφανὴς ποικιλία ὀργάνων ἀσκήσεως τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος, ὄργανα μεθοδικῆς ἀσκήσεως τῆς ρυθμικῆς γυμναστικῆς κλπ. Ἐπίσης ὑπάρχουν ἐκτάσεις διασκευασμέναι διὰ μαθήματα εἰς τὸ ὕπαιθρον καὶ κῆποι παιδικοί. Τὸ σχολεῖον ἱδρύθη διὰ νὰ δεχθῇ πενῆντα παιδιὰ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἡλικίας 8—12 ἐτῶν καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ 1ης Μαΐου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μιᾶς διδασκαλίσσης. Τόσον ἡ διευθύντρια, ὅσον καὶ αἱ δύο ἄλλαι διδασκάλισσαι ἀμείβονται ὑπὸ τοῦ Δήμου ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ σχολείου.

Τὸ περιεργότερον καὶ ὄντως πρωτότυπον τμῆμα τοῦ σχολείου εἶναι ἡ στοὰ τῆς ἀεροθεραπείας. Ἡ στοὰ ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς μεγάλου χώλ, ἑνὸς νιπτῆρος μὲ ὀκτὼ λαβαμπὸ καὶ ἑνὸς δωματίου λουτροῦ, μὲ ὀκτὼ λουτῆρας. Οἱ μαθηταὶ εἶναι ὅλοι ἐξωτερικοί. Εἰσέρχονται εἰς τὸ σχολεῖον τὴν 8ην πρωϊνὴν καὶ εὐθὺς προγευματίζουν. Τὴν μεσημβρίαν τρώγουν ἐντὸς τοῦ σχολείου καὶ τὴν ἕκτην ἀπογευματινὴν προγευματίζουν καὶ κατόπιν ἐπιστρέφουν εἰς τὰς οἰκίας των.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ σχολείου αὐτοῦ εἶναι ἀνεξαιρέτως παιδιὰ ἐργατῶν καὶ μέλλοντες ἐργάται καὶ ἀκολουθοῦν σειρὰν εἰδικῶν μαθημάτων, ἅτινα διαρκοῦν τρία ἔτη. Ἡ διδασκαλία διαφέρει τῆς διδασκαλίας τῶν ἄλλων σχολείων κατὰ τοῦτο, ὅτι μικρὸν κατὰ μικρὸν προσανατολίζονται πρὸς ἓν ἐπάγγελμα, ἀναλόγως τῆς προδιαθέσεως καὶ τῆς κλίσεως ἑκάστου μαθητοῦ.

Ὁ ἰατρὸς τοῦ σχολείου ἐξετάζει ὅλους τοὺς μικροὺς δὶς τῆς ἑβδομάδος καὶ συντάσσει εἰδικὸν ἰατρικὸν δελτίον ἑκάστου μαθητοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δελτίου αὐτοῦ τὸ ψυχοφυσιολογικὸν ἐργαστήριον τοῦ σχολείου καθορίζει τὴν σειρὰν τῶν ἐπαγγελματικῶν μαθημάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἕκαστος μαθητής. Διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς ὁ μικρὸς κατὰ τὰ τρία ἔτη τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐγυμνάζεται σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς μνήμης του, τῆς ὁράσεώς του καὶ τῶν διαφόρων αἰσθήσεών του, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῆς σωματικῆς του διαπλάσεως, τῆς καταστάσεως τῶν πνευμόνων του, τῆς καρδίας του, τῶν νεύρων του.

Ὁ διδάσκαλος εἶναι οὕτως εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὰς διαφόρους ἰδιότητας, αἱ ὁποῖαι μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐδηλοῦντο εἰς τὸ παιδίον καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἰδιότητας ἐκείνας, αἱτινες ἀτελῶς ἐκδηλοῦνται.

Τὸ δεύτερον σχολεῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ χρῆμα φιλανθρώπου κεφαλαιούχου, ἀλλὰ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν μιᾶς σοσιαλιστικῆς Κοινότητος. Ἡ Κοινότης αὕτη εἶναι ἡ Σουρέσν, περίχωρον τῶν Παρισίων, πολίχνη βιομηχανική, ὅπου εὑρίσκονται τεράστια ἐργοστάσια αὐτοκινήτων.

Ἱδρυτὴς τοῦ σχολείου αὐτοῦ εἶναι ὁ σοσιαλιστὴς δήμαρχος τοῦ Σουρέσν Ἐρρίκος Σελλιέ, ὅστις προσεπάθησε διὰ ἑνὸς πρωτοτύπου προγράμματος νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τοῦ σχολείου ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας. Πρὸς τοῦτο ἐζήτησε νὰ τοῦ ἐπιτραπῇ διὰ νόμου ἡ ἵδρυσις ἑνδεκα σχολείων ἐργατῶν διὰ παιδιὰ ἡλικίας 3—18 ἐτῶν. Πρὶν ἀκόμη ψηφισθῇ ὁ νόμος αὐτὸς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ δήμαρχος περιετείχισε χῶρον 15 χιλιάδων τετραγωνικῶν μέτρων καὶ ἔκτισεν ἐντὸς αὐτοῦ δύο ἐκ τῶν τριῶν τεραστίων σχολείων, ἅτινα θὰ ἀποτελέσουν τὸ πρότυπον σχολεῖον ἐργατῶν.

Εἰς τὸ πρῶτον τῶν σχολείων αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰ διδακτήριά του, τοὺς κήπους του, τὰ γυμναστήριά του κλπ. εἶναι συγκεντρωμένα τὰ μικρότερα παιδιά. Εἰς τὴν αὐλὴν οἱ μικροὶ παίζουν μὲ διάφορα παιγνίδια. Τὰ διδακτήρια ἔχουν ἐπίπλωσιν νεωτάτην [καὶ ἡ ὁποία οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὰ μαῦρα θρανία καὶ τοὺς μαυροπίνακας τῶν συνήθων σχολείων. Εἰς τὸ σχολεῖον αὐτό, τὸ μητρικόν, τὰ παιδιὰ παίζουν μᾶλλον ἢ διδάσκονται ἀλλὰ τὰ παιγνίδια των εἶναι τοιαῦτα, ὥστε οἱ μικροὶ νὰ μὴ ζηλεύουν τίποτε ἀπὸ τὰ παιγνίδια τῶν πλουσίων. Πᾶν ὅ,τι ἡ νεωτέρα παιδαγωγικὴ ὑπέδειξεν ὡς κατάλληλον διὰ παιγνίδιον ψυχαγωγικὸν καὶ πνευματικῆς ἢ σωματικῆς ἀσκήσεως τῶν μικρῶν, τὰ παιδιὰ τῶν ἐργατῶν τοῦ Σουρέσν τὸ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των!

Εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα τὸ σχολεῖον τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως, αἱ αἴθουσαι διδασκαλίας καὶ τὰ ἐργαστήρια εἶναι εὐρύτατα καὶ εὐάερα. Πλὴν αὐτῶν ὑπάρχει τεραστία αἴθουσα συγκεντρώσεων μὲ ὑπέροχον ἐγκατάστασιν ἠλεκτροφωτισμοῦ διὰ προβολὰς κινηματογραφικάς. Ὑπὸ τὴν αἴθουσαν εἶναι οἱ λουτῆρες καὶ μία μεγάλη τεχνητὴ λίμνη, ὅπου οἱ μαθηταὶ λούονται καὶ ἀσκοῦνται εἰς τὴν κολυμβητικήν. Οὐδεὶς μαθητὴς τοῦ σχολείου αὐτοῦ, ἀδιακρίτως φύλου, ἐξέρχεται τοῦ σχολείου, ἐὰν δὲν ἔχῃ καὶ δίπλωμα κολυμβητικῆς. Ἐπίσης τὸ γυμναστήριον τοῦ σχολείου εἶναι ἐπίσης πλῆρες, ὅπως καὶ τὸ γυμναστήριον τοῦ σχολείου τοῦ Λουξεμβούργου.

Μετὰ τὸ σχολεῖον τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως ὑπάρχει τὸ σχολεῖον τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ ἀνωτέρα σχολή. Εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς σχολῆς αὐτῆς εἰσάγονται οἱ μαθηταὶ ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα ἐπέδειξαν εἰς τὰ κατώτερα σχολεῖα. Ὑπάρχουν τμῆμα ἐμπορικῆς σχολῆς πλήρους, τμῆμα διπλώματος γλωσσῶν, τμήματα τελειοποιήσεως εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα. Οἱ θέλοντες νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὰς βιομηχανίας ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀνωτέρας μορφώσεώς των. Μίαν ἰδέαν τῆς τελειότητος τῶν σχολῶν αὐτῶν λαμβάνει κανεὶς ὅταν πληροφορηθῇ ὅτι τελευταίως ἐγένετο ἐγκατάστασις ὑελουργίας, ὅπου οἱ θέλοντες νὰ λάβουν δίπλωμα ἐργάτου ὑελουργοῦ διέρχονται δι' ὅλων τῶν σταδίων τῆς βιομηχανίας αὐτῆς.

(«Ἔθνος»)

Δικηγορικὸν Γραφεῖον
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
Γραφεῖα:
Ἐδουάρδου Λῶ 14 — Τηλεφ. 57-08.
Ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράσπισιν τῶν κ. κ. Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐν γένει σοβαρᾶς ὑποθέσεις ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Παιδείας κλπ.

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ
ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ
στὴν "ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΝ,,
ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΑΠΑΙΤΗΤΟΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ
ΚΑΘΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ἂν ἐξετάσωμε μὲ προσοχὴ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἰδοῦμε ὅτι οἱ ἀσχολίες ποὺ ἐξυπηρετοῦν τὴ ζωή του, τὶς ἀνάγκες του, τοὺς σκοπούς του, ἀναφέρονται πλέον στὰ πράσωπα καὶ τὰ πράγματα ποὺ τὸν περιβάλλουν· *ἡ κοινωνικὴ λοιπὸν ζωὴ εἶναι αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη ζωή.* Ἀπὸ τὴν ἱκανότητα ποὺ ἔχει τὸ ἄτομο νὰ προσαρμόζεται στὰ ἄλλα ἄτομα καὶ γενικὰ στὴν κοινωνία ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία καὶ ἡ εὐημερία τοῦ ἀνθρώπου τῆς κοινωνίας, καὶ ποιὸ πλατιὰ ἡ πρόοδος καὶ ὁ πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπότητας—. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ κοινωνικὴ ἰδέα εἶναι τόσον ὑψηλὴ καὶ εὐγενική, τόσο πολύτιμη καὶ ἀπαραίτητη στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, γεννιέται φυσικὰ ἡ ἀνάγκη τῆς κοινωνικῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ.

«Τὸ παιδί» λέει ὁ Ἀμερικανὸς παιδαγωγὸς Dewey «πρέπει νὰ βλέπῃ τὰ ἀντικείμενα τοῦ κόσμου ὅπως πραγματικὰ παρουσιάζονται, νὰ ἐννοῇ τὴ σημασία ποὺ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ἔχουν γι' αὐτὸ ὡς μέλος τῆς κοινωνίας καὶ νὰ προσαρμόζεται μὲ αὐτά». Ἡ γνώση ὅμως καὶ ἡ ἄσκηση τοῦ πνεύματος τότε μόνον ἔχουν ἀξία ὅταν γίνονται ἀπὸ τὴν παρατήρηση καὶ ἀπὸ τὴν ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ τοῦ παιδιοῦ στὴ δράση τῆς πραγματικῆς ζωῆς, τῆς κοινωνικῆς—. «Πουθενὰ ἀλλοῦ ἀπὸ τὸ *δρόμο*, γράφει ὁ Anatole France, δὲν θὰ μπορέσῃ τὸ παιδὶ νὰ καταλάβῃ τὴν κοινωνικὴ μηχανὴ καὶ νὰ λάβῃ ὡρισμένη ἰδέα γιὰ τὶς ἀρχὲς ποὺ στηρίζεται ἡ κοινωνία». Στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνει τὸ παιδὶ γιὰ τὸ σχολεῖο ἢ τὸν περί-

Ἡ Διεκπεραίωση τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βήματος» γίνεται ἀπὸ σήμερα κανονικώτατα. Γιὰ κάθε μελλοντικὴ ἀταξία ποὺ θὰ γνωστοποιηθῇ στὸ «Βῆμα» καὶ δὲν θὰ διορθωθῇ ν' ἀποτείνεστε προσωπικὰ στὸν Πρόεδρον τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ γιὰ νὰ διορθώνεται ἡ ἀταξία καὶ γιὰ νὰ ἐλέγχωνται οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι.

Ἡ Διεύθυνσις

πατο βλέπει καὶ μαθαίνει πῶς ζῆ καὶ πῶς λειτουργεῖ ἡ κοινωνία ποὺ ἀνήκει κι' εἰς αὐτό, κάθε πρωΐ βλέπει στὸ δρόμο τοὺς ἀνθρώπους νὰ πηγαίνουν στὶς διάφορες ἐργασίες τοὺς συναντᾶ τὴν ἴδια ὥρα, στὰ ἴδια μέρη—. Ἀπὸ τὶς συνήθειες αὐτὲς γεννιέται στὸ παιδὶ τὸ αἴσθημα τῆς τάξης, τῆς ἀκρίβειας, τοῦ ἀμετάβλητου κανόνα ποὺ ἂν καὶ εἶναι πολύπλοκος καὶ πολυμερὴς ὁδηγεῖ πάντα τοὺς ἀνθρώπους στὴ ζωὴ μὲ ἀσφάλεια καὶ βεβαιότητα—. Αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ παιδὶ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι κάτι στὴν κοινωνικὴ αὐτὴ μηχανή· φεύγει ἀπὸ τὸ σπῆτι του τὴν ἴδια ὥρα συναντᾶ στὸ δρόμο τοὺς ἴδιους μικροὺς συμμαθητές του καὶ ὅλοι μαζὶ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο τὴν ἴδια ὥρα. Ὁ δάσκαλος ποὺ γι' αὐτοὺς εἶναι τὸ καθῆκον, τοὺς δέχεται κι' ἀρχίζουν τὸ μάθημα ἐνῶ ἀπέξω στὸ δρόμο οἱ προσπάθειες καὶ οἱ φωνὲς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων συνοδεύουν τὶς δικές τους.—

Ἡ ζωὴ τῆς ἐξοχῆς δὲν εἶναι τόσο ποικίλη, ἔχει εἰδικώτερες ἐργασίες, δὲν εἶναι τόσο περίπλοκη· ὁ ἀγροτικὸς δρόμος διδάσκει στὸ παιδὶ περισσότερο τὴ φύση, γι' αὐτὸ τὸ χωριατόπουλο ἀποκτᾶ πιὸ ἀργὰ τὴν κοινωνικὴ ἰδέα.—

Ἡ διδασκαλία τοῦ δρόμου ἀποκαλύπτει λοιπὸν στὸ παιδὶ τὴν προσπάθεια τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐργασία ποὺ δίνει τὰ μέσα στὸ ἄτομο νὰ ζῆ κι' ἀσφαλίζει τὴ συνολικὴ ζωὴ τῆς κοινωνίας, ἡ ἐργασία εἶναι ὁ θεμελιώδης ὅρος τῆς ζωῆς καὶ βασίζεται σὲ μερικοὺς κανόνες ποὺ πρέπει ὅλη νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν· ἡ γνωση ὅλων ἐφέρνει τὴν εὐτυχία καὶ στηρίζεται στὸ μεγάλο νόμο τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας ποὺ ἐξυπηρετεῖ τόσο τὴν νεώτερη κοινωνία, γιατὶ πολλαπλασιάζει γὴν ἐνέργεια τοῦ ἀτόμου στὰ πράγματα καὶ οἰκονομεῖ σε μεγάλο βαθμὸ τὶς δυνάμεις του.

Ὁ δρόμος ἔτσι δίνει στὸ παιδὶ τὰ ὡραιότερα μαθήματα τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς τοῦ μαθαίνει τὴν ἀξία καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς ἐργασίας, καὶ τοῦ διδάσκει μὲ παράδειγμα τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν ἀλληλοβοήθεια. Τὸ παιδὶ ποὺ παίρνει αὐτὰ τὰ μαθήματα μαθαίνει ἐνωρὶς νὰ ἀγαπᾶ τοὺς ἀνθρώπους· ἕνα δυνατὸ αἴσθημα γεννιέται στὴ καρδιά του καὶ μιὰ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη τὸ σπρώχνει νὰ κάμη κι' αὐτὸ τὸ μέρος του στὴν κοινωνικὴ μηχανή, καὶ νὰ συντελέση ἀνάλογα μὲ τὶς δυνάμεις καὶ τὰ μέσα του στὴν πρόοδο καὶ τὴν εὐτυχία τῶν ὁμοίων του.—

ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΟΛΟΙ
ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΧΡΟΝΙΑΣ
(1 ΜΑΪΟΥ 1930-1 ΜΑΪΟΥ 31)

ΔΗΛΩΣΗ

Γιὰ νὰ ἐνεργοῦνται τὰ γράμματά σας γράφετε

1) Τὸν ἀριθμὸ τῆς συνδρομῆς σας στὸ «Διδ. Βῆμα»

2) Τὴν ὑπογραφή σας καὶ τὴ διεύθυνσή σας καθαρὰ

3) Γιὰ κάθε ὑπόθεση σὲ ξεχωριστὸ φύλλο χαρτί.

Τὸ «Διδ. Βῆμα»

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Ἡ Ε'. καὶ ΣΤ' τάξη τοῦ Κροκιδείου Σχολείου Κορίνθου μὲ τὸν διευθυντὴ κ. Ν. Παπαβενετίου καὶ τὴ διδ)λισσα Γ. Σαχαροπούλου σὲ ἐκδρομὴ στὰ Δερβενάκια.

Τὰ παιδιὰ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἁγ. Νικολάου Μονεμβασίας ἐργαζόμενα στὸ σχολικό τους κῆπο.

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Στὸ «Διδ. Βῆμα» (18 Μαΐου) ὁ συνάδελφος κ. Γεωργίου ἀνακίνησε—πολὺ σωστὰ—καὶ πάλι τὸ ζήτημα τῆς στρατωτικῆς ὑπηρεσιας.

Ἐγὼ μὲ τὸν συν. Μιχαλόπουλο πέρσυ τὸ Δεκέμβρη ἀσχοληθήκαμε μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, μὰ μ' ὅλους τοὺς κόπους καὶ τὰ ἔξοδα ποὺ κάναμε, δυστυχῶς, δὲν πετύχαμε τίποτα.

Εἴχαμε γράψει στὸ Βῆμα μιὰ πρόσκληση σ' ὅλους τοὺς δασκάλους ποὖχουν χάσει τὴν ἐφεδρική τους ὑπηρεσία ὡς πολιτικὴ καὶ λάβαμε 29 γρόμματα.

Καθένας ἐνδιαφερόμενος ἔγραψε τὴ δική του περίπτωση κι' ἐμεῖς κατατάξαμε ὅλες σὲ τρεῖς. Ἐκάναμε τὸ σχετικὸ ὑπόμνημα καὶ τὸ δώσαμε στὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως, στοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων καὶ στοὺς γνωστούς μας βουλευτές, εἰδοποιήσαμε καὶ τὴ Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας νὰ μᾶς ἐνισχύση στὶς ἐνέργειές μας.

Ὅλο αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ τὸ γράφω μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ βροῦμε τὴ σωστὴ κατεύθυνση ποὺ πρέπει νὰ δώσουμε στὸ ζήτημά μας αὐτό, γιὰ νὰ μὴ χαθεῖ πάλι.

Ὅλοι τότε ἀνεγνώρισαν τὸ ἀπόλυτο δίκηο μας, μᾶς φόρτωσαν ὑποσχέσεις, μὰ ὅταν ἤρθε ἡ ὥρα κανένας δὲ θεώρησε ὑποχρέωσή του νὰ τὸ ὑποστηρίξη, νὰ τὸ ἱκανοποιήση.

Τὸ Πολιτικὸ γραφεῖο ἀπὸ μέρος τοῦ κ. Βενιζέλου ποὺ διάβασε ὁ ἴδιος τὸ ὑπόμνημα, μᾶς εἰδοποίησε ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγνωρίζει ὅτι ἔχομε δίκηο, μὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἱκανοποιήσει μὲ νόμο «διότι θὰ εἰσπηδήσουν πολλοὶ ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ εὐεργετήματος αὐτοῦ» ! ! !

Αὐτὴ εἶναι αὐτολεξεὶ ἡ ἀπάντηση!

Αὐτὴ ἡ ἀναγνώριση γίνεται στὴν ὑπηρεσία αἵματος ποὺ 5 - 7 χρόνια πρόσφεραν οἱ ἐφεδροι !

Καὶ εἶναι, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἀκατανόητη ἡ στάση αὐτὴ ποὺ πῆρε ἡ Κυβέρνηση καὶ ἡ Βουλή· τοὺς ἐτονίσαμε ὅτι οὔτε τὸ πλῆθος γιὰ τοὺς δασκάλους συντρέχουν οἱ ἴδιοι δροι ὅπως γιὰ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους!

Μὰ ποιὸς νὰ εὐκαιρήσει νὰ μᾶς δώσει ἀπάντηση ! ὅλοι ἦταν ἀπασχολημένοι μὲ τὴ λύση πολὺ ὑψηλῶν προβλημάτων, ἀπὸ μεταφυσικὴ καὶ πάνω!

Ἡ Κυβέρνηση ὁμολογεῖ πὼς ἔχομε δίκηο . . . μὰ δὲν μπορεῖ, λέει νὰ μᾶς ἱκανοποιήση ! Γιατί ;

Δὲν εἶναι ὁ κύριος καὶ ἠθικὸς σκοπὸς ποὺ πρέπει νἄχει κάθε Κυβέρνηση αὐτός; κι' ἂν αὐτὸ τὸ ὁλοφάνερο δίκηο παραγνωρίζεται ἔτσι, τότε οἱ νόμοι τὶ προορισμὸ ἔχουν, ἂν ὄχι τὴν ἀναγνώριση καὶ ἱκανοποίηση τοῦ δικαίου ;

Ἡ λύση ποὺ προτείνει ὁ συνάδ. Γεωργίου, νὰ συγκεντρώσει ἡ Ὁμοσπονδία τὰ στοιχεῖα καὶ νὰ ἐνεργήσει καὶ μὲ δική μας ἐνίσχυση εἶναι ἡ ποιὸ πραχτικὴ καὶ σωστή. Φοβᾶμαι ὅπως; ὅτι τώρα δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος καιρὸς γιὰ ἐνέργεια, γιατὶ ὅσο ποὺ νὰ κουνηθοῦμε θὰ περάση ὁ Ἰούνιος, θὰ σκορπίσομε καὶ ἐμεῖς, θὰ διακόψει καὶ ἡ Βουλή.

Ἐγὼ στέλλω στὴν Ὁμοσπονδία ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ περσυνὸ ὑπόμνημα ποὺ ἔχει ὅλες τὶς περιπτώσεις μαζὶ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν συναδέλφων ποὺ ἐνδιαφέρονται καὶ μπαίνουν στὴ διάθεση τῶν ὁμοιοπαθῶν συναδέλφων, ἀφοῦ βρίσκομαι τόσο κοντὰ στὴν Ἀθήνα, νὰ βοηθήσω κι' ἐγὼ ὅσο μπορῶ, γιατὶ ἐγὼ ἔχω χάσει ἐφτὰ ὁλόκληρα χρόνια !

Τὸ περίεργο εἶναι τώρα σ' αὐτὴ τὴν ἱστορία πὼς; γιὰ ἄλλους ἔχει γίνει ἕνας τέτοιος νόμος. Δὲν ξέρω ἂν «δὲν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν» ἢ «ἠτόνησε» ὅπως συνηθίζουν οἱ σοφοί μας νομομαθεῖς νὰ λένε, γιὰ νὰ πνίγουν κάθε διάταξη νόμου ποὺ τοὺς ἐνοχλεῖ.

Νόμος 2939... ἄρθρ. 5 § 2. «ἀπόφοιτοι δασοκομικῶν σχολῶν μὴ διορισθέντες ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει των ἢ μὴ ὁρκισθέντες λόγω στρατεύσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν θεωροῦνται ὡς ἐν ὑπηρεσίᾳ, τοῦ χρόνου τῆς στρατεύσεώς των λογιζομένου ὡς χρόνου ὑπηρεσίας χωρὶς νὰ δικαιοῦνται ἀποδοχῶν διὰ τὸν χρόνον τοῦτον».

Δὲ ζητοῦμε κι' ἐμεῖς τίποτ' ἄλλο ἀπ' αὐτό! ζητοῦμε ὄχι προνόμια, μὰ νὰ μᾶς ἀναγνωριστεῖ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία γιὰ τὴν προαγωγὴ καὶ τὴν σύνταξη, ὄχι «προσμετρουμένη» ποὺ εἶναι δῶρο ἄδωρο, μὰ νὰ τὴν λογαριάσουν ἔτσι τίμια, ἴσια, σωστά.

Πέρσυ ποὺ ὁ κ. Παπαναστασίου ὑπόβαλε στὴ βουλὴ τὸ ὑπόμνημά μας πῆρε ἀπὸ τὸ Γεν. Λογιστήριο ἀπάντηση ὅτι ἡ στρατ. ὑπηρεσία ἀναγνωρίζεται γιὰ τὴ σύνταξη, ἀναγνωρίζεται «προσμετρουμένη», ἄλλη μαγικὴ λέξη αὐτή ! τὴν ἀκοῦς καὶ μένεις εὐχαριστημένος, πλησιάζεις τὴ ζυγίζεις καὶ βλέπεις πὼς εἶναι κούφια ! χώρις βάρος, «προσμετρουμένη» θὰ πεῖ νὰ συμπληρώσης 35ετία κι' ὅσα χρόνια στρατιωτικὰ ἔχεις θὰ πάρεις πάρα πάνω τόσα πεντικοστά !

Τί θὰ βγεῖ ὅμως ἀπ' αὐτό; πιὸ πολὺ ἀπὸ 50]50 τοῦ συντάξιμου μισθοῦ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πάρη τὰ 50]50 αὐτὰ θὰ τὰ πάρει, ἔχει δὲν ἔχει στρατιωτικὴ ὑπηρεσία σὲ 35 χρόνια, ἀφοῦ λοιπὸν ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ κάμω 35 χρόνια, ποὺ εἶναι τὰ στρατιωτικά; κατὰ ποιὸν τρόπο προσμετροῦνται; δὲ θέλουμε νὰ «προσμετροῦνται» μᾶς ἀρκεῖ πιὸ ἁπλὴ λέξη ; νὰ μετροῦνται δηλαδὴ ἔχω 6 στρατιωτικὰ μεῖον ἀπὸ τὰ 35=29 νὰ πάρω σύνταξη τὰ 50]50, ὅλα τ' ἄλλα μόνο ὡς ἀστεῖα μποροῦν νὰ χαραχτηριστοῦνε.

Τὸ τὶ ἐντύπωση κάμνει αὐτὴ ἡ στάση τοῦ Κράτους σὲ μᾶς μοῦ τὴν ἔδειξε ἡ ἀπάντηση ποὺ μοῦ δωσε ἕνας συνάδελφος ποὺ ἀπὸ βλάβη σωματικὴ ἔτυχε νὰ μὴν πάει στρατιώτης, «ντρέπομαι ποὺ ἐγὼ γιὰ νὰ μὴν πάω στρατιώτης εἶμαι Γραμματεὺς Α'., ἐνῶ ἐσὺ δὲν εἶσαι μόλο ποὺ εἴμαστε σύγχρονοι».

Μέγαρα

Γ. ΧΑΤΖΗΣ

Προπληρῶστε τὴ συνδρομή σας στὸ «Δ. Βῆμα».

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

"ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Ἐκδίδεται κάθε Κυριακή

"DIDASCALICO VIMA,,
(TRIBUNE DES INSTITUTEURS)
Organe officiel de la Fédérarion des Instituteurs Grecs.
BUREAUX:
2, Rue Romvis - Athènes
Abonnement: 50 Fr.

Συνδρομή χρονιάτικη δραχμές 50
Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φράγκα 50

Ἐπιστολὲς καὶ ἐμβάσματα πρὸς τὸ «ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ».
Ρόμβης 2 - Ἀθήνας

Ἀγγελίες-Καταχωρήσεις-Συνδρομὲς προπληρώνονται.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Πρόεδρον Παλαιᾶς Ὁμοσπονδίας Δημοδιδασκάλων, Ἀθήνας.

Δημοδιδασκαλικὸς Σύλλογος Ἠλείας «Ὁ Ἑρμῆς» ἐν Γενικῇ Συνελεύσει ἀπεφάσισε προσχώρησιν κόλπους Ὁμοσπονδίας παρακαλεῖ ἀναγνωρισθῇ.

Πρόεδρος, ***Γεώργ. Παπαθεοδώρου***

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΔΕΣΣΗΣ

Ἐγκύκλιος

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Ἡ Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου μας τῆς 16—17 Ἀπριλίου μὲ τὴ ψῆφο της ἀνέθεσε σὲ μᾶς τὴ Διοίκηση τῆς ὀργανώσεώς μας, Μὲ τὴν ἀποδοχὴ τῆς ἐκλογῆς, νιώθουμε τὶς ὑποχρεώσεις κι εὐθύνες, ποὺ ἀναλαμβάνομε ἀπέναντί σας, ἀπέναντι τοῦ κλάδου μας.

Εἶνε βαριές! Θὰ πρέπει νὰ κοπιάσομε γ' ἀγωνιστοῦμε γιὰ νὰ μπορέσομε νὰ κρατήσομε ὅ,τι ἀποχτήθηκε καὶ γ' ἀποχτήσομε ὅ,τι μένει ἀκόμα ἀναπόχτητο.

Ὅμοια θὰ πρέπει νὰ ξέρομε πῶς ἡ περίοδος ποὺ διέρχεται ὁ κλάδος μας καὶ γενικὰ ὅλες ἡ δημοσιοϋπαλληλικὲς ὀργανώσεις, εἶνε ἀρχετὰ σοβαρή. Πιστεύομε, πῶς ὅλοι σας τὴ νιώθετε. Ἴσα—Ἴσα γιατὶ χρειάζεται κι' ἔντονη προσπάθεια ἀπ' ὅλους μας, προσπάθεια δμαδική, γιὰ νὰ προλάβομε κάθε ἀδικία, ποὺ μπορεῖ νὰ γίνει. Καὶ δὲν εἶνε λίγες ἀδικίες, ὅσες μᾶς ἀπειλοῦν. Γιατὶ θὰ πρέπει ὅλοι μας νὰ συσπειρωθοῦμε γύρω ἀπτὴν ὀργάνωσή μας.

Κάθε στιγμὴ ἀδράνειας μας, δημιουργεῖ ἀργὰ μὰ σταθερὰ μιὰ δυσκολοξεφορτωμένη νοσηρὴ κατάσταση.

Βοηθεῖστε μας στὶς προσπάθειες μας γιὰ νὰ πετύχομε τὸ δίκαιο μας. Χωρὶς τὴ συνδρομή σας, τὴν ἠθικὴ κι' ὑλική, τίποτε δὲ θὰ εἶνε δυνατὸ νὰ πετύχομε.

Οἱ συμβουλὲς σας μᾶς εἶνε ἀπαραίτητες. Θὰ εἴμαστε εὐτυχεῖς ἂν τὶς ἔχομε, Θὰ μᾶς ἐνισχύουν καὶ θὰ μᾶς καθοδηγοῦν στὶς προσπάθειές μας.

Συνάδελφοι

Βοηθεῖστε τὸ Σύνδεσμό μας, γιὰ νὰ μπορέσει αὐτὸς νὰ ἐνισχύσει τὴν Ὁμοσπονδία μας, στὶς προσπαθειές της. Γράφτεῖτε συνδρομητὲς στὸ μοναδικὸ δημοσιογραφικὸ ὄργανό μας, τὸ «Διδασκαλικὸ Βῆμα». καθὼς καὶ στὴν «Ὑπαλληλική».

Εἴπαμε! Ἀπὸ σᾶς καὶ μόνο ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία τῶν δικαίων ἀπαιτήσεών μας. Ἂν εἴμαστε ὅλοι ἑνωμένοι, δὲ θὰ καθυστεροῦνται μῆνες τώρα οἱ τελευταίες προαγωγές μας, δὲ θὰ ἀθετοῦσε τὸ Κράτος τὴν ὑποσχεσή του, γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἐνισχυσή μας.

Γιαυτὸ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ἐνισχύσετε ὅσο μπορεῖτε. Μὴ ἀργᾶτε νὰ ἀποστείλετε μὲ τοὺς ταμιατάχες σας, ἢ καὶ κατευθεῖαν στὸ ὄνομα τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ταμία τοῦ Συνδέσμου τὴν ἐλαχίστη μηνιαία συνδρομή σας πρὸς τὸ Σύνδεσμο κι Ὁμοσπονδία, καθὼς καὶ τὶς συνδρομές σας γιὰ τὸ «Διδασκαλικὸ Βῆμα» καὶ τὴν «Ὑπαλληλική».

Ἐγγράψατε στὰ δημοσιογραφικά μας ὄργανα ὅσους μπορεῖτε συνδρομητές, συναδέλφους, σχολικὲς ἐπιτροπές, Κοινότητες κι ἰδιῶτες.

Μὲ συναδελφικούς χαιρετισμούς

Ὁ Πρόεδρος
Ἀν. Τσικάρης

Ἡ Γραμματεὺς
Καλλιρρόη Λαζαρίδου

Τὰ μέλη: ***Γεώρ. Παπαδόπουλος*** ἀντιπρόεδρος, ***Ἰωάννης Χριστοδουλόπουλος*** Ταμίας, ***Μαρία Λαζαρίδου*** Εἰδ. Γραμματεύς, ***Ἀν. Κίτσος*** Σύμβουλος, ***Μαριάνθη Πετσινάρη*** Σύμβουλος.

=ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ=

Ἀναστ. Χατζῆν. Δὲν δικαιοῦστε ἀπ. ζημίωση γιατὶ τὴν πέραν τῶν 6 μηνῶν ἄδεια σύμφωνα μὲ τὸ νόμο. ***Ἐλίζα Τσικοπούλου.*** Δὲν ἦλθαν οἱ καταστάσεις τριμήνων ἀποδοχῶν σας στὸ Ὑπουργεῖο. Ρωτήσατε τὸν Ἐπιθεωρητὴ γιατὶ δὲν τὶς ἔστειλε, Ἐστάλη ἀπάντηση στὸν Ἐπιθεωρητὴ Λαγκαδᾶ σχετικὰ μὲ τὴ χορήγηση τοῦ ἐγγράφου τῆς μοιτοδοσίας σας ἀριθ. 35,754 18-6-30. ***Κ. Φώτου.*** Ἀναγνωρίζεται στὴ σύνταξη ἡ στατιωτική σας ὑπηρεσία ἀρκεῖ τὸ πιστοποιητικὸ στρατολογικοῦ γραφείου ἀναγνωρίζεται ὅπ'τὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς σύνταξης. ***Παῦλον Καλιόπουλον*** Οἱ 3009.80 ποὺ στείλατε ὑπολογίσθησαν στὴν ἀναδρομική σας ἐγγραφή. Χρωστᾶτε ἀκόμη γιὰ γάμο 526 δραχ. μαζὶ μὲ τοὺς τόκους, καὶ 443 γιὰ δικαίωμα ἐγγραφῆς ἔτσι ἐξοφλᾶτε τὶς ὑποχρεώσεις σας. ***Ροδῆ Ἐσπιελίδου.*** Ὑπεβλήθη ἡ αἴτησή σας στὸ Μετοχικὸ μὲ ἀριθ. Πρωτ. 21434. ***Ἰορδάνην Παυλίδην.*** Ὁμοίως ὑπεβλήθη μὲ ἀριθ. Πρωτ. 21.432. ***Διαμαντὴν Δάγολούπην.*** Ὁμοίως μὲ ἀριθ. Πρωτ. 21.431 ***Γεώργ. Μακράκιν.*** Ὁμοίως μὲ ἀριθ. Πρωτ. 21.431. ***Δ. Ζωγραφάκην.*** Ἔγει νε ἡ ἀναγνώριση τῆς ὑπηρεσίας σας στὸ Ἐξωτερικὸ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21.107 ὑπουργ. πράξη σᾶς διαβιβάζεται ἔγγραφο. ***Κ. Παπαΐδην.*** Ἀναγνωρίζεται ἡ ὑπηρεσία σας στὰ μουσουλμανικὰ σχολεῖα ὄχι στὸ διπλὸ ἐφ' ὅσον εἶστε δημότης Θεσσαλονίκης. ***Φραγκίσκον Ζερβεδάκην.*** Ὑπολογίζεται στὴ σύνταξη ἡ ὑπηρεσία σας ὡς ἀξιωματικοῦ ἐφ' ὅσον εἶναι δημοσία ὑπηρεσία. Ἀφοῦ εἶναι ἐμπόλεμη θὰ λογαριαστῆ στὸ διπλό. ***Ἀρίσταρχον Σιφιλῖνον.*** Ἐξεδόθη τὸ ἔνταλμα προσαυξήσεων ἀπὸ τῆς 26 5-30 ἀριθ. ἐντάλματος 88 δρχ. 848,10 ἀποτανθεῖτε στὸ οἰκεῖο Ταμεῖο. ***Ἰωάν. Τσιάμην.*** Τὰ χαρτιὰ τρίτου ἐντάλματος προσαυξήσεων σας ἐπεστράφησαν στὸν Ἐπιθεωρητὴ Θεσ)νίκης παραγωγαφέντα ὡς παληᾶς χρήσεως. ἀριθ. ἔγγρ. 61.394 στὶς 28-11-29. ***Κ. Κυδωνιέαν.*** Ὑπεβλήθη ἡ αἴτησή σας μὲ ἀριθ. πρωτ. 37.620 ἐνεργοῦμε γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ πιστοποιητικοῦ. ***Σύλλογος Ζαγορίου.*** Ἀναγνωρίζεται ἡ φοίτηση στὰ Μονοτάξια διδασκαλεῖα σ' ὅσους ἐφοίτησαν σ' αὐτὰ μετὰ τὸ 1923. Ἔγειναν δυὸ ἐντολὲς τοῦ Μανασῆ Ζωρδούμη διαβιβάστηκαι στὸ Λογιστήριο γιὰ ὑπογραφὴ σύντομα θὰ βγοῦν τὰ ἐντάλματα. ***Δ. Δ.*** Ἔληξε ἡ προθεσμία τῆς ἀναγνώρισης τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τουρκοκρατίας. Τὰ χρόνια τῆς ὑπηρεσίας σας στὴ Μακεδονία θὰ λογαριαστοῦν διπλᾶ. ***Κωνστ. Ρέππον.*** Δὲν ἔχει καμιὰ σημασία γιὰ τὸ Ταμεῖο Προνοίας ἂν συμπληρώσατε 40 ἐτῶν. ὑπηρεσία ἢ ὄχι. Ὁλόκληρο τὸ βοήθημα θὰ δοθῆ τὸ 1934. Συμφέρο σας εἶναι νὰ ἀπολυθῆτε μετὰ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1930 θὰ πάρετε περισσότερο ἀπ' τὸ μισὸ Δρχ. 19.000 ***Ἀγγ. Μέργον.*** Συμπληρώνογτας 35ετῆ ὑπηρεσία μαζὶ μὲ τὰ χρόνια τοῦ στρατοῦ φεύγοντας ἀπ' τὴν ὑπηρεσία θὰ πάρετε σύνταξη ὁλόκληρο τὸ συντάξιμο μισθό σας. Δρχ. 1875 μέρισμα Μετοχικοῦ 700 βοήθημα Ταμείου Προνοίας μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 19.000. ***Γ. Καραχάλιον.*** Ὁ ἀναπληρωτὴς θὰ διοριστῆ μετὰ τὴν ἀποχώρησή σας. Μπορεῖτε τὰ ζητήσετε καὶ ἀπὸ τώρα ἂν θέλεται ***Θεοφ. Ποζιόν.*** Κάμετε αἴτηση γιὰ νὰ γραφτῆτε στὸ Μετ. Ταμεῖο ἀφοῦ γραφτῆτε θὰ σᾶς γνωρίση τῆς ὑποχρεώσεις σας. Δὲν καταρτίστηκε ἀκόμη τὸ διάταγμα γιὰ τὴ χορήγηση δανείου. Ζητήσατε ἀπὸ τὴ Γεωργ. Ἑταιρία τὸ γεωργικὸ δελτίο. Στοὰ Πεσματζόγλου. ***Σύλλ. Ροδόπης.***]Τὰ χαρτιὰ σύνταξης τοῦ Ἀγγ. Πολιτάκη ἔχουν διαβιβασθῆ στὸ Ἐλεγκτ. Συνέδριο ἀπὸ τῆς 29-11-29 καὶ ἀριθμ. ἔγγρ. ὑπουργ. Παιδείας 62.841. Θὰ ἐνεργήσωμε γιὰ τὸν σύντομο κανονισμό. ***Ν. Σταυρίδην.*** Δὲν λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν τὸ τρίμηνο γιὰ τὴ συμπλήρωση τοῦ συνταξίμου χρόνου ποὺ μᾶς λέτε. Συντάξιμος χρόνος λογαριάζεται ὁ μέχρι τῆς χρονολογίας τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπολύσεως ἢ ἡ χρονολογία καθ' ἣν ἔγινε δεκτὴ ἡ παραίτησις. Σύντομα θὰ σᾶς ἀπαντήσωμε καὶ στὶς ἄλλες ἐρωτήσεις σας. ***Δημ. Ἀραπάκην.*** Τὸ ἀντίγραφο ἀναγνώρισης προϋπηρεσίας σας εἶναι ἕτοιμο. Στείλτε 25 δραχμὲς γιὰ ἔξοδα χαρτοσήμανσις. - Σᾶς εἰδοποιήσαμε καὶ σ' ἄλλα φύλλα. ***Γεώρ. Ἀναστασόπουλον.*** Σύμφωνα μὲ τὸ Κατσᾶνος 147. Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ Βαλανείου Σχολῆς 148. Ἐλένη Ἀλεξίου 149. Βασιλ. Τεμπέλη 150. ***Κονίσσης.*** Γεώργ. Φίλιππας 151. Ἀνασ. Κατσάνου 152. ***Κυθήρων.*** Γ. Καισιμάτης 103. ***Κορινθίας.*** Δημ. Μητζίθρας 88. Βασίλ. Ντόκας 100. ***Καρδίτσης.*** Γεώρ. Μπολότης 105. Μιχ. Εὐθυμίου 198. ***Καστορίας.*** Σμαράγδα Μιλτογλου 192. ***Κερκύρας.*** Περ. Τσίρος 95. ***Κεφαλληνίας.*** Ἀλέξ. Ἀλεξανδράτος 184. ***Κοζάνης.*** Ἀρίσση Κωνσταντινίδου 98. Ἰωάν. Ζανδὲς 167. ***Λακεδαίμονος.*** Δημ. Ἀρκουδήλος 229. ***Λευκάδος.*** Ἀγγελος Καββαδᾶς 169. Παν. Καββαδᾶς 170. Γ. Πολίτης 171. Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ Σπαρτοχωρίου 172. ***Λέσβου.*** Φωτεινὴ Δόγκα 219. Καλλιόπη Κουλμανδᾶ 220. ***Λήμνου.*** Ἀλέξ. Κλαδιᾶς 166. Σπυρ. Μπαμπάσικας 214. ***Μαγνησίας.*** Δημ. Παναγιώτου 175. Γ. Μαυραντζῆς 194. ***Μεγαλοπόλεως.*** Νικόλ. Βαλκανᾶς 93. Γ. Σαρλῆς 193. ***Μεσολογγίου.*** Ἀγγ. Τσικνοπούλου228. ***Μεραμβέλλου.*** Ἰ. Ροβίδης 209. Δημ. Ἀρχαΰλης 211. ***Μαντινείας.*** Κωνσταντ. Κυρὲς 89. Ἀθανάσιος Χοντόλας 97. Γεώργιος Ρούσσος 99. ***Κυκλάδων.*** Χρ. Μαχαιριώτης 181. Παρ. Ρούσσου 216. ***Ὀλυμπίας.*** Παντελῆς Τζαβέλλας 101. Γ'ρ. Παπαλυμπερίου 105. Μῖτσος Σινάνης 106. Ἀνασ. Μανώλης 756. Φωτεινὴ Σκουτέρη 157. Γεώρ. Φάκκαλος 158. Καλλιόπη Κατσιμπούμπα 159. Νικόλ. Ἀλεξανδρόπουλος 179. Λεωνίδας Μιχαλόπουλος 189. ***Παραμυθίας.*** Δημ. Λιακόπουλος 94. ***Πωγωνίου.*** Ἡλίας Κρυστάλλης 168. Κων)νος Φώτου 180. Ἄθαν. Παπαγεωργίου 183. Σταῦρος Σακελλαρίου 201. ***Ρεθύμνης.*** Ἰωάν. Βαριαδάκις 178. Στυλ. Σταπατσάκις 205. ***Σάμου.*** Ἐλευθερία Καρπούση 154. Γεώργ. Παπανικολαου 155. ***Σερρῶν.*** Νικόλ. Σταυρίδης 190 Βασίλ. Δεληγιάννης 200. ***Σιδηροκάστρου.*** Σπ. Βασιλόπουλος 196. Εὐστρ. Πελτέκης 207. Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ Φαιᾶς-Πέτρας 208. ***Σουφλίου.*** Ἐμμ. Πολυχρονάκις 195. Βασ. Γιαννακόπουλος 197. ***Σφακίων.*** Φιφὴ Βυρινάκη 223. ***Τρικκάλων.*** Λεων. Μπατόλας 160. Ἀντών. Πρακατὲς 161. Παν. Ντούνας. 162. Βασίλ. Ἀργυριάδης 163. Γεώρ. Ἡλιάδης 164. ***Φθιώτιδος.*** Γ. Στράτος 91. ***Χαλκίδος.*** Ι. Στάμου 108. ***Χαλκιδικῆς.*** Δημοκρ. Ἀρσένης 187. Ἄγγελος Καρᾶς 188. ***Χανίων.*** Σπυρ. Παπαδολαμπάκης 222.

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Στὴ στήλη αὐτὴ ἀναγράφονται ὅσοι πλήρωσαν τὶς συνδρομές τους καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς διπλοτύπου ἀποδείξεως πληρωμῆς των. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς πρέπει ἀπαραίτητα νὰ ἀναφέρεται στὴν ἀλληλογραφία σας γιὰ νὰ διευκρινίζωνται οἱ ὑποθέσεις σας.

Ἀθηνῶν. Ἀνασ. Σανιάνος 92. Ἀθαν. Μπουζιώτης 96. Ἀνασ. Πετακίδου 102. Θεοχ. Τζαμπάζης 107. Στ. Τσότρας 224. Ἑλένη Κυπριώτου 225. ***Ἀγρινίου.*** Γ' Δημοτ. Σχολεῖον 204. ***Ἄρτης.*** Λουΐζα Ράπτου 153. Γ. Παπαδημητρίου 173. Λεων. Γκέγκας 174. ***Ἀργολίδος.*** Περικλ. Δρουγούτης 226. Χρ. Κοῦρος 227. ***Βερροίας.*** Ἀντών. Θεοχαρίδης 202. Θεοδ. Καλαϊτζῆς 217. Εὐθαλία Δαβερώνια 218. ***Γόρτυνος.*** Μαλαματ. Μηλιαρᾶ 185. Ἐμμ. Τζωρτζακάκις 186. Κων. Νικολιδάκις212. Γ. Καλλέργης215. ***Γορτυνίας.*** Κ. Καλογερόπουλος. 182. Χρ. Δάρας 206. ***Δράμας.*** Δημ. Σταθόπουλος 90. ***Δωρίδος.*** Δημ. Λιακαφώσης 101. Νικόλ. Καραφίνας 221. ***Διδυμοτείχου.*** Δημ. Παναγιωτόπουλος. 210. ***Εὐρυτανίας.*** Νικ. Κατσομῆτρος 213. ***Ζαγορίου.*** Ὄλγα Μίσιου. 176. Δημ. Γούσιας 177. Ἡλ. Παρτσάλης 203. ***Θεσσαλονίκης.*** Κων. Βοφόπουλος 191. ***Θηβῶν.*** Ἡρακλῆς Τσομῶκος 199. ***Ἰωαννίνων.*** Ἀγγελ. Ἀναγνωστοπούλου 109. Δημ. Βελτσίστας 110. Σπυρίδ. Βελιβάσης 111. Βασίλ. Γάκης 112. Κων)ντίνος Γιωτόπουλος 113. Ἰωάν. Γεωργιάδης 114. Σωτ. Δαγκλῆς. 115. Χρισ. Δεβέκος 116. Ι. Εὐαγγελίδης 117. Γεώργ. Εὐσταθίου 118. Εὐάγγ. Ζαγόρος 119. Ἀθηνᾶ Ζάνου 120. Ἀθαν. Ἰωαννίδης 121. Ἰωάν. Κομπολίτης 122. Φώτιος Καζαντζῆς 123. Χρ. Κωσταδήμας 124. Ἀντών. Κόντος 125. Κυριάκος Λεοντίου 126. Δήμητρα Λούντζη 127. Σοφία Μπαζρακτάρη 128. Ἀθηνᾶ Μηλιώτη 129. Ἀδαμ. Παρδενίου 130. Σπυρ. Παπαγγελῆς 131. Ἰωάν. Παπᾶς 132. Θωμᾶς Παπαδόπουλος 133. Κων)ντίνος Σφάγγος 134. Νικόλ. Σωτηριάδης 135. Ν. Σίμος 136. Βασίλ. Σούλης 137. Γεωρ. Σταύρου 138. Ἰωάν. Σαράφης 139. Ματθ. Τσίκας 140. Ἀγγελικὴ Καλαμπάκου 141. Μαριάνθη Τζάνου 142. Ἀρισσ. Τότσικα 143. Λευκοθέα Σδράβου 144. Κων)ντινος